

II. Търлиско евангелие съ гръцко писмо

Ръкописът, съдържащ изборно евангелие, писано въ селото Търлисъ (Неврокопско) на 1861 год., сега е собственост на нашата университетска библиотека. Оригиналътъ има 236 страници въ голѣмина 20 на 30 см. Въ края на евангелския текстъ, на стр. 233—236 е указано цѣлото съдържание подъ заглавие: „ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων τῆς βίβλου ταύτης. Ευαγγέλια κυριακοδρόμια,“ слѣдъ което на гръцки се изброяватъ всичкитѣ евангелски заглавия както сж въ текста, като се посочва и страницата споредъ пагинацията на оригинала.

Освѣтъ датата на ръкописа цѣнно е за насъ, че въ края на стр. 231 въ една приписка на гръцки е казано, че ръкописътъ е писанъ отъ ржката на Димитъръ Стоиловъ, български учител въ селото Търлисъ: „Διὰ χειρὸς τοῦ Δημητρίου Στοῦλγδου, παιδαγογοῦ ἐκ κώμης Ταρληφζίου ἐν ἔτησιν 1861, Σεπτεμβρίου,“ както е видѣтъ на приложеното факсимиле.

И отъ всичкитѣ заглавия и подзаглавия вжтрѣ въ ръкописа, които сжщо тѣй сж писани на гръцки, се вижда, че авторътъ владѣе гръцкия езикъ та може той да е и прѣвелъ евангелския текстъ на български, а не само да го е прѣписалъ отъ нѣкой по-старъ прѣводъ. Съ това се съгласява и напълно издържаното въ цѣлия ръкописъ родно на автора неврокопско нарѣчие.

Книжовното възраждане на българщината въ Родопската област е станало най-късно поради затворения ѝ планински характеръ. За туй и въ селото Търлисъ, гдѣто никога не е имало гърци и чието население и сега си е чистобългарско и по чувства и по езикъ, е можелъ единъ тамкашенъ български учител на 1861 година още да смѣта за по-умѣстно да напише приведената по-горѣ приписка на гръцки, макаръ че отъ цѣлото съдържание на ръкописа личи, какво той отлично е знаелъ матерния си езикъ.

Съ Търлиското евангелие сега значително се допълнятъ материалитѣ ни по нашата западно-родопска диялектология, защото тъкмо отъ тоя планински кжтъ, гдѣто е селото Търлисъ, нѣмахме достатѣчни свѣдѣния. Изобщо отъ Невровокопско диялектоложиятъ ни материалъ е оскѣденъ:

въ Сборника за Народ. Умотворения имаме публикувани данни отъ говора на селата Гиново, Ковачевица, Долни Кременъ, Обидимъ и Скребатно (вж. кн. IV, XII, XIV, XV). Търлисъ се пада между известнитѣ български села Ловча и Горно и Долно Броди на най-южнитѣ поли на Пирина въ долината на р. Бистра, гдѣто отъ къмъ югъ се издига високиятъ до 1500 метра Карадагъ.

Търлисъ е едно отъ най-голѣмитѣ български села въ Неврокопско. То къмъ 1900 год. броеше до 2240 души все „екзархисти,“ и само селата Старчища и Зърново по численостъ го надминаваха съ по стотина души жители. Слѣдъ прокарването на новата, споредъ Букурещкия миръ отъ 1913 год., граница Търлисъ остана подъ Гърция и остава подъ нея и сега.

Фонетични особености на езика.

Българското население въ Неврокопско изобщо се числи къмъ тъй нареченитѣ „мървади“, на които откъмъ изтокъ сж съседи по-многочисленитѣ „рупци“ или „рупалани“ по срѣднитѣ и източни Родопи. Мървашкото нарѣчие изобщо се отличава отъ рунскитѣ говори главно съ още неизяснения си еровъ вокалъ (= стб. ѣ, ж), така че по тоя си фонетиченъ бѣлѣгъ то принадлежи къмъ типа на оня сравнително пезначителенъ клонъ на западнитѣ рунски говори, който азъ нарекохъ, по името на мѣстността, „говоръ на Ропката“ („die Mundart der Ropkata“, вж. въ съчинението ми *Die Rhodopemundarten der bulgarischen Sprache*, Wien, 1912 год., стр. 29 нат.).

Замѣната на ѣ, чрѣзъ ѣ и а.

Въ Търлиския ржкописъ поради гръцкото му писмо, негодно да прѣдаде всичкитѣ фонетични тънкости на мѣстния говоръ, тъмо споменатата главна особеностъ на мървашкото нарѣчие не е точно прѣдадена. именно тъмниятъ гласежъ на гласната ѣ, когато тази е подъ ударение, и слаботъмниятъ гласежъ на сжщата гласна, когато е неударена; и двѣтѣ произношения еднакво и неточно сж отбѣлѣзани все чрѣзъ гръцката буква α. Този недостатъкъ на графиката донедѣ се отстранява поради щастливия случай, че въ ржкописа ударението на думитѣ твърдѣ послѣдователно е отбѣлѣзано, та по туй учениятъ може да се ржководи относително фонетичната стойностъ на реченото α, сир. кога означава ѣ, кога а въ замѣна на старобългарскитѣ вокали ѣ, ж и ѡ. Понеже редукцията на неударенитѣ гласни въ посока къмъ ѣ слабо е развита въ това нарѣчие, всички други по-важни особености на неговата фонетика

доста добръ сж прѣдадени, така че откъмъ тая страна кирилската ми транскрипция на текста, въ която реченото α прѣдавамъ пакъ съ a , не се нуждае отъ други нѣкои особени обяснения.

И тъй споредъ казаното въ нашето издание \acute{a} (като рефлексъ на \tilde{a} , \tilde{z} и \tilde{b}) ще означава \tilde{z} , докато същото a безъ ударение ще означава \tilde{a} напр. въ думи като: $\tilde{v}\tilde{a}n$, $\tilde{v}\tilde{a}zhe$, $\tilde{m}\tilde{a}ne$, $\tilde{m}\tilde{a}z$, $\tilde{m}\tilde{a}zhe$, $\tilde{m}\tilde{a}chili$ се, $\tilde{m}\tilde{a}ika$, бoеднѣж, $\tilde{k}\tilde{a}ща$, $\tilde{n}\tilde{a}lan$ (плѣнъ), $\tilde{g}\tilde{l}\tilde{a}са$ му (гласътъ), $\tilde{m}\tilde{a}zhe$, (= $\tilde{m}\tilde{a}zhetъ$), срав. $\tilde{r}\tilde{u}ka\tilde{i}$ $\tilde{m}\tilde{a}zhe$ си 17, ала: $\tilde{p}\tilde{e}t$ $\tilde{m}\tilde{a}zhe$ имаше 17; $\tilde{k}\tilde{a}de$, срав.: $\tilde{k}\tilde{a}de$ тебе 25; $\tilde{v}\tilde{r}\tilde{i}\tilde{a}dan$, $\tilde{b}\tilde{o}dan$, $\tilde{g}\tilde{o}lab\tilde{i}\tilde{e}to$, $\tilde{o}сам$ и пр. и пр.

Все пакъ въ послѣдствие една провѣрка на живата фонетика на Търлиския говоръ на самото мѣсто или по други сигурни източници не ще бжде излишна, за да се установи безспорно фонетичната стойность на \acute{a} — α въ указанитѣ случаи въ нашия ръкописъ.

Като изключение отъ правилото срѣщаме въ ръкописа e вм. \tilde{b} въ думата $\tilde{t}\tilde{e}nko$: $\tilde{t}\tilde{e}nko$ платно 11, което е съобразно съ източно-българската стара замѣна на \tilde{b} чрѣзъ e . Също това e се повтаря въ думитѣ $\tilde{t}\tilde{e}mna$ темница 31. Въ „темница“ e не е ударено и безъ съмпѣние то е слаботѣмно сир. \tilde{e} .

α вм. неударено e ; и вм. неударено e .

Къмъ рѣдкитѣ случаи отъ редукция на неударена гласна въ посока къмъ слаботѣмно \tilde{z} , сир. \tilde{a} ще отнесемъ сравнително често повтарящото се a въ глагола за 3. л. ед. ч. $\tilde{s}ta$ вм. $\tilde{s}te$, когато e се произнася неударено. Поради отвърдяването на първоначално мекия консонантъ $\tilde{s}t'$ въ $\tilde{s}t$ постепенно \tilde{e} се прѣобърнало въ \tilde{a} , което въ ръкописа се прѣдава чрѣзъ обикновено α и което и въ моята транскрипция също тъй остана a . Глаголътъ $\tilde{s}te$ се употребя съ чисто формална функция — като формансъ въ описателната глаголна форма за бждеще врѣме, безъ ударение. Въ по-рѣдки случаи $\tilde{s}te$ има и ударение, съ което е свързано и отъ частъ спазено и по-конкретно значение на същия глаголъ, както е напр. въ $\tilde{s}te$ и $\tilde{s}ta$, употребени едно слѣдъ друго въ изразитѣ: „ни $\tilde{s}te$ $\tilde{u}z\tilde{i}\tilde{a}dn\tilde{i}\tilde{a}e$ “ 17, „ $\tilde{n}\tilde{a}k$ $\tilde{s}ta$ $\tilde{u}z\tilde{i}\tilde{a}dn\tilde{i}\tilde{a}e$ “ 17.

Честитѣ случаи съ a (= \tilde{a}) вм. e тъкмо въ глагола $\tilde{s}te$ трѣбва да се дължатъ и на обстоятелството, че въ описат. форма за бждеще врѣме често се е употребяло и първо лице отъ глагола $\tilde{x}\tilde{z}\tilde{s}z$ въ форма $\tilde{s}ta$, въ която неудареното α също тъй се редуцира въ \tilde{a} . Отъ тамъ се явило влияние въ полза на \tilde{a} и въ редукцията на \tilde{e} въ гл. $\tilde{s}te$, за която се каза, срав. напр. $\tilde{s}ta$, $\tilde{m}\tilde{a}$ въ израза: „ $\tilde{i}\tilde{a}с$ за три дни $\tilde{s}ta$ e (= \tilde{z}) $\tilde{v}\tilde{d}\tilde{i}gna$ “ 11 и пр.

Въ свързка съ горѣказаното трѣбва веднага да изтъкна, че въ нашия ржкописъ рѣдки сж случаитѣ и отъ обикновената въ източнитѣ български говори редукция на неударено *e* (= *e*, *ѣ*) въ *и*. Срѣщатъ се примѣри като *чи* (сѣжзъ) вм. *че*, *лижіаха* 13 покрай *лежі* 13, *нидѣле*, *приз нашта* 39, *прит аіапо* 171, но и: *прет царіуве*, *іb*; *ни моі да гришіш* 14, и др. Обикновено неудареното *e* остана неизмѣнено, а това показва, че изобщо редукцията въ посока къмъ *и* не се е развила, което ни кара да прѣдполагаме, че вокалтътъ *e* се е произнасялъ по-широко та е клонѣлъ къмъ *а*. Съ това се посрѣща фактътъ, че изобщо въ родопскитѣ говори, а особено въ централнитѣ вмѣсто неударено *e* наистина се чува доста широко *а*, що мнозина записвачи на народната фонетика сж дочували подобно на дифтонгъ *ea* на така го и бѣлѣжатъ съ *ea* или *e^a* напр. Хр. Константиновъ, Шишковъ и др. (вж. за това повече у мене въ съч. *Die Rhodopemundarten*).

Редукция на *о* въ *у*; *а* вм. *о*.

Относително прѣхода на *о* въ *у* безъ ударение Търлискиятъ говоръ се съгласява съ всички източнобългарски говори, тъй като и въ него се явява замѣната на *о* съ *у* съвсѣмъ непослѣдователно прокарана и то не само на писмо, както е въ нашия ржкописъ, но безъ съмнѣние и въ живата фонетика по примѣра на всички други източнобългарски говори. Това колѣбание се дължи не само на отворения характеръ на етимологичното *у* въ източнобългарскитѣ наши говори поради което често пѣти *у* се смѣсва съ *о*, но въ голѣма степенъ и на етимологичния усѣтъ, който силно влияе и върху фонетиката на цѣли редове еднородни коренни и суфиксни срички. Сравни напр. колѣбанието между *о* и *у* вм. неударено *о* въ примѣра като: *окото*, *окоту*: *сфетіло* на *снагата* е *окоту* та *окото.*, 31, *млого-млогу*, *кога-куга*, *отиде-утиде*, *го-гу*; *што-шту*, *нова-нува* и пр. Замѣна на *у* съ *о*: *оморѣн* 16, *ослѣше* 175, *покодите* 174, ни са се загобили, да се загоби 174, *остата* 175 и пр.

а вм. *о* се срѣща само въ думата *нощ* (= *нощъ*), „*приз нашта*“ (= *нощта*) 39.

а вмѣсто *ѣ*

Рупска особеностъ е, че старобългарското още нераздвоено единство на *ѣ*-товия вокаль се спазва по говоритѣ, било че се поддържа старовръмското първоначално произношение *а* безъ огледъ къмъ слѣдната сричка или съгласна, или пъкъ че се произнася вече *а* вм. *а*, както е случаятъ и въ Търлиския говоръ, въ който обаче първоначалното *а* се е доразвило до *ia* само бидейки подъ ударение, докато въ неударенитѣ

срички *ä* поради слаба редукция се произнася като слаботъмно *e*, което въ нашия ржкописъ обикновено е означено съ просто *e* (*ε*), срав. напр. *вріаднос* 6, *чуліа*сто: от *чуліа*сто хтене 6 (= челоѡческо), *вріадан*, 7, *чуліа*в 8, *умріа* (3. л. ед. ч. аор.), *умріа*л 11, *издіа*лан 11, *сліа*пи 13, 36, *ужіадніае* 17, *ду віа*к 17, на *сліа*пне 20, на *сліа*пна 21, *половіа*рци 32, *изліа*ваха 37, *маловіа*рец 40, *привартіа*, 31, *тоі не хтіа* 42, *сіа*ки и пр. и пр., ала: *ветарā* 8, *блізе* 9, *ракіте*, *ногіте*; *пу сфетā* 25, *ѡгреф*: *ѡгреф слāнце* 34, *коленā* 40, *излеко*вам 33, *прēмена* 12, *са полені*ха 46, *естēта* 38 и др.

Въ рѣдки случаи, подъ влияние на черковния езикъ, и ударено *ъ* се прѣдава съ *e* напр.: *человѣшт*ва (син), 9, 27 и пр.; *віечен* (*живот*) 43, *стрēла*ха 45.

Споредъ рефлекситѣ на *ъ* се водятъ и рефлекситѣ на стб. палатално *a*, напр. *чіас*: на *новā чіас* 40, ала: *зафчесā* 13, 30 и др.

е вм. стб. 'ж

Въ Търлиския говоръ намираме *e* не само като правилна замѣна на стб. *ж* но и на стб. 'ж, очевидно минало прѣзъ *ж* въ сръднобългарския периодъ на езика, така че *e* вм. 'ж се явява рефлексъ на сръднобългарската замѣна на *ж* чрѣзъ *ж*. Обаче докато подирнята въ сръднобългарския езикъ отначало е била ограничена само въ срички подиръ *р*, *л*, *н*, съгласно съ извѣстното сръднобългарско фонетично правило, въ Търлиския говоръ тя се е прострѣла и върху всички срички, гдѣто по аналогия се е образувала сръднопалатална съгласна прѣдъ стб. *ж*, сир. слѣдъ *п*, *б*, *в*, *м*, *д*, *г*, *з*, *с*. Най-често срѣщаме такива случаи въ личното окончание за 1. лице на глаголнитѣ *и*-основи, а тъй сжщо и въ оконч. на винит. пад. на *іа*-основи. Срав. напр. *оста*ве (1. л. ед. ч.) 100, *што да сторе* 42, *іас шта са помѡле* 107, *неде*ле 12, *ф банета* 13, *земе*: *пуфрет нāзи земе* 37, *дигни постелета* си 36, *січку шта ти плате* (1 л. ед. ч.) 42, *іас хѡде* 98, *вре*ве 98, 101, *нѡсе* и пр. *поголемі душета* ми 164.

Сжщата замѣна на *ж* чрѣзъ *ж* — *e* се е развила и подиръ гласна, слѣдъ като прејотацията ослабнала, напр. *трае* (1. л., стб. *траж*): *ду куга* шта *ва трае* 40; *мѡета рāдос* 102, *сас т(в)ѡета істина* 108, *тоі е зави* снагата *та е* (= *ж*) *кладē* 11.

е вм. палатално а

Замѣната на 'ж чрѣзъ *e*, за която по-горѣ се говори, по аналогия се е прострѣла и по-далечъ та е засегнала всѣко палатално *ä*, така

че въ Търлиския говоръ имаме и редовна замѣна на 'а чрѣзъ е. Срав., напр.: мѣта приказна ни е мое 14, рѹкаі мажѣ си 17, пѣт маже имаше 17. дванаѣсте коше 38, чакаха да са залиуле (= залиула) одата 13, клади си нѣже 112, така ми отговареш 113, пате знаѣте; іас сам пате 98, ратае ми лежи бѣлан 13, жавѣте 98, рече му млადие 43, зѣми си кревѣте 13, продаі имѣте си 44, за максѹле 45, разеди се 43, 46 (= разяди се), коі е оставил кашта іа брате іа сѣсри 30, бѣлние ни знаѣше 14.

Прѣгласъ на іу въ и.

Прѣгласътъ на іу въ и, изобщо рѣдъкъ въ българския езикъ (срав. либя, клич), се срѣща въ нашия ръкописъ само веднаждъ въ думата инциі вм. іунци: инциіте 46.

в вм. консонатно у.

Срѣща се единъ пжтъ форма внези (= онѣзи), развила се прѣзъ ѹнези: на-в-нѣ-зи 40. Възможно е, че въ рупскитѣ говори, а тъй сжщо и въ Търлиския по образи като внѣзи да се развила и формата новѣ (онова).

оі прѣдъ гласна вм. ѣ

Запазила се е въ нашия говоръ стѣ. глаголна форма поѹтъ: флѣзе фав цѣрквата и стана да попоѣ 162.

у вм. и

Въ формата сатрѹе: водата да гу сатрѹе 86 имаме у вм. и (затрие, сътрие).

ен вм. стѣ. ѡ

Остатъци отъ стѣ. ѡ се спазили само въ числителнитѣ: пентесѣт 41, девентесѣт 27.

и вм. е, ѣ, въ многократни глаголи

Често се срѣщатъ многократни глаголи съ удължено е, ѣ въ и по образецъ на староб. глаголи като нарицати, оумирати, срав. напр. воскрѣсаше: и мартви да воскрѣсате 222; и кога са раздѣлаха 225; завѣда Іисусъ Петара 225; погрібат 133 и др.

Лабиялно л'

Остатъкъ отъ лабиялно л' се е спазилъ само въ прилагателното земални (= землѣнъ): земѣлни работи 9.

к' **вм.** шт; ч **вм.** жд; шт **вм.** чь ск; кл, гл **вм.** тл. дл.

Срѣща се к' **вм.** *шт* кѣрка (= интерка) 29; *кѣ* (= щж): і *кѣ* *ѣ* остѣри голѣми чіуда 164.

ч **вм.** *жд* срѣщаме въ бoеднѣч 200 (покрай бoеднѣж 26), от еднѣч 35.

шт **вм.** чьск се срѣща въ множ. ч. чіулѣшти: рибаре чіулѣшти 30.

кл, ѣ **вм.** *тл*, *дл* се срѣща въ клѣсто (= тлѣсто), глѣжен (= длѣжен): платі ми што ми си глѣжен 42; *либѣк* 17.

Елизии.

Изпуска се в слѣдъ *т*: тѣа бѣха тѣи (= твои) 24, тѣе (твое) 25, отѣриха (отвориха) 37.

Начално в е изпуснато прѣдъ о твѣрдѣ често въ думата вода: ѡда 10, врис ѡдан (водѣнъ) 17, ѡдѣта 13; оловѣту 10.

Редовно се изпускатъ *т*, *д* между *с*, *з* и *р*: срах (страх): ги фѣти срѣх 12, от срѣхи рѣкнаха 39, немѣи са срахѣвате 12, от богова срѣна 44, сѣсри 30, да узравѣем 13, узрѣвѣа (3 ед. арт.) 13, зафѣтиха да гу зравѣват 124, доидѣ фаф ушѣте ми гласѣ на зравѣването 164. Често се срѣща *д* **вм.** *жд* въ многократни глаголни форми, напр. дохѣдам 17, дохѣда 16, 20 и пр. дохѣдаха, покрай: нахѣжда, пѣждане и др.

Въ думата евдовѣца се явява прѣдметното *с* прѣдъ *вд*: и тѣа бѣше евдовѣца 54, 205.

шт добрѣ се е спазило въ остатѣци отъ сегашно дѣйствително причастие: ходѣштѣм, 39, 225, викаштѣм и плачѣштѣм 146.

Отметъ на ударението върху началната сричка.

Обикновениятъ въ нашитѣ централни и родопски говори отметъ на ударението върху началната сричка, образувана отъ нѣкой префиксъ на думата, въ нашия говоръ се е разпространилъ и въ много думи, които нѣматъ префиксъ. Безъ съмнѣние това е станало и става по аналогия на споменатитѣ по-стари типове. Срав. бѣала прѣмена 12, нѣбарже 12, ѡтсади ми да доѣда 39, дѣнесите 40, прѣмести са (повелит. накл.), ала: шта са прѣмести (сегаш. вр.) 41; прѣдаі ѣмоте си та рѣздаі 44; пѣрачка: котрѣ пѣрачка е по-голіѣма. 46; зѣградите, ѣзлези 67, рѣзгора 99, прѣказна 113, прѣкоп: пѣднаха прѣкоп 111, 67; нѣправа 132, нѣжіуве 133, пѣтреба 165, ѣгреф 189,

да та облаже 218, прѣукп: та прѣвеше млогу от прѣуките му 229; по́тапта: да по́тапта номуто 55, ада: едно семе падна при пѣте та са притапта́ (аористъ) 55; на́рамите хо́моте ми на гарба́ си 203; ра́нина 414, ми́ризми 12, ѝдите ка́жите 12, же́на 16; ста́ни, дѣ́гни по́стелета си та ѝди думѣ си 36; ѝмаше млогу ѝмот 44, ѝглено ѹхо 44, ста́ни за гла́ва на киуше́то 46, ва́рзите му но́гите 47, ка́рстоса́и гу 118, сна́га-сна́ги 127, ма́меж 133 и др.

Форми.

Главнитѣ морфологични особености на Търлския говоръ напълно се сходятъ съ отличителнитѣ черти изобщо на морфологията на рупскитѣ говори. които образуватъ голѣмата източпо-българска диалектична група — родопската (вж. по-подробно у мене ц. с. Rhodopemundarten и пр.). Затова тукъ ще изтъкна на кратко само нѣкои второстепенни особености на формитѣ.

Членъ.

Членната форма за мъжки родъ ед. ч. съвсѣмъ е изгубила мѣстоимения си елементъ та окончава на *a*, което бива ударено и неударено. Вмѣсто това окончание, когато прѣдшествува палатална съгласна, се явява *e*. Подиръ гласна, обикновено съ хиятъ, има колѣбание между *a* и *e*. Срав.: гла са́ му слушеш 8; ѝас сам гла са́ на нувѣ шу́та ру́ка фаф пусти-на́та 7; до́иде чи́ас са́ 24; за-ф-чеса́ 13; отговори́ сфетѣ́ 15; пу сфетѣ́ 25; ветара́ лиу каде́ ѝска ду́е 8; там ще е ви́ка и ка́рцането за́бите 34; като ви́деха си́на, ре́коха си: това́ е делни́ка 45; чи́ли́ака 13; чи́улешти́а си́п 9; на слѣ́апи́а 21; но н: на слѣ́апи́е 20; бо́лние 13; рече́ му мла́дие 43; ра́тае ми ле́жи бо́лан 33; бе́ше бли́зу чефѹ́тски́а вели́деп 9; ру́ка ма́же си 17; господа́ре му 43 и пр.

Членната форма на съгласнитѣ основи окончава на *e*: да му отвара́ реме́не отъ обу́цата 7; па́дна на ка́мене́ 55. Това окончание може да е въ родна връзка и съ старата падежна форма, окончаваща на *e*.

Отъ пѣтъ членната форма гласи пѣте: оморѣ́п от пѣ́те 16. Интересно е, че по аналогия на тоя образецъ и много други съществителни отъ м. р., окончаващи въ ед. ч. на *m*, също така образуватъ членната форма, напр. зе́ми си крева́те 13; у не́к е живо́те 5; пра́вим испѣ́т, та ви́е испѣ́те не ни при́имате 9; са́ха́те 16; про́даи ѝмо́те си 44.

Членната форма за ж. род. ед. ч. при *a*-основи правилно окончава на *ma*, а само падежното окончание на именната часть се измѣнява слѣдъ

палатална съгласна въ е, както е посочено по-горѣ, сир. е се явява като рефлексъ на сръднобълг. ѡ, напр. земѣта 9, душѣта 32 и пр.

Въ всички други случаи членната форма е правилна: църквата, темницата, небѣто, ѡмето, ногѣте, парѣте, сѣчките, чефѣтетѣ, радостѣ и пр.

Остатѣци отъ падежни форми.

Падежни остатѣци има твърдѣ малко. Понеже развитието на членната форма за мъжки род. ед. число е довело до пълненъ съвпадежъ на подирната съ остатѣцитѣ отъ родителенъ падежъ ед. ч. м. р., за това много такива падежни форми не се различаватъ отъ речената членна форма освѣнъ по смисълъ, като напр. родѣн отъ дѣха 9; от ѹгреф-слѣнце и от зѡхода 34; на синѡ си 16, синѡ ни, синѡ ви 22. Глѣдаше вѣтара сарѣ 39, ала: отсѣче са ветарѡ 40; прослѡви синѡ си ки синѡ ти да прослави тѣбе 24; вавѣде Пѣтара 112.

Колкото има остатѣци отъ род. пад. ед. ч. ж. р. а-основи, все сж адвербиални, форми като напр. кадѣ вечери 67, от сраѣхи рѣк-наха 39 (аналогия на „отрѣжи“ и подоб.).

Такива остатѣци има и отъ други косвени падежи, като нпр. средѣ: гимѣиѡта беше фаф средѣ морѣто 39; тогѡ беше блѣзе чефѣтскиѡ вѣлиден 9.

Формитѣ зѣме: пуфрѣт нѡзи зѣме 37, и ней подобни вече сж общи (генерални) падежи, въ основата на които е стб. именителенъ и винителенъ пад. ед. ч., както е напр. и формата пѡстеле: бѡлан, на пѡстеле потѣгнат 35, дѣгни пѡстелѣта си 36.

Рѣдко се срѣщатъ и звателни падежи ед. ч., срав. напр. бѡшто! 24, измекѡриѹ опаки 42.

Отъ спазени по-стари форми за именит. падежъ множ. число ще отбѣлѣжимъ скѣти: отнѣсе се на Аврѡмовите скѣти 57; мѡго дѣне 9 са придадѣ фав чѣулѣшти рѡки 41; ногѣте му 42; билѣук свѣне 35.

Въ „(сто) грѡше“ 42 „(дванѡесте) кѡше“ 38, имаме именит. винит. двойствено число съ измѣнено окончание е вм. а поради прѣд-шествуещия палаталъ, за което по-горѣ се даде обяснение. Именителни множ. форми; носѡче 54, грабѡче 74, пентесѣт милѣѹне 41, иматъ окончание е по аналогия на събирателнитѣ форми сръд. р., схва-щани като множествени, като напр. лѣѹде, офѣе и пр. срав.: на лѣѹдетѣ отсѡди да насѡдат по тревѣту 38; ну пѡтѣѹветѣ 47; брѡтѣетѣ, офѣетѣ, сарѡфетѣ, чифѣтетѣ, оловѣтѣ, тезгѡхетѣ, каба-хѡтетѣ 43, голабѣетѣ 10, грѡбетѣ 34, синѡретѣ 35; сас парѡиѡ дѡвол искѡрова дѡволѣтѣ 37.

По аналогия на т-основи се е образували множ. ф. небѣтата 27, 176, йметата 176. Нека отбѣлѣжимъ и формата за множ. ч. чіудá (= чудеса) 164.

Отъ мѣстоименната флексия ще изтъкна само характеристикнитѣ у всички рупски говори форми нѣк, кок, нѣкок (= него, кого, никого); хми (= имъ): та хми рече, та хми раздѣліа парѣте 10 и пр.; нова, нѣзи (= онова, онѣзи), тоі вм. то, това (срѣд. родъ): нувá шу са е роділо от снага, тоі е снага, пак новá шу са е роділо отъ дух, тоі е дух 8; котрі: бѣлние не знаѣше котрі е Іисус 14; котрѣ е по-лесно да река 36; котра 48.

Срѣща се и форма хим: маката хим 19.

самі м. р. ед. ч.: тоі си бѣше там самі 39.

Глаголи.

Въ отличие отъ централно-родопскитѣ говори въ Търлиския говоръ, както изобицо въ мървашкитѣ говори по Неврокопско, въ сегашната глаголна форма за 1 л. ед. ч. не е проникнало толкова окончанието *м*, така че още се спазва старото окопчание *а* (= *э*, *ä*) безъ *м* слѣдъ него. Съгласно съ фонетиката на говора окончанието *а* слѣдъ палатална съгласна се замѣня съ *е* (= *э*, *ë*). Нѣма съмнѣние, че оконч. *е* въ ед. ч. се дължи и на влияние отъ страна на оконч. ет (стб. *ѣтъ*) въ 3 л. мн. ч., срав. нпр. да му ѳтварза; оти сам дошѣл да по́тапта; ѳсади ми да до́ида и пр., ала: духѳдам да то́че 17, найстина ти вре́ве 8, да сто́ре 19, да му сѳа́рше работата 19, жніе 19, са мо́ле 25, сичко шта ти пла́те 42; 3 л. мн. ч.: кѳ́пет 16 нама́жет 12, седе́т 10, и пр. По аналогия: мо́жет 9.

Бждеще вре́ме правилно е образувано съ глагола шта, ала веднажъ се срѣща и кіа: оти іа кіа ѳсто́ри по мѣніа го́ліаи чіудá 164. Има два примѣра, гдѣто подирѣ глагола ште вм. съѣза да (= ще да) прѣдъ глагола е употрѣбено на, което трѣба да е гръцко влияние, именно ще да е вмѣсто гръцкия съѣзъ *ἵνα*, употрѣбяванъ у гърцитѣ сега и съкратенъ безъ началното *і*, срав. нпр.: пу чѳ́жде ни ште́ на варвѣт (= да вървятъ) 177; коіа кога до́ида шта на ка́же на сѳетá за грѣшка и прáвина 105.

Трѣбва отъ изрази като ште на варвѣ, да е влѣзло въ обичай да се употрѣбя глаголъ наварвя, както е нпр. наварвѣха шу нек 52 (= трѣгнаха); сѣщо и нака́жа вм. кажа.

Повелителната форма и въ Търлиския говоръ както и въ другитѣ рупски говори се отличава не само съ често отнетнато на шрвата

сричка ударение, но и съ запазване на старобългарската и-основа прѣдъ окончанието за 2 лица мн. ч., като напр. *йдите та кáжите* 12, *дóнесите 40 рáсипите 10, вáрзите му ракíte 47* и пр.

Спазва се по нѣкога и староб. основа съ оконч. *ъ*, ала сѣщо тѣй се срѣща по аналогия прѣнесено и *вм. е (ъ)*, нпр.: *дйгните 10*, ала и: *дйгните 47: вáрзите му ракíte и погíte и гу дйгните та гу йскараíte на ваншната темница 47*.

Повел. форма *немóи* се употрѣбвява често *вм. не: немóи* са *срахóвате 12, 39*, и пр., *немóи* да са *почи́удиш 8*.

Доколко акцентниятъ отметъ е свързанъ съ повелителната форма може да се сжди по примѣритѣ: *прѣмести са та ща са премѣсти 41; óми са; отйде и са умй 21*.

Нѣкои синтактични особености.

Несклоняемо причастие съ функция на предикативенъ именителенъ: *оти́де каде́ тѣах Исѹс ходештѣм по морѣту 39; притѣраха гу ходештѣм отъ касабите 225; ка́за на нѣзи, шу дохóдаха сас неа викаштѣм и плачештѣм 146*.

Често се употрѣбятъ многократни глаголи: *млóгу пáте пáжда фав óгане 44; излѣкóвуваше, закля́тиуваше, разкля́тиуваше, сла́зіаше 13* и пр.

Глаголътъ има (безлично) особено е употрѣбенъ вмѣсто глагола *е* (3 л. ед. ч.) въ изречението: *позна́ оти млóгу годíни йма болаи 13*.

Безлично е употрѣбенъ глаголътъ може въ изречението: *сй́чко шта ви са мóже 41*.

Повелит. форма *немóи* често служив мѣсто отрицателната частица *не: немóи* да се *почи́удиш 8; глѣдаíte нѣако́и немóи* да са *на́учи това́ 37*.

Като-какъ вмѣсто както: *ти да не пожі́алиш брáта си кату и íас кáк пожі́алих тебе́ 43; кату как ви рече́ 12*.

Какъ *вм. откакъ: това как чи́уха 44*.

Откáк: *парвиа дето штѣше флѣзи откáк се закля́тиуваше одáта 13*.

Кй *вм. щото: прослáви сина́ си кй и сина́ ти да прослáви тебе́ 24; щó добрó да стóре кй да имам вѣчен живот? 43; кй да са еднó 25*.

Та (консекутивно): *стóри това́ — та го стóриува 33*.

Та-не-да *вм. отколкото да: по-колáи ща флѣзе гимиджнѣска хóртома през й́глено ўхо та не чіорбаджіа да флѣзе на небѣсната царщина 44*.

дѣто, *вм. войто, щото, се употрѣбя постоянно, както и въ другитѣ български говори: парвиа дето штѣше флѣзи 13* и пр.

ліу (само): ліу кої ни са родї отъ гóре, не мóже да віди царсто божїа 8 и пр. и пр.

ліу-та: тої са излекóвуваше ліу отъ каквѣ болка та беше болан 13.

Напреш съ родителенъ пад.: напреш мéне 13.

Глаголътъ е, употрѣбенъ вмѣсто стб. инфинитивъ: та сфетѣлото, щото е у тебе, ако е темнїца, амї темнїцата колко шта е? 31.

да въ индиректно пита́ме: как ви са пра́ви (= чини) за Христос, чеї сине да е 31.

Словарни особености.

Търлискиятъ говоръ е интересенъ и отгѣмъ словарна страна, и то не само защото се срѣщатъ въ него рѣдки и стари български думи, но и поради сравнително многото чужди думи, турски и грѣцки.

Тукъ ще изброя редомъ първо по-рѣдкитѣ български думи, сетнѣ турскитѣ и грѣцки думи, които намираме въ рѣкописа.

По-рѣдки български думи.

ба́рамъ (търся): немóи ма ба́раі 155.

ба́шта: баштовѣ́та ми ка́шта 10.

бахтѣ́ (бѣхтя): за́що ма бахтѣ́ш 113.

безве́рнииа: от безве́рнината ви 41, 86.

биза́лно: іскараі́те и биза́лното теле 46.

биза́лци: инці́те и база́лците са закла́ни 76.

бї́ска: блазе́ и на бї́ските што са биза́ли 165.

благати́сувам: от сіа́ сетне шта ма благати́соват фрет родо-
вету 164.

блѣ́дам: Ма́рта, Ма́рта, ти са гаі́лиш и са блѣ́даш за млогу работи
165; немóи да ви са блѣ́да сарце́то 97, 100.

блуд: блут ста́на цу сфетѣ́ за нек 26; куга́ видѣ́ Пилѣ́тна оти боеднó
добро́ ни ста́ва, амї пове́ике блѣ́т ста́ва 122.

бога́чо (богатско): о твої́ нїразуміава́ніе бога́чо 105.

бо́гов: чедѣ́ бо́гови 6; от бо́гова сра́на 44.

боеди́н: пак дру́ги вре́вет оти си Іере́мїиа или боеди́н отъ про-
фї́тето 220.

боеднѣ́ч (ни ве́дижжѣ́): а шлѣ́вата шта изгори́ сас бган дете́ боеднѣ́ч
не изгасну́ва 200.

болѣ́знуваш (страда́ш): а ти ф́ дженде́ма болѣ́знуваш и са
ма́чшиш 86.

болѣка: зафчесѣ са запріѣ болѣката хи 179; бѣлката 180.

валтѣр (олтаръ): от десно на валтѣре 217.

варшѣло: даржѣ фѣф раката си лопѣтата та си псѣста варшѣ-
лото 199.

велѣш: шту велѣш ти за себѣ си 7.

веселѣа: рѣдос и веселѣа 217.

вѣка (плаче): утѣде на грѣба та вѣка 92.

владѣка (началникъ): бѣше упознаен на владѣката 112.

воскрѣсам: мартви да воскрѣсате 222.

врѣвѣа: рѣкаше и врѣвѣ(ше) 6.

врѣт, — фрѣт (всѣчки): отѣднѣч са западѣ фрѣт свѣнскиѣ бѣлѣк 35 и др.

врѣс (изворъ): врѣс ѡдан (воденъ) 17.

врѣѣднос (сила): имам врѣѣднос да та карѣтѣсам 118; на тѣях
дѣде врѣѣднос да стѣнат чѣдѣ бѣгови 6, 100.

гачѣѣ (?прѣтѣскам?): хѣдеше по Исѣуса млѣгу сѣт та гу гачѣѣха 179;
ти глѣдаш лѣудѣто чи та гачѣт 180, 61.

главѣа се: от как са главѣ за Іѣсѣфа маѣка му Марѣа 184; Марѣа
дето бѣше углавѣна сас неѣ 156.

глѣжен (длѣженъ): плати ми што ми сѣ глѣжен ѣ2.

глибѣв: глибѣки лакардѣи 107.

грабѣѣч: ни сѣм кѣму другѣте лѣудѣ шту са грабѣѣче 74.

градѣште: доѣдѣ на своѣто си градѣште 35.

грѣм: пѣдна дѣѣвола от небѣто кѣту грѣм 176.

делнѣв (пѣслѣдниѣк): това е делнѣка 45.

добѣ (ѡбзѣ, хвѣпа): и гу добѣ ѣат 93.

дѣсушно (достѣтъчно): пак не му е дѣсушну, пак ни е насѣтен 98.

евдовѣѣа (вдовѣѣа): и тѣѣ бѣше евдовѣѣа 209.

елѣамѣнски (?): по елѣамѣнски пѣт немѣѣ да ѣдете 222.

завѣѣн: чѣулѣѣк завѣѣн 65.

зѣградѣ: ѣзлѣзи ну пѣтѣуѣту и ну зѣградѣте 68.

зѣкѣланѣ: Исѣус когѣ чѣу зѣкѣланѣту му 228.

зѣкрѣен (таѣнъ): бѣше ѣчениѣ на Исѣуса лѣѣхми зѣкрѣен 132.

западѣ се: пак тоѣ са западѣ напрѣш 71; са западѣха да кѣжет
на ѣчениѣте му 143.

зарѣдѣ: един чѣулѣѣк зарѣдѣ вѣчѣрѣѣ голѣѣма 67.

зѣтѣѣгам: пак другѣѣ ѡтговѣри та му зѣтѣѣгашѣ и врѣѣеше 129.

зѣмѣлни, зѣмѣлни: зѣмѣлни работѣ 9; гѣспѣди небѣсѣни и зѣмѣлни 176.

зовѣ се: што са зѣвѣ стѣрѣѣѣа (стѣрѣѣѣа) 213.

з(д)равѡвам (поздравлявамъ): сѣтне зафѣтиха да гу зравѡват 124;
та са зрабваше сас Елисавета 124.

з(д)ра(в)ѡване: доидѣ фаф ушѣте ми гласѣ на зрабването 164.
изблагодарѣи: изблагодарѣи на бѡга 207; да сте изблагодарѣни
на хѣковето си 199.

издухѡвувам: са карштѣваха фаф Йордѣна от нек и си издухѡву-
ваха грѣшките 195, 196.

инцѣй (юнци): инцѣите и бизѣлците са заклѣни 46.

ѣстераѣ (узнаѣ, прослѣди): ѣстераѣ хубаво и виш, оти профѣтин от
Галилеѣа ѡште ни ѣ излѣл 27; што сам ѣстерѣл сичко испар-
виѣм сас голѣмо ѣстерѡване 216.

ѣѣкос (сила): позна сѣбе си оти ѣѣкос излѣзе отъ нек 179; да са
облечете ѣѣкос от горе 153.

карничѣре: и погуби нѣзи карничѣре 46.

карстѡсам: имам вриѣднос да та карстѡсам 118.

кѣѣвам (турямъ, употрѣби се често): клѣде и лин фаф нек 45.

крѣшни (тайни): на вас е дѣдено да разбѣрате крѣшните на царсто
божне 55.

лажѣвник: новѣ лажѣвник рѣче 133.

лѣха се (случи се): ако са лѣха да е нѣде 174.

лескѣвичка: лицето му бѣше кату лескѣвичка 142.

лин: клѣде и лин фав нек 45.

лиѣ (само) — употрѣби се често,

лиутѣш: напѣлниха са лиутѣш 223, 224.

малѡѣарец: и му рѣче, малѡѣарец, на што ни увиѣрова? 40.

мѣмеш: та шта е сѣтне мѣмеш 133.

мѣчи (грижи се): такаф е хѣла на новѣ дето печѣли та ни мѣчи за
бога 65.

мѣчници (мѣчителѣ): приѣде гу на мѣчниците 43.

наврѣти: на сарѣфету наврѣти тезгѣхету 10,

надѣгам: една жена надѣ гнала глас от сфетѣ 165.

накѣзувам (клеветѣ, пориѣavamъ): сичките фѣтиха да пакѣзуват и
врѣвехѣ 72; кугѣ пакѣзуваха владицитѣ и поповету, тоѣ хич
не отговѣреше 121; ти слѣшеш ли, колку та пакѣзуват? 121.

накѣмам: накѣмаха и на башта му да каже 215; пак тоѣ хми на-
кѣмаше 218.

нѣжѣуве: новѣ рѣче ѡште нѣжѣуве 133.

нѣправа: донѣсе една нѣправа, разбарвана отъ смирна и сѣбур 132.

навчала се (научила се): тѣ са навчала отъ маѣка си 227,
носіа́че 54.

набли́жї: Іисус сам ги набли́жї 149.

на чеса́: ангел сла́зїаше на чеса́ та расклатїуваше одата 13.

обѣдохте: разболѣах са та ма обѣдохте 78.

облажа (сѣрацѣмъ): да та облаже тези работи 218.

омра́чи се: кога са омра́чи времѣту 37.

отбѣвам (отклонявамъ, противя се): пак Іоан гу отбѣваше и вре́-
веше 200.

отвревѣа (отговарямъ): нѣкої не мѣжеше да му отврѣви 48, 66 и пр.
осторѣа: ѣа кѣа осторѣа по менѣа голѣама чуда́ 164.

открѣват (откриваѣъ) 80.

отклѣ́уче: и шта ти дам отклѣ́учето от небесната цѣрштина 221.

отроша́: помѣлиха са на Пилѣтина да хми утрушѣт ногѣте 131.

отрошѣн: да управиме нѣзи дѣто ѣмат сѣрце отрошѣно 162, 163.

отса́дїа: ѣтсади ми да доѣда и аз при тебе 39.

пѣждане: ето това са нахѣжда за пѣждане и за ставане на ѣеру-
сали́мскѣа сѣѣат 208.

пеѣ́ан (учењъ): и оште шта гу, стѣре пеѣ́ан на тѣах 110; оти лакар-
дѣѣата та прѣви пеѣ́ан 116.

пѣелѣ́: чѣнѣкї бѣше фѣф пѣклѣ́то на ма́ки 57.

пѣ́лїата (птици): пѣ́лїатата гу поѣалѣаха 55.

пѣта́р (пита): му да́доха еѣн пѣта́р меѣ 152.

пѣхнат: за да гу пѣхнат у та́м на до́лу 224.

пѣ́ал (челъ): на листе пѣ́али по писѣ́нѣа 45.

пѣба́рса: пѣба́рса сас ѣосѣте ногѣте му 90.

пѣвелѣ́ат: ги пѣвелѣ́ат 89.

пѣвелѣ́а: даѣе ми се сѣа́ѣа пѣвелѣ́а на небѣ́то и на земѣ́ата 145;
ѣзлѣ́е пѣвелѣ́а от Августа Кѣ́сара 186.

пѣголемѣ́а: нѣѣа пѣголемѣ́а душѣ́та ми го́спѣде 164.

пѣгрѣ́бам: га са пѣгрѣ́бат еѣанджѣ́ите 120, 133.

пѣгриб: тѣа на пѣгриб мѣа́сто ми стѣ́ри това 95.

пѣзнѣ́енци: пак пѣзнѣ́енците му сѣчѣ́ите застѣ́наха от далѣ́ѣе 130.

пѣжѣ́а́лам: (пѣжа́лѣ): та ги пѣжѣ́а́ла 37.

пѣѣ́авано (пѣѣ́аѣтелно): та прѣѣ́а́зуваше пѣѣ́авѣ́н у ѣарштѣ́аване 198.

пѣѣ́лонѣ́н: ѣас сам пѣ́том и пѣѣ́лонѣ́н пу сѣрѣ́ѣто 203.

пѣѣ́ѣ́арѣ́ци (пѣѣ́ѣ́арѣ́ци) 32.

пѣѣ́нѣ́а са 46.

- поліуби (цѣлуна): са затарчіаа и гу поліуби 75.
- попое: флѣзе фав цѣрквата и стаа да попое 162.
- попштинѧ: кату што е адѣта на понштинѧта 217.
- пѡрачка (заповѣдь): котра пѡрачка е голѧма на нѡмото? 48;
чѹваі пѡрачките 43.
- портѧр: на нѣго отваре портѧре 177.
- пѡтапта: немѡі да ви са стѡри оти сам дошѣл да пѡтапта нѡмута 205
- подлѧгам: немѡіте са рѧдува, оти духовето ви са потлѧгат 176.
- потѣрам (поискам): потѣра снагата Исѹсова 11.
- пѡтребѧ: лѧхѧм, една е за пѡтребѧ 165.
- пѡтрес: ги фѧти срах и пѡтрес 12, 146.
- потрѣсам се: чѹвачето са потрѣсоха от нѣгова срах 142, 62.
- потресѣна (уплашена) 61.
- потресѧа: кугѧ видѣха потресѧата (землетресение) 127.
- поѹздам се: тоі са поѹзда на бѡга 126.
- пофтѣна (ромѧн?): на ѹтрешниа ден пофтѣна Исус да излѣзе ну
Галилѣа 187.
- пѡфѡтори 8.
- похалайчино (?): оти погледа похалайчиното си смиреніе 164.
- пѧви се (чини се): как ви са пѧви за Христос чеі сил да е? 48.
- прѣзнаш (прѣзъ ноцѣта): доіде прѣзнаш при Исѹса 8.
- прѣтокна (потѣвна): ѧзлѣзи ну патѹвету та прѣтокни да флѧват
ліѹде 68.
- прѣуки (поуки): та пѧвеше млѡгу от прѣуките му 229.
- привартѧа: Исѹс привартѧа фрѣт Галилѣа 31; ние шта гу при-
вартѧме та шта куртулисѧме 143.
- привѧдіа: може да привѧди и вас 32; оти гѡспѡд е превѧдел
ліѹдето си 34.
- пригудѧа (угодя): шта пригудѧ 31.
- прѧказувам (проповѣдвамъ) 198.
- прѧказна: владѧката попита Исѹса за учениците му и за прѧказ-
ната му 113.
- прѧкоп: падиѧха прѧкоп, 67, 111; падиѧха прѧкоп на лицѣто 226;
припадна прѧкоп до погѧте му 68.
- приклѧдам (набавѧмъ): шта ви са приклѧдат 33.
- припѣва са (прѣпѣва се) 90.
- прѧтапта: едно сѣме падна при пѧте та са прѧтапта 55.

притѣрам (послѣдвамъ): не ште мѳжеш да ма притѣраш 97; тѣзи
шта ги притѣрат сас моето име 147.

проклѣни (проклети) 78.

развѣка са (разплака се): тога Петар излѣзе отвѣн та са развѣка,
млогу жално 116; Исус са развѣка 93.

разгор, разгора: чѣкаше разгора на јудѣискна сѣиат 206; шта ви
дѳде друга разгара 99; пак разгурата свѣтие дух 100; та
кога дѳле разгората дето јас шта ви пусна от баштата на истенские
дух 104; ѳти јас ако ни јда, разгората ни ште дѳде у вас 105.

раздѣлам: кату офциаре как раздѣла офците от козите 77; кога са
раздѣлаха тие от нек 225.

разедѣ са (разядоса се): как са разедѣ господаре му 43.

разедѣн: пак јусбашнијата отговѳри разедѣн 66.

рукам: рукаше и врѣвеше 6 и пр. и пр.

сѣдба (сѣдба): за грѣшка и за прѣвина и за сѣтба 105; за сѣдба
шта хми накаже 105.

сѣдник: ѳти сѣдника на това сѣиат сега са сѣди 105.

самовѳлие: бог дал нам самовѳлие 87.

саморѳден: изнисаха един умриѣл дето бѣше саморѳден син на маѣка
си 54; имаше една кѣрка саморѳдна 60.

сарѣи (сърца): срашливи пу сарѣиѣта 151.

сатруѣ (затрие): и фав ѳган гу фарли и фав ѳда да гу сатруѣ 86;
и да гу сатруѣт на дѳлу 224.

сврѣвили се: ѳти владиците се бѣаха сврѣвили 95.

славослѣви: сега се славослѣви челѳвѣштна син 96.

смислиха се: учениците му са смислиха ѳти има писано 10.

свѣршен (свършенъ): аку јскаш да си свѣршен 44.

снага (тѣло, сила): лакардиѣта станѣ снага 6, 11; млогу снаги от
умриѣлите сѣтѣци са воскресоха 127; над сѣѣка снага 108.

снажен (тѣлесенъ, плѣтски): ни са родѣни, нитѣ от кѣрф нитѣ от
снажно хтѣне (похта) 6.

спѣване: тѣе рѣкоха чи спѣванѣто на санѣ врѣви 91.

спѣтаха се (посвѣтѣваха се): и отѣѣ са спѣтаха, купѣха сас
тиѣх 134.

стерѣца (старѣца) 213.

стѳлнина: пак си седѣше тоѣ на стѳлнинѣта 135.

сѣѣ (сега): ѳтѣ сѣѣ сетне 164.

тѣрам (търся): Исуса ли тѣрате? 12; сега та тѣраха чефѣтетѳ 90

умірачка 45.

увесено: на тези двѣте по́рачки е увесено нóмото 48.

хтѣне (похта): ниту от снáжно хтѣне, нитѹ ут чуліáсто хтѣне 6.

ѹгреф: от ѹгреф слáнце и от захода 34.

усмартіá (убня): да гу усмартѣт 134.

ѹздам се (надѣвамъ се): аку займате уде са ѹздате да си земете
заема 53.

ѹнее (?): господи, сега ѹнее ве́ке 93.

чіом (?): ліáхим чіом стáна от очіте хми 151.

чіуліáст (човѣшки): чіуліáсто хтѣне 6.

чіулѣшти: шта ви стóре рибáре чіулѣшти 30.

чіувѣшт: чіувѣштна сін 148.

Турски думи.

адѣт: има адѣт на вас 121.

áджеба: áджеба коі може да са спасѣ? 44.

áнджек: áнджек между вас стуѹ нóзи, дѣту вѣе ни познáвате 7.

артісова: артісова ліáп 75.

асрѣт: зафáти да става асрѣт 75.

ашикерѣ: ашикерѣ шта ви кáжа 107; ашикерѣ казувах 113,
15; тога хми рече Исѹс ашикерѣ 91.

аіáнин: пак Исѹс застáна отпрѣш аіáнина 121.

барабáр 31.

башкá: от по́повету башкá 81.

бахчеванджйá 155.

бинбашйá 112.

билліѹк: делдйса са новá билліѹк на долу 59.

битѣр: да ни стане ніáшто по-битѣр 14; та шта и сѣтне мáмеш
по-битѣр от парвиа 133.

боірунтйá: му дáде да йма баіурунтйá над сіáка снáга 108.

борч: му прости фрет борчтá 42.

борчліá: един борчліе 41.

векйлин: рече чорбаджйáта на векйлина си 210; бѣше векйлин
на харчá 95.

гаіліш: тй са гаіліш и са блѹдаш за млóгу работи 165.

гаресіá, герезіá: áко гаресй вас сфѣтá, да знáете оти мѣне напрѣш
вас е загаресйл 103; новá, дето гарезй мене, и баштá мй
гарези 103; максѹс та загарезйха 104.

гимиджййски: гимиджййска хóртома 44, 69.

ихтизѧ: кугѧ му стѧна ихтизѧ 80; ѧс имам ихтизѧ да се кѧрсте от тебе 200; днеска ихтизѧ е да доѧда домѧ ти 71.

каба хѧт: какаѳ каба хѧт нѧсите на тоѧа чулѧѧ 116; каба хѧтетѧ 34.
кабил: нѧ е кабил да стѧнат, 70, 44.

каболдѧсан: бѧедѧн профѧтин нѧ е каболдѧсан на тошикѧтата си 223.

казнѧ (хазнѧ): шта гу ѧмам кату казнѧ, прибрѧна на небѧту 44.

каѧдѧсвам: бѧедѧн от учениците му нѧ каѧдѧса да гу испѧта 159, 11.

каѧластѧсвам: каѧластѧсаха лѧѧдетѧ 136.

калабалѧк 14.

калаѳ: клѧди си нѧжа ѳав калаѳе 112.

капиджѧѧка: рѧче на капиджѧѧката 112, 113.

капладѧсвам: нубѧѧгнаха от грѧба нѧ капладѧса еѧн срах нѧ нѧтрес 146.

кахѧр: ти што берѧш кахѧр за нек 161.

колѧѧ: по-колѧѧ 44.

комшиѧ 43 и др.

кондѧсвам: вѧдеха каде шта кондѧса 181.

курбѧн (курѧн): корбѧн приѧва на бѧга 104; да даѧт корбѧн 207.

кортолисвам: кортолисаѧ сегѧ сеѧе си нѧ слѧзи от карста 125;
вѧарата ти та кортолиса 89.

косѧр (кусѧр): ходѧха бѧс косѧр 216.

лакардѧѧ ѧ, нѧ пр. нѧ пр.

лѧѧхим (сирѳѧѧ), 10, 15, 19 нѧ пр. нѧ пр.

максѧл: за максѧле 45; стѧрите сегѧ максѧле вѧѧдни за покѧване 198.

мѧксус: оти мѧксус ма загарезѧха 104.

мезлѧч: та стѧриха мизлѧч 142.

минлѧт: тоѧ (= твой) е минлѧт (народѧ) 117; ѧдите сегѧ вѧѧе преучѧте
ѳрѧт минлѧтетѧ 144, 77.

михѧѧр: вѧѧе си ѧмате ѧпшѧ михѧѧр 133.

михѧѧрлѧѧдѧсвам: уцварстѧха грѧба нѧ михѧѧрлѧѧдѧсаха кѧмене сас
михѧѧре 133.

можрѧк: еѧн от сеѧменѧто сас можрѧк му ѧѧѧе ребѧрѧту 131.

мѧзрѧк: сас мѧзрѧк му ѧѧѧе ну ребѧрѧту 140.

намтѧр (?): ѧмѧха тогѧ еѧн хѧпѧс намтѧр харѧмѧѧ 135

нишиѧн: тезѧ нишиѧне штѧ правѧш 8, 10 нѧ пр. нѧ пр.

ѧѧнатѧсвам (подѧгравамѧ): сетѧе кугѧ гу ѧѧнатѧсаха вѧѧе 123,

ѧрахѧтѧ: ѧс шта ва ѧрѧхѧтем 203; на ѧек са ѧрѧхѧтѧх 226.

пахá: тѣзи парѣ са пахá от карф 120; зѣха триестѣто парчѣ пахáта на скáнос 121.

рахáт: ште нáидете рехáт 203.

ризá: от поповету башкѣ нѣма ризá да ги едѣ бoедѣн 81.

саалатѣса: ѓтсади сега да са саалатѣса грбба ду трѣтна ден 133;
да са саалатѣса лакардѣята 175.

сарáф, сарáфе 10 и пр.

сáрп: та бак глѣдаше вѣгара сáрп, уплáши са 39.

сахáн 228, 230

сахáт 16 и пр.: пак сахáте беше трѣ 124.

себѣп ѓ, 6; пак пѓтписа на себѣпа му беше испѣсан гѓре 124; садѣ сас мѓе себѣп 98.

сеимѣнин: е един ѓтъ сеимѣнето 131.

сеимѣнски: лѣдата завѣде сеимѣнскна табѓр 111, 112.

селемѣт: шта искáра на селемѣт израѣлскна сфѣат 150; да кáжа селемѣт на зарѓбените 162; стѓри селемѣт 215.

семáре: и гу бахтаха сас семáре (?) 118.

серетѣсвам: вѣе нѣмѓ да докондѣсате нѣту да серетѣсате 199;
нѣмѓ ди серетѣсаш 69.

сертмѣ: клáваха сертмѣтата вав морѣту 30.

соѣгундѣя: фрет бѣха харамин и соѣгундѣин 177; харамѣа и соѣ-
гондѣя 177.

сиуѣнѣт: за товá Моѣсѣа ви дáде сиуѣнѣт 15.

сиунеттѣсвам: сиуѣнетѣсувате чилѣака 15; кога се свáршиха ѓсем дѣна са соѣнетѣса дѣтѣто 193; доѣдоха да сѣонетѣсат дѣтѣто 215.

табѓр: завѣде сеимѣнскна табѓр 111, 112.

такáм: на товá такáм и харамѣите што са карстѓсаха 126; и са укáза на товá такáм 157.

тезгѣах: тезгѣахѣту 10.

тѣврар: сѣтне пак тѣкрар ги попѣта 111.

тимáр: ѣас сам еѣн чѣулѣак пот тимáр 33.

фáрк: вѣе нѣмате ли фáрк ѓт тѣах 32.

хабáр (хабер): пратѣува му хабáр 122.

хаѣлатѣсвам: пак влаѣците и поповету хаѣлатѣсаха лѣудѣто да измѓлет Варавáна 122.

хáк: си загѓбѣават хáкá 79; да сте изблагѓдáрни на хáковѣто си 199.

халаѣца (?): рѣче нáзи халаѣца капидѣѣвката 113.

халѣс: тоѣ е халѣс нáйстински 14.

хандак (хендекъ): сіаки хандак шта са испални 198.

хапсана: фав хапсана бех 78.

хапус: имаше адет да прави езат пу едип хапус; пмахъ хапус:
един хараміа 121.

хараміа: хараміи 51, 95.

харамджіи: ни сам кату другите луде грабіаче, харамджіи 74.

харч: оти беше веіили на харча 95.

хизмет: ме остаи самѧ да праве хизмет 165; да му сторет
хизмет 84; са мачеше от млогото хизмете 165.

хизметчіа: затори книгата и подаде на хизметчіата 163; хизмет-
чіи 111; тоі шта е на вас хизмечіе 89.

хіч: мене ни ште питате хіч 107.

хинлѧ: виш најстинскиа израілитин дѧто хинлѧ нема 82, 181.

чектардісал: ако сам чектардісал на ніакок зарар 72.

чефѧтин, чефѧте 7, 8 и пр.

чинкі: чинкі имаше калабалак 14 и пр.

чіоп: на дрѧхите му фарлиха чіоп котра коі да земе 124.

чіорбаджіа 31, 44 и пр.

чіухап: какаф чіухап да кажете 172; чіудеха са на ума му и на
чіухапето му 194.

шемар: даде едін шемар на Ісѧса 163.

шератлік: немоі да правиш шератлік 43.

шіубѧ: немоі да имаш шіубѧ, чѧдо 36.

шіубелентісвам: пак едни са шіубелентісаха 144.

іусбашіа: пак іусбашіата отговори 66.

Гръцки думи.

адикіа (неправда): у него адикіа нема 14.

арниса (отричамъ се): нека са арниса от себе си 84.

властар: и едѧше властаре и диф мет 195; тие зѧха хормовите
властаре та изліазоха да гу посрѧшат 95.

генѧ: о генѧ безвѧрна и опака! 40.

гені: двапѧесте гѧни израілски 30.

геніа: бѧше от каштата и отъ геніата Давідова 166.

дѧксам (приемамъ): та с(в)оните му ни гу дѧксаха 5; и тоі гу
дѧкса та гу пригѧрна фав ракіте си 207.

дидаскал 8, дидаскале (зват. п.) 8 и пр.

докимасам: купих пет чифта олове та шта ида да ги докимасам 67.
 еніа: да си имате еніа от лудето 171.

ергате: да пазарі ергате на лозето си 210.

ефимеріа: Захарна, отъ ефимеріата на Авіа 216.

калам: дадоха му калам фав десната рака 123.

калесам: беше калесан 229.

калесан: млозина са калесаните 46, 211.

кердосвам: ти тога кердосваш брата си 175; шта си кердосате дупите 172.

лампади: дохода сас фанаре и сас лампади 111.

мартуре: на двамина іа на тройца марторе 176.

міризми 12.

на (ἵνα): Господи, каде на вярвеш? (= ще вървишъ), 97; оти іас на вярвем каде баштата 105, 106.

натимисвам (анатемисва): зафати да натимисва и да са калне оти ни знае чилиака 116.

нифелниня: каква нифелниня е сторил? 122.

нифелния: стори испат за нифелнията 113.

нифелно: ако проврєвих нифелно 113.

номо: ние ному немаме 119; спурет номото 119, 6 и пр.

номодидаскал 47.

омес: си загобиават омеса 79; омеса на лицето му стана инакаф 229; са указа сас друга омес (видъ) 146.

оміасам: уміаса небесната царштина 46.

парадіс: днеска сас мене шта си на парадіса 129.

паратики (безъ работа): стоіаха паратики 210.

паримія: тази паримія хми рече Ісус 177.

педєпсам: бедєпсам 34.

пираксувам: едін помодидаскал отиде при Ісуса та гу пираксуваше и врєвеше 47.

полипат: една жена имала едін полипат от дванаесте години 179.

преторно: откарват Ісуса на преторноту 114.

прихрома: немат прихрома за грешките си 103; кладоха на главата му прихрома та му записаха: това е Ісус, царе Іудеіски 126.

прогєпсам (закусвамъ): рече хми Ісус: ела да прогєпсате 159.

продосвам: іас грешка сторих оти продосах чиста карф 120; дєто штєше гу продоса 94.

профїт: профїт Ісана 7.

- профѣтин: да ни си профѣтина? 7; профѣте 48; бoедѣн профѣтин ни е кабoлдѣсан на топикѣята си 223.
- профѣтѣсам: кога са свѣриши новѣ шту профѣтѣса профѣт Іеремѣа 121; профѣтѣса и рече 215.
- саѣгѣа: та му ѣмаше саѣгѣата 35?
- селинѣасмо: гу фѣти селинѣасмо 40.
- сѣнека: да запѣлет свѣтѣло та да гу клѣват пот сѣнека 205.
- сѣпор: излѣла от нѣзи сѣноре 72.
- софѣа: шта ви дам устѣ и софѣа 172; та са пѣлнете софѣа 193.
- стѣсам: това што са стѣса фав нѣа, тоѣ е от сфѣтѣ дух 185.
- сфонгѣр: зѣ един сфонгѣр и гу напѣлни уцѣт 127.
- тѣлонис (митѣр) 74, тѣлѣнин 73.
- тѣмпло: егo и тѣмплото на царквата са расцѣпи ут горе до долу 127.
- тимѣсам: да тимѣсаш тѣтко си и маѣка си 43.
- тимѣсан: тимѣсан и нарф чѣуліак 11, 131.
- топикѣа: бoедѣн профѣтин ни е кабoлдѣсал на топикѣята си 223.
- тригѣне: да дѣѣт корбѣн едѣн чѣф тригѣне ѣа две пѣлета от гѣлабе 207.
- трунѣа: кога сѣдне челoвѣштна сип на слѣпната си трунѣа 30.
- фанѣр: дохѣда сас фанѣре и сас лампѣде 111.
- фарисѣн 73 и пр.
- фѣтаксам: шта нѣсна новѣ, шту фѣтакса башѣ ми 163; за това ни са фѣтакса 227.
- харѣза 11.
- хиперетѣсам: тоѣ да хиперетѣса 89; та хиперетѣсахме 78.
- хиротонѣсам: за товѣ ма хиротонѣса 164.
- хѣрмови: ти зѣха хѣрмѣвите властаре 95,
- хѣртома: гимиджѣѣска хѣртома 70.
-

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην α', 1.

Ис парвіім бёше слова, и лакардіата бёше сас бóга, пак Гóспод бёше лакардіата, тіа бёше испарвіім сас бóга. Січкó стáна сас нéгоф себéц, у нек...е живóте, пак живóте бёше сфіатілоту на...то. та сфіатілоту на темніцата сфéти...мницата ни гý разбрá. Стáна чуліак...á прáтен от бóга íметó му Ἰoаннис...до́де за испáт да кáже за сфéтило...увіáровáме січките сас нéгоф се...бёше сфетілоту, амí до́де да кá...тилото. Товá бёше наистинскóто сфе...усвіатіáва сіáки чуліак шу до...віатí, пу сфетá бёше, та и сфетá...бéц стана, пак сфетá ни гý познá || на нéговíте си нáправи до́де, та соитé му ни гу дéксаха; 6 пак колціна гу дeксаха, на тіáх дáде вріáднос да стáнат чедá бóгови, на нéзи дéто віáроват на íмето му. Пí тíе ни сá родéни нитý от кáрф, нитý от снáжно хтéне нитý от чуліáсто хтéне, амí от бóга са родíха та лакардіата стáна снáгá та са сабрá сас нáс та му відeхмe слáвата, слáва кату замор...от бaщáта пáлан от дáрба и от íстина...oán стóрни испáт за нéк та рýкаше и врэвe...тозі е новá дéто за нéв ви кáзувах оти...за шу дохóда пу мéне, тоí é стáнал на...мéне оти бёше пó напре́жен от мéне. та...вýто совершéніe нéе січките зéхмe дар...лу дáрба. Оти нóмото са придáде сас...уф себéц дáрбата и íстинáта ста...бéла Исус Христóсуф.

Τῆ δευτέρᾳ τῆς Διακαινεσίμου

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην β'.

Бóга нíкоí бoеднáч ни é відел...е син шу é фав бaщови...тоí гу отвáрза, та тов... || іадáт. Кyга прáтиxa чeфýтетo от Ἰерусалíм 7 пóповe и лeвічeнe да гу пítат: ти ко́и си? та кáза прáво и ни стóрни инкіáр та кáза, оти нисáм іáс Христóс. Та гу попíтаха: амí ко́и си ти? да ни сí Иліá? Та рéче: нисáм. Пак му рéвоxa: да ни сí профíтина? Та рéче: нисáм. Сeтнe пак му рeкoxa: ами ко́и си тí? Кáжи ни за дá дадéмe чíухáп на нéзи шу на прáтиxa, шу велíш тí за сéбe си? Тоí рéче: іáс сам глacá на пyвá шу рýка фав пyстпíнáта: oрамнітe гoспoдіoвa пáт, кату как рéчe профíт Исáіa. Пак прáтeнітe бéxa от фapисéитe

та гу попитаха и рекоха: ами́ ὅτι каршта́ваш дуде́ ни си́ τί Χριστός, нитѹ́ Иліа нитѹ́ профѣтина? Пак Іоан̑ отговори́ и рече: іас каршта́вам фав ὅда, а́нджек междѹ́ вас стуй́ позі́ дѣто́ віе ни позна́вате, то́і е́ штѹ́ іде пу́ мене, де ста́на прет мене́, ὅти е́ понапрет от мене́ та іас ни са́м вріа́дан па не́к да му ὁтварза́ ремене́ от обѹ́щата. Тѣзи ра́боти ста́наха на Вино́варά, ота́так Іорда́на, там каде́ Іоан̑нис каршта́ваше. Τῇ τρίτῃ τῆς Διακαιεσίμου ζῆται Εὐθιόν Ε'. Σελ. § 149:

8 Τῇ πέμπτῃ τῆς Διακαιεσίμου.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην γ' 3.

На нова́ време́ імаше́ є́дин чіуліак от фарисе́ите імето́ му Никодимос; то́і бѣше́ го́ліам зингі́нни междѹ́ чѣфѹ́тето та до́іде прѣзнаш при Іисѹ́са та му рече́: дидаска́ле, нѣе́ зна́еме, ὅти ти си́ допѣл от б́ога дидаска́л, ὅти тѣзи ни́пїане, шту́ пра́виш ті́, ні́коі не мо́же да ги сто́ри, ако ни́ е́ Ѓоспод сас не́к. Отговори́ Іисѹ́с та му рече́: На́йстина, па́йстина ти вре́ве, лі́ѹ ко́і ни са́ роді́ от го́ре, не мо́же да віди́ царсто́ б́ожіа. Рече́ му Никодимос: как мо́же да са́ роді́ чіуліак куга́ е́ ста́р? мо́же ли поф́тор да флѣ́зе фав ма́ичина́ си корѣ́м та да са́ роді́? Отговори́ Іисѹ́с: На́йстина па́йстина́ ти вре́ве, лі́ѹ ко́і ни са́ роді́ от ὅда и от дѹ́х, не мо́же да флѣ́зе фав царсто́то б́ожіе; ну́ва шту́ са́ е́ роді́ло от сна́га, то́і е́ сна́га, пак нова́ шту́ са́ е́ роді́ло от дѹ́х, то́і е́ дѹ́х. Немо́і да са́ почи́диш ὅти ти ре́кох. Тріа́бова віе́ да са́ роді́те от го́ре, ветара́ лі́ѹ каде́ і́ска

9 дѹ́е та гласа́ му слѹ́шеш ма́ ни || зна́еш у́ де́ іде́ и каде́ хо́ди; така́ е́ сіа́ки, шту́ е́ родѣ́н от дѹ́ха. Никодимос̑ отговори́ та му рече́: как мо́жет да ста́нат тѣзи шту́ ка́зуваш? Отговори́ Іисѹ́с та му рече́: Ті́ си́ израї́лски дидаска́л та ни зна́еш ли тѣзи ра́боти? На́йстина, па́йстина́ ти вре́ве, ὅти нѣе́ нова́ шту́ ві́дехме то́ва пра́вимо испі́т та ві́е испі́ате ни ни при́імае, іас ако́ ви ре́кох за зема́лни ра́боти та ни у́віа́ровахте, ами́ как ште́ у́віа́ровате, ако́ ви ка́жа за небе́сните? и ні́коі ни са́ е́ покáчил на небе́то, са́де нова́ шту́ слѣ́зе от небе́то. челове́штиа́ сїи́, дѣто́ е́ на небе́то та катѹ́ Моїсе́а как поді́гна зема́та на пѹ́сти́на́та, така́ тріа́бова да́ са́ поді́гне и чіуле́штиа́ сїи́ за да́ ни са́ загубі́ б́оє́дин от нѣ́зи шту́ віа́роват на не́к, ами́ да і́мат ві́ечен жи́вот.

Τῇ παρασκευῇ τῆς Διακαιεσίμου.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, δ' : 4.

На нова́ време́ до́іде Іисѹ́с на Капернаѹ́м, то́і и ма́йка му и бра́тето́ му и уче́ниця́те му, ама́ ни посіа́діа́ха там м́лого́ дѣне́, тогá бѣше́

10 б́лі́зе чѣфѹ́тскиа́ вели́ден || та са́ пукачі́ Іисѹ́с на Іеру́салі́м та па́іде

ѳнётре ѳав църквата чи седёт нѣзи шту разбѣваха парите. Тогá напра́ви Исус е́дин камши́к от ва́же та ги пока́ра ѳрет от църквата навáн оѳцѣту и оловѣту, пак на сара́фету наврáти тезгíахету, та хми́ разделиá парíте; пак на нѣзи, шту прода́ваха голабíето, рече: дíгнете тѣзи от тѣка та немо́йте прави бангтовáта ми кáшта дíукиáн! Та учениците му са смíслиха, óти íма пíсано не по́едема: Зíахті шту íмам за кáштата ти. Сѣтне отговóриха чеѳѣтетo та му рѣкоха: кака́ѳ нишíа́н показува́ш ти, шту прави́ш това́? Отговóри Исус та хми рече: рáсипíте тáзи църква та íас за трí дене шта é вдíгна. Пак чеѳѣтетo рѣкоха: тáзи църква са е гра́дила читрѣсте и шес годíни та тí ли за трí дене шта é изгра́дíш? Лíа́хим то́и врѣвеше за църквата, за свáгата си, та кугá са воскресе́ от мѣргвите Исус, тогá са смíслиха учени́ците му оти това́ хми врѣвеше та увíа́роваха на || писáниѣту и на лакардíята шту хми рече 11

Τῇ κυριακῇ В. τοῦ Θωμά. ζήτει, Εωθινόν θ' Σελ. 156.

Τῇ κυριακῇ γ' τῶν Μυροφόρων.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, ε. 5.

На новá вре́ме до́йде Иосíѳ де́то бѣше от Аримаѳѣа тимíсан и парѳ чи́улиáк, де́то и то́и чíакаше църсто об́жíе та ка́йдíса та ѳлѣзе при Пíлáти́на та потѣра свáгата Исусова, пак Пíлáти́на са почи́уди кугá тóлко бáрже умрíа та порѣ́ка íусбаши́ята та гу по́пита дали е умрíа́л от мло́гу вре́ме, та кугá са научí от íусбаши́ята, чи е умрíа́л, харíза на Íосíѳа свáгата, та то́и кѣ́пи тѣ́нко плáтно и сѳалí свáгата от кáрста; то́и é завí сас плáтното та é кла́де ѳнётре ѳав грóба, де́то бѣше издíалан от кáмен и тарколí е́дин го́лиáм кáмен на устáта на грóба. Пак Магдали́ни Марíа и Исусова || Марíа тíе глѣ́даха каде́ са кла́ваше. Та кугá замина́ 12 саботáта, Магдали́ни Марíа и Марíа Иакóвувáта ма́йка и Сало́ми купи́ха мíризми да íдат да гу нама́жет, та мло́гу рáно ѳав нидíеле ўтри́на до́йдоха на грóба, куга угрíа́ваше слáнцето, та си врѣвеха е́днá на дрѣ́га: ко́и шта ни тарколí кáмене от грóба, та куга са заглѣ́даха, вíдѣха чи é тарколéн кáмене, óти бѣше мло́гу го́лиáм та кугá флíáзо́ха ѳав грóба, вíдѣха е́дин млáт чи седí от дѣсно, облечéп сас бíа́ла прѣмена та са уплáшиха, та то́и хми рече: немо́и са срáховате, Исусá ли терате Назо́ренчени́на? то́и са воскресе́, нѣма гу тѣ́ка; ету и мíа́стото, каде́ гу кла́до́ха, амí íдите та кáжите на учени́ците му и на Пѣ́тра, óти то́и шта íде по́ напреш от вас на Галилѣа, там шта гу вíдите. катѣ́ как ви рече. Та излíáзо́ха нáбарже та побíа́гнаха от грóба, óти ги фáти срáх и пóтрес, та на нí́ков ни кáзаха пíпшто, óти ги бѣше срах.

Τῇ κυριακῇ δ' τοῦ Παραλύτου.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, ζ'. 6.

На новá време покáчи са Исýс па Иерусали́м, та фав Иерусали́м
 имаше една́ ба́не, шту са зовéше чефýтски виоесда́, та имаше пет кама́ри;
 фнетре ваф тiах лижи́аха мло́гу бо́лни и слiапи и сакáти и глýхи та
 чи́акаха да са зали́уле одáта, о́ти А́нгел слiа́заше па чесí та раскла́-
 ти́уваше одáта та па́рвна де́то ште́ше флéзи, отка́к са заклáти́уваше одáта,
 то́и са излеко́вуваше ли́у от каква́ бо́лка та бе́ше бо́лан. Та та́м имаше
 еди́н чи́улиáк бо́лан от три́се и осам го́дини. Нéк катy ви́де Исýс чи
 лежи́ там та познá оти мло́гу го́дини има́ бо́лан та му рече: и́скаш ли
 да узравéеш? Пак бо́лние му отгoвóри: гoспoдáриу, чи́улиáк нeмaм да мá
 кладé фав бáнета, кугá са зали́уле одáта, óти ли́у когá и́да iáс друк
 слiа́ва напрeш мeнe. Рече му Исýс: Стáни зéми си крeвeтe та хiди.
 Та зафчeсá узрaвиá чилиáкa та си дíгна крeвeтe и хoдeшe. Та новá бeшe
 са́бота, пак чефýтeтo врeвeхa па излеко́вање: са́бота e днeска та ни тi
 14 прили́ага да || си дигаш крeвeтe. То́и хми отгoвóри: новá шту ма изле-
 ко́ва, то́и ми рече: дíгни си крeвeтe та хoди. Та бо́лние ни знáшe
 котри́ é Исýс чíпки имашe калабала́к на новá миáсто, то́и излeзe от
 вáн, та ута́м сетнe гу нáидe Исýс ваф цaрквaтa та му рече: éгу узрaвиá
 сeгá, нeмoи́ да гришиш вéикe, да ни тi стáнe ниáшто пo-битeр. Та ути́дe
 чи́улиáкa та кáзa на чефýтeтo óти Исýс e блá шту гу излеко́ва.

Τῇ τετάρτῃ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, ζ', 7.

Когá са располови́ха денéто на прáзника, покáчи са Исýс на цáрк-
 вaтa та приказуваше пак чефýтeтo са чи́удeхa и врeвaхa, как знaе тoвa
 ки́и́га катy ни са e учiл. Отгoвóри Исýс та хми рече: мoбeтa при́казнa
 ни é мoе, амí на новá шту ма e прaтил, та акo íска ниáкoи́ да стóри
 бoгoвoтy íскaнe, то́и штa познáe от бoгa ли e тáзи при́казнa или iáс
 от сeбe си é врeвe, ли́у кoи́ врeви от сeбe си́ тeрa свoбeтá си слáвa,
 лиáхим кoи́ тeрa слáвaтa на новá, шту гу é прáтил, то́и e хaли́с нaи́стински
 15 та у нeк адикiа нeмa. Нeли́ ви дaдe || Мoйсeа нoмoтo та бoеди́н от вaс
 ни чи́вa пoмoтo, óти тeрaтe дa мa утрéпeтe. Отгoвóри сфeтá та му рече:
 диáлoгитiнa имаш; кoи́ тeрa дa тa утрéпe? Отгoвóри Исýс та хми рече:
 eднá рáбoтa стóрих та сiчкитe сa чи́удитe. Зa тoвa Мoйсeа ви дaдe
 ciу́инeт, нe óти бeшe от Мoйсeа, амí от бaштiтe, та виe ваф са́бoтa
 ciу́инeтiсoвaтe чилиáкa, та акo сa ciу́инeтiсoвa чи́улиáк фав са́бoтa, зa дa
 ни сa рaзвaли́ пoмyтo Мoйсeовo, амí мeнe зaштo клeвeтaтe oтн сaм

оправіл пал чулак фав сабота: немой садите по душманлак, амй пу правина садите. Та врѣвеха еднй от іерусалімченѣту, нелй е това новѧшту тѣрат да расйпат, ѣту ашикерѣ врѣви, та нйшту ни му врѣвет. Да ни сѧ разбрѧли Архонтѣте найстина ѳти е тѳе йстина Христѳс. Ліахим нѣе знѧемер у дѣ е тої, амѧ Христѳс куѧѧ доїде, нйкої ни знѧемер у дѣ е. Тогѧ Іисус рѣкна фав цѣрквата как приказувѧше та рѣче: и мѣне знѧете, знѧете и одѣ сам іас, от само сѣбе си ни доїдох, амй найстинские новѧшту ма прѧти дѣто вйе || ни гѣ знѧете. Ліахим іас гу ¹⁶ знам, ѳти сам от нѣк, та тої ма е прѧтил. Та тѣраха чефѣтетѳо да гу фѧтет, ліахим нйкої ни прѳтегна рѧка на нѣк, ѳти ѳште ни мѣ бѣше дошѣл сахѧте.

Τῇ κυριακῇ ἐ. Τῆς Σαμαρίτιδος.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, γ'. 8.

На нова врѣме доїде Іисус на еднѳ градйште Самарййско, шту са зовѣше Сихѧр, блйзе при новѧ мйѧсто, шту гу дѧде Іѧков на снѧѧ си Іосйфа. Та там ймаше бонѧр Іѧковуф, пак Іисус, кату оморѣн от пѧте, сѣдна такѧ ду бонѧре; та бѣше сахѧте кадѣ шес, дохѳда еднѧ жѣна от Самѧриѧа да покѧра ѳда от бонѧре. Тѧ хй рѣче Іисус: дѧї ми да пйе, ѳти ученицѣтѣ му бѣха ѳтишлй фав градйштѣто да кѣнет хрѧпа. Та му рѣче Самарййската жѣна, как ти, шту си чефѣтин, тѣраш да пйеш ѳда от мѣне, шту сам жѣна Самарййченка? ѳти чефѣтетѳо ни сѧ сабйрат сас самарййченѣту. ѳтговѳри || Іисус та хй рѣчѣ, акѳ мѳжеш да знѧеш дѧр- ¹⁷ бата бѳгова и котрй е новѧшту тй врѣви дѧї ми да пйе, тй штѣше му потѣраш та штѣше тй дѧдѣ ѳда жйва. Рѣче му женѧта: господѧрйу, ти кѳфа нѣмаш и бонѧре е глйбѳк, амп удѣ ймаш тѧзи жйва ѳда? да ни си ти пѳ-голйѧм от баштѧ ни Іѧкова дѣто ни ѳстѧви бонѧре та пйѳ от нѣк и тої и снйновѣто му и добйците му. ѳтговѳри Іисус та хй рѣче: лйу кої пйе от тѧзи ѳда, пѧѣ шѧ ужйаднйѧс, ма кої пйе от одѧта, шту шѧта му дам іас, нй штѣ ужйаднйѧс ду вйѧѣ, ѳти одѧта дѣто шѧта му дам іас, шѧта стѧне фав нѣк врйс ѳдан, дѣто да извйра на вйѣчнйе жйвѳт. Рѣче му женѧта: господѧрйу, дѧї ми тѧзи ѳда, немѳї да ужйадпйѧвам нйтѣ дѧ дохѳдам тука да тѳче. Рѣче хй Іисус: йди рѣкаї мажѣ си та елѧ тѣка. ѳтговѳри женѧта та рѣче: іас мѧж нѣмам. Велй хй Іисус: хубавѳ кѧза, ѳти мѧж нѣмаш, заштѳ пѣг мѧже ймаше та сегѧ товѧшту ймаш ни ти е мѧж; товѧ найстина кѧза. Велй му женѧта: господѧрйу глѣдам ѳти си прѳфйтин, нѧшнѣ баштй на тѧзи плѧнина са поклонйха, пак вйе врѣвите ѳти на Іерусалйм || е мйѧстѳто, кадѣ трйѧбовѧ дѧ са ¹⁸ повклѧемер. Рѣче хй Іисус: Жѣно, вйѧровѧї ма, ѳти дохѳда едйн чйѧс тѳ

ниту каде тази планина ниту каде Јерусалим шта са покланете на баштата, вије са покланете на новá што пи знаѣте, нѣе са покланеме на новá, што знаѣме бти спасѣниѣто е от чефѣтетѣ, лиáхим дохóда един чиáс детѣ наистинските поклóнци шта са поклóнет на баштата сас дѣх и сас ѣстина, оти и баштата такви тѣра да са нѣзи, што му са покланет. тѣриáбова да му са покланет сас дѣх и сас ѣстина. Рѣче му женáта: ѣас знам оти дохóда Месѣа, шту са зовѣ Христóс та тоѣ кугá доѣде, шта ни кáже сѣчкѣ. Рече хи Исѣус: ѣас сам новá што ти врѣве. И тогá доѣдохá учениците му та са почи́дихá, бти врѣвеше сас жѣна, лиáхим ни́коѣ ни рѣче што тѣраш или шту врѣвиш сас нѣк. Сѣтне жевáта си остави стомнáта та отѣде фав градá та рѣче на ли́удѣто: слá да видите е́дин чи́улиáк дѣто ми кáза сѣчкѣ, што сáм стóрила, да ни е тоѣ Христос.

- 19 Та излиáзохá от градá та дохóдахá каде нѣк. Пак учениците му || ду товá гу прикáни́ува́хá и му врѣвехá: ѣáш дидáскеáле; пак тоѣ хми рѣче: ѣас ѣмам еште дá ѣáм, детѣ виѣ ни знаѣте. Та си врѣвехá учениците между тиáх: да ни мѣ е дáл ниáкоѣ да еде? Рече хми Исѣус: мóстѣ естѣ е да стóре волиáта на новá шту ма прáти, и да му свáрше рáботáта. Ни врѣвете ли виѣ, оти еште чѣтѣри мѣсеца ѣма ду жѣтва, е́ту кáзувам ви, пóдигните си очѣте на гóре та ви́ште ни́вите бти са побелáли ве́ке за жѣтва та ли́у коѣ жѣне, зѣма хáк, сабѣра и максѣл за ви́чен жи́вóт, за да са рáдова барабáр сас повá, дѣто сѣе и новá детѣ жѣне. Оти по товá е ѣстинска лакардиáта, оти друк сѣе пак друк жи́ѣе. Ёáс ва пѣснах да жи́ѣете новá, дѣто за нѣк ни сá сте мáчили, дрѣ́ги са сá мáчили, пак виѣ доѣдохте на мáкaтá хим. Та от новá град млози́на от самари́иченѣту увиáровахá на нѣк, зарет лакардиáта, шту хми кáза женáта, детѣ рѣче оти ми кáза сѣчкѣто што сам стóрила. Та кугá доѣдохá самари́иченѣту при нѣк, мóлехá му са да устáне при тиáх, та устáна двá дѣне та мло́гу
- 20 пóве́ѣке ли́удѣ увиáровахá от лакардиáта му, || та и на женáта врѣвехá, нѣе ни виáровáме ве́ке то́ите лакарди́и, оти самѣ си чи́ухме и ви́дехме оти товá е наистинские спасѣтел на сфѣта Христóс.

Τῇ κυριακῇ σ'. Τοῦ τυφλοῦ.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, θ' 9.

На новá врѣме, как заминаваше Исѣус, ви́де е́дин чи́улиáк дѣто бѣше слѣáп бште от как са бѣше родѣл, та гу попи́тахá учениците му и рѣкохá: дидáскеáле, коѣ пригриши́, тоѣ ли или родителѣту му та са родѣ слѣáп? Отгѣвори Исѣус: нитѣ тоѣ пригриши́ ниту родителѣто му, ами́ са родѣ слѣáп, за да му са покáжет бóговите рáботи. Ёáс прилиáга дá прáве

работите на нова шу ма е пратила, доде е оште ден, оти дохода наш, та тога никои не може да работи. Куга сам пу сфета, иас сам сфетило на сфета. Това рече та плуна на земота та направи кал от плунаката та намаза кала пу очите на слиапше та му рече: иди са бми на Сиоамската бине || де то шта са рече папратен. Отиде и тои та са ум и са 21 вярна прогледнал. Пак компиие и нези, шу гу гледаха по-напреш, чи беше слиап, вревеха: не е ли това шу седеше та прбсеше? Едни вревеха: тои е; други вревеха: на нек мiаса, ма ни е тои. Пак тои вревеше: иас сам. Та му вревеха: как ти са оториha очите? Тои отговори та рече: едн чiuлиак шу са зове Исус, тои направи кал и ми намаза очите та ми рече: иди на Сиоамовата бине та са бми. Иас отидох та куга са омiх, прогледнах. Рекоха му тiе: ами каде е тои? Вели: не знам. Та гу откараха при фарисите. Пак Исус, куга направи кала та му оториha очите, тога беше сабота, та гу питаха фарисите: как прогледна? Пак тои хми рече: кал ми намаза пу очите та куга са омiх, прогледнах. Пак едни от фарисите вревеха, това чiuлиак ни е от бога, оти ни чiuва саботата, пак други вревеха: как може грехован чiuлиак да прави чiuда такви? Та са препираха междy тiах си. Рекоха пак на слиапна: ти шу вревиш за нек || чинки ти оториha очите? Пак тои рече, оти е профитин 22 та чефутето ни виароваха за нек, чи е бл слиап та е прогледнал, ами рyкаха родителето му та ги попитаха и рекоха: това ли е синa ви, шу казувате чи са е родил слиап, ами сегa как гледа? Пак родителето му отговориha та рекоха: нее знаеме, оти това е синa ни и оти са слиап родил, ама сегa как гледа ни знаеме, или кои му оториha очите ни знаеме; тои си има ум. питаите гу, тои за себе си да каже. Така рекоха родителето му, оти ги беше срах от чефутето, оти от по-напреш чефутето беха отрeкли, лиу кои рече, чи е тои Христос, да гу изгонет от царквата, за това рекоха родителето му: тои си има ум, питаите гу. Та гу рyкнаха пофтор чiuлиака, шу беше слиап, та му рекоха: даи слава на бога, нее знаеме, оти това чiuлиак е грехован. Тои отговори та рече: ако е грехован ни знам, лиу знам, оти бех слиап пак сегa гледам. Пак тiе му рекоха: што ти стори, как ти оториha очите? Отговори хми: казах ви, та ни чyхте ли? да ни || искате и вие да му станете ученици? 23 Тога гу засрамиha и му рекоха: ти си негоф ученик, ама нее сме Моисеови ученици, нее знаеме, оти Господ проврeви сас Моисеа, лиахим нек ни знаеме у де е. Отговори чiuлиака та хми рече: та това е чiuдно. оти ни знаете у де е пак оториha ми очите, лиахим знам оти господ ни услyшува греховните, ами ако е бoедин да тачи бога и да прави волиата му, нек услyшюва, отвиак ни са е чiuло да е оторил нiакои очите на

сліп роден чуліак. Тої ако ни беше от бѣга, ни можеше нішту да стѣри. Отговѣриха та му рѣкоха: ти цал са си роділ фав грѣшките та тѣ ли шта на приучеш? Тогá гу покáраха на ван. Чиу Исус ѳти гу пукараха на ван, та кугá гу пáйде, рече му: віáроваш ли тѣ на син бѣжиа? Тої отговѣри та му рече: амѣ котрѣ е господáріу, за да увіáровам на нѣк? Рече му Исус: и гу віде, и тої дѣто ти вѣрви сас тебе. И тої рече: віáровам, господáріу, и поклонѣ му са.

Τῇ πέμτῃ τῆς Ἀνάληψεως. Ζήτε! Εωθινόν. ζ'. Σελ. 152.

24

Κυριακὴ ζ'. Τῶν ἁγίων πατέρων.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ι', 10.

На новá вѣреме подѣгна си Исус очѣте кадѣ небѣто та рече: бáшто, доїде чіасá, прослáви синá си, ки и синá ти да прослáви тебе кáту кáк му дáде да їма боїрунтїа нат сіáка спáга, за да дадѣ ві́ечен живѣт на сѣчките нѣзи, шту му си придáл, та товá е ві́ечен живѣт да разбѣрат тебе, што си сам Гѣспод наїстински, и новáшту сѣ прáтил Исус Христѣс. Іас та прослáвих на земѣта, рáботата, шту ми дáде да стѣре, свáрших є, и сегá, бáшто, прослáви ма ти при тебе сас слáвата, што їмах от тебе. Кугá ѳште свіáтá ни сá бѣше напáвил, іас ти укáзах їмето на лїудѣто, дѣто тѣ ми дáде от сфѣтá, тїе бѣха тѣн, и ти на мене ми дáде та тїе ти чїуваха лакардїята. Сегá разбóраха ѳти є от тебе сѣчко, што ми сѣ придáл, ѳти лакардїите, шту ми придáде, іас ги при-
25 дáдох на тїáх, и тїе ги зѣха та разбóраха наїстина ѳти от || тебе изліáзоха, и увіáроваха ѳти ти ма прáти. Іас за тїáх са мѣле, не за сѣчкиа сфѣт, амѣ за нѣзи, шту ми придáде, ѳти са тѣи, и мѣите фрет са тѣи, пак тѣите мѣи, и са прослáвих между тїáх, та іас ни сáм вѣке пу сфїатá, ліáхим тїе са пу сфїатá, пак іас дохѣдам кадѣ тебе. Бáшто сфѣти, очїуваї сас їмето тѣе нѣзи, што ми придáде, ки дá са єднѣ кáтѣ и нѣе. Когá бѣх сас тїáх пу сфѣтá, іас ги чїувах сас їмето ти нѣзи, шту ми придáде та бѣдїи от тїáх ни сá загубїи, садѣ заробѣнна син, да са свáрши писáнієту. Тa сегá іас дохѣдам кадѣ тебе, пак това вѣреме на сфїатá, за да їмат мѣета рáдос свáршена пу сѣбе си.

Κυριακὴ η. Τῆς πεντηκοστῆς.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην α', 11.

На сѣтнни и пá голїáмие ден на прáзника застáна Исус та рѣкна и рече; акѣ е зажеднїáл нїáкої, нѣка доїде при мене та нѣка пїє. лїу
26 кої віáрова на мене кáту кáк рече писáннѣго: рїáки || от жїви ѳди шта

протекат от корѣма му. Та това рече за Дѹха дѣто штіаха зѣмат нѣзишту віароват на нѣк, ѡти Іисѹс ѡште ни сѧ бѣше славослѣвил та млозіна от сфетѧ, куѧ чіѹха тѣзи лакардїи, врѣвеха: това е наїстина профїтина; дрѹги врѣвеха: това е Христѡс, пак дрѹги врѣвеха, ѡти Христѡс от Галилїѧ дохѡда, ни лї са кѧза по писанїѣто, ѡти от Давїдовѧта генїѧ, от сѣлото Внолеѣм дохѡда Христѡс; у там, у дѣ бѣше Давїд та блѹт стана пу сфетѧ за нѣк, и еднї от тїѧх їскаха да гу фѧтет, лїахїм нїкої ни протїѧгаше ракїте кадѣ нѣк. Дѡїдоха сѣтне хизметчїїте при владїцїте и при фарисѣите, пак тїе хми рѣкоха: ѡти ни гу докарѧхте. Отгѡворїха хизметчїїте: бѡеднѧж чїуліѧк ни ѣ проврѣвил кату това чїуліѧк. Пак фарисѣити хми рѣкоха: да ни сѧ измѧмїхте и вїе ѡти увїаровал лї ѣ на нѣк бѡедїн от архонтїте и от фарисѣите? Лїахїм това сфїѧт дѣто ни разбїрат нѡмото, тої е проклѣт. Рече хми Никѡдимос, дѣто бѣше утишѣл || през наш ду нѣк та бѣше и тої едїн 27 от тїѧх: нѧшето нѡмо сѧди лї чїуліѧка, ако ни гу чїѹе по-напрѣш и да разберѣ шу прѧвї? Отгѡворїха та му рѣкоха: да ни сї и тї от Галилїѧ? їстерѧ хѹбаво та вїш оти профїтин от Галилїѧ ѡште ни ѣ изліѧл. Сѣтне сїѧки угїде пу домѧ си.

Τέλος τοῦ Ἰωάννου κυριακά.

Τη δευτέρα τῆς πρώτης ἐβδόμαδος.

Μετὰ τὴν πεντηκοστήν τοῦ ἁγίου πνεύματος.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, ιβ', 12.

Рече Гѡспѡд: глѣдаїте немѡї да погубїте бѡдїн от тѣзи мѧлките, ѡти кѧзувам ви, чї ѧнгѣлѣто хми на небѣтата глѣдат дѧїма лїцѣто бѧш-тово мї дѣто е на небѣтата, ѡти челѡвѣштина син дѡїде да спасѣ загобѣното. Как ви се глѣда || да е їмѧл бѡедїн чїуліѧк стѡ ѡфци та да си 28 загѹбї бѡеднѧ от тїѧх, ни ѡстѧвели девентесѣту и дѣвет та хѡди пу горїте да тѣра загобѣната, та ако са лѧха да ѣ пѧїде, наїстинѧ ви кѧзувам, ѡти пѡвеїкѣ са рѧдува на нѣѧ та нѣ па девентесѣто и дѣвет, дѣто ни сѧ загубїха. Така и прїт бѧштѧ ви, што е на небѣтата, ни ѣ їскане да са загубї едїн от тѣзи мѧлките, та ако прегрїшї брат тї па тебѣ, їди та си кѧжи гїучлїѹка на нѣк мѣжду тебѣ и мѣжду нѣк самї. Ако та услѹше, зѣмї сѧс тебѣ ѡште едїн їѧ двамїна за да са ѡчварстї сїѧка лакардїѧ от устѧ на двамїна їѧ троїца мѧртіре. Пак ако ни услѹше и тїѧх, кѧжи гу на цѧрквата, та ако ни услѹше и цѧрквата, да гу їмѧш кату безвѣран и ѡделѣн. Наїстина ви врѣве, лїѹ кѡлко вѧржете на земѣта, шта са вѧрзани на небѣто, и кѡлко пак ѡтвѧржете

на земѣта, шта са отвѣрзани и на небѣто. Пак ви кáзувам óти авó
 29 са слóжет двамíна от вáс тýка на земѣта || за бoеднá рáбота, штó
 íскат да потѣрат, шта са услýшет от баштá ми, штó е на небѣ-
 тата, óти лiý кадѣ íма двамíна íа трoйца сас мóето íме, там сам
 и íас фав средáта хми.

Κυριακῇ α. Τῶν ἁγίων πάντων.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίον § ιγ', 13.

Рече Гóспод на учениците си: сiаки дѣто штá ма стóри испát
 прет лиудѣто, и íас нѣк шта стóре испát прет баштá ми дѣто é на
 небѣтата. Пак лiý коi ма стóри инкиár прет лиудѣто, и íас нѣк шта стóре
 инкиár прет баштá ми дѣто е на небѣтата. Лiý коi милóва баштá íа
 маíка пó-вѣике от мѣне, ни é вриáдан за мѣне; или коi милóва сiн íа
 кѣрка пó-вѣике от мѣне, ни é вриáдан за мѣне, и лiý коi ни си наráми
 кáрста да варви пу мѣне, ни é вриáдан за мѣне. Пак Пѣтар отговóри
 та рече му: ёгу нѣе остáвихме сiчко та доiдохме пу тѣбе, аджеба штó
 30 ма притѣрахте, на фтóрото || причестѣнiе, кугá сѣдне чeловѣштна син
 на слáвнатá си труниá, шта сѣднете и вiе на двaпáесте тронi та шта
 сáдите двaпáесте генi Израйлски. И сiаки лiý коi é остáвил кáшти íа
 брáте íа сѣстри íа баштá íа маíка или стопáница íа чедá íа пiви за
 мóето íмiа, от сто кáта шта си ги зѣмете и вiечен живóт шта добiете,
 лиáхим млози́на от пáрвите шта стáнат дóлци, пак дóлните пáрви.

Κυριακῇ β'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίον § ιδ', 14.

На новá врѣме как хóдеше Исýс пукрáи Галилѣиското мóре, вiде
 двамíна брáта, Сiмона, штó за зовѣше Пѣтар, и Андреá, брáта му, чи
 клáваха сертмѣтата фав морѣту, óти бѣха рибáре, та хми рече: елáте
 пу мѣне та щa вa стóре рибáре чиулѣшти. Та зафчесá и тие остáвиха
 сертмѣтата та гу притѣраха. Пак кугá отiде пó-нататак, вiде дрýги
 31 двамíна брáта, Íакова, Заведѣува син, и брáта му Иоáна фав || гимниáта,
 барабáр сас Заведѣа, баштá хми, как учварстiаваха сертмѣтата, та ги
 порýка. Тогá и тiе зафчесá остáвиха гимниáта и баштá си та гу при-
 тѣраха. Пак Исýс привартiа фрет Галилѣа та приказувáше пу цáрквите
 и разкáзувáше евангѣлиóто на цáрштинáта си та излeкóувáше сiака
 лoшiутiа и сiака нѣмош пу сфетá.

Κυριακὴ γ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου § ιε' 15.

Рече Господ: сфетѣло па снагата е окóту, та окóто ако ти е прóсто, фрет снагата ти е сфéта, пак ако ти е окóто лóшио, фрет снагата ти е тéмна. Та сфетѣлото, што é у тебе, ако е темни́ца, амѣ темни́цата кóлко шта é? Нѣкоѣ не мóже да рáботи на двамина чорбаджии, óти иá едина шта загарезѣ пак дрýгна шта мило́ва, иá па едина шта пригудѣ пак дрýгна шта са усрамѣ. Не мóжете да рáботите па бóга и на диáвола, за то́ва ви кáзовам, немóѣ да берéте кахár от сáрце шту штé ѣадéте || 32 и шту штé пѣете, нѣту за снагата ви шту штé é ублечéте. Ни é ли душéта пó-вриáдна от хранáта, и снагата от дрéхите? Зáгледáйте са пу фаркáтите пѣлета, как нѣту сéет нѣто жнѣет нѣту фав хамбáре насѣповат, та небéсние ви бапшá ги хрáни. Вѣе пémате ли фáрк от тѣáх? Котрѣ от вáс сас млóгу гáлэ не шта мóже да прикладé на бóе си едѣн арши́н, п за дрéха шту са гáлѣте? Научѣте са от цвeтéто шту са по нѣвите, как растáт нѣту са мáчет нѣту предáт. Та ви кáзувам, оти барé Соломóн сас фрét слáвата си мóже да са премени́ кáту еднó от тѣáх та бѣлките шту са пу земéта, дéто днéска ги ѣма пак ўтре са нафарлет фав пештá, та Господ такá ги облѣча, амѣ кóлко пó-вѣике мóже да при-вѣди и вас половѣарци! За то́ва немóѣ да са гáлѣте да врéвите шту штé ѣадéме и шту штé пѣеме, нлѣ шту ште са облечéме, зарé фрét тэзи рáботи безвérните ги тérат. Оти небéсние ви бапшá зѣáе, чи ви тѣриáбоват фрет тэзи рáботи. Амѣ да тérате напрeш цáрсто бóжиа, та тэзи рáботи фрет шта ви са прикладáт.

Κυριακὴ δ'.

33

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου § ις' 16.

На новá врéме, кугá утѣде Исýс на Капернаўм, утѣде при нéк ѣусбапшѣята та му са мóлеше и му врéвеше: Господи, рáтае ми лежѣ бóлан думá та тéгли голиáма мáка. Та му рече Исýс: ѣáс шта до́йда да гу излeкóвам. Пак ѣусбапшѣята отгoвóри та рече: Господи, ѣáс ни сáм врѣáдан ти да ми флэзеш фав кáпштата, амѣ садé лакардиá рéчи та шта са излeкóва рáтае ми. Óти ѣáс сам едѣн чѣулиáк пот тимáр п ѣмам сеѣмéне пот ракáта си, та па едѣн врéве ѣди там, та хóди, пак на дрýк éла, па дохóда, и на рáтае си врéве стóри то́ва та гу стóриyва. Пак Исýс как чѣу такá почѣуди са п рече на нéзи, шту хóдeха пу нéк: нáйстина ви кáзувам, óти барé пу чeфўтeто пe мoжѣх да нáйда тóлку вѣáра, п ви кáзувам, оти || млoзѣина от ўгреф слáнце и от зáхода пта 34

доїдат да са наброєт сас Авраама и сас Исаака и сас Іакова на небесната църстина, пак синовету на църштината шта са изгонет фав ванкашната темница, там шта е вика и карпането забите. Та рече Исус на іусбашната: иди си сегѧ та лиу как увіарова така нека ти баде. Та на новѧ чіас са излекова рѧтае му.

Κυριακή ε.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου § ιζ. 17.

На новѧ врѣме когѧ доїде Исус на галилеиското мѧсто, просрѣшнаха гу двамѧна лѹди, дѣто изліаваха от грѣбесто. тѣлко зли ки да не мѣже нѧкої да замине прис новѧ пат, та ету рѹкнаха и рѣкоха: шу имаш да правни сас нас ти Исус син бѣжна? Доїде тѹка напреи вре-
 35 мѣту да на бедѣспани. Та имане далѣче от тѧх един биліѹк || свѣине та пасіаха, пак діаволету му са мѣлеха и врѣвеха: ако на искараш, ѳтсѧді ни да ідеме фав свѣинскиа биліѹк. Та хми рече: ідите. Пак тѣе, кугѧ изліазоха утідоха фав свѣинскиа биліѹк на дѣлу кадѣ морѣту та са издѧвиха по одите, пак пѧстирѣту побіагнаха, та кугѧ ѳтідоха фав градіштето, кѧзаха сѣчко и сас лѹдите шу стѧна та ѣту фрѣт градіштето изліазоха да са відет сас Исуса, та кугѧ гу відеха, помолиха му са, да излѣзе от сѣнорето хми. Тогѧ Исус, как флѣзе фав гимнѧта, изминѧ та доїде на свѣето си градіште.

Κυριακή ς.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου § ιη. 18.

На новѧ време, кугѧ флѣзе Исус фав гимнѧта, изминѧ та доїде на своето си градіште, та му донѣсоха єдин бѣлач на пѣстеле потѣгнат,
 36 пак Исус как віде віарѧта хми, рече на бѣлнне, пемої да || имаш шіѹбѣ чѣдо, єто проштават тѧ са грѣшките. Тогѧ єднѧ от кнѣжницѣте рѣкоха на сѣбе си: товѧ клеветѧ. Пак Исус чѣпки познѧ мѣслите хми, рече: ѳти віе мѣслите лѣнїю фав сѧрцето си? Котрѣ є пѣ-лесно, да рѣка: стѧни та хѣди? Та за да відите, ѳти іма вріѧднос чѣвѣшѧта син на земѣта да проштава грѣшѣки. Тогѧ рече на бѣлнне: стѧни, дѣгни пѣстелета си та іди думѧ си. И тої стѧна та утїдѣ думѧ си, пак лїудѣто, кугѧ відеха така, почіѹдиха са и славослѧвиха бѣга, дѣто дѧва таквѧ вріѧднос на лїудѣто.

Κυριακή ζ.

Ἐκ τοῦ Ματθαίου § ιθ. 19.

На новѧ врѣме, когѧ хѣдѣше Исус, притѣраха му двамѧна сліѧни та рѹбаха и врѣвеха: поміловаї нас сѣи Давїдоф. Та кугѧ доїде Исус

на каштата, утїдоха при нѣк сїаїаните та хми || рече Исусъ: віаровате 37
ли, чи мѡга да стѡре това? Рѣкоха му: наїстина, Господи. Тогá хми
пофáти очїте и рече: спурет віарата ви нѣка ви стáне. Та хми са
отѡриха очїте та хми порáче Исусъ и рече: глѣдайте нїáкої немѡї да
са научїи товá. Пак тїе, кугá изліáзоха, разкáзоха пу фрет нáзи зѣме,
та кугá изліáваха тїе, тугá му донѣсоха едни чїуліáк глух и лут. И как
са искáра дїáвола проврѣви глѹхна та са почїўди фрет светá и рѣкоха,
ѡти бѡеднáч ни сá е вїдело такѡ по чефўтетѡ, пáк фарисѣите врѣвѣха:
сас парвїа дїáвол искáрова дїáволѣту. Та похѡди Исусъ прет касабїте
и селáта, та как прикáзуваше пу цáрквите и как разкáзуваше евангѣліѡту
на цáрштинáта си, излекѡвувáше сїáка и сїáка лопїутїа по сфетá.

Κυριακῆ γ΄.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου § κ'. 20.

На новá врѣме вїде Исусъ млѡгу сфїát та ги пожіáла и излекѡва
фрет бѡлните хми, пак кугá са омрачїи времѣту, || отїдоха при нѣк 38
ученицїте му та му рѣкоха: Господи, тѹка мїáстѡто е пўсто и времѣто
вѣїке заминá, испуснїи лїудѣто да їдат пу селáта да си кўпет естетá.
Пак Исусъ хми рече: нѣмат ихтизá да їдат, дáйте хми вїе да їадáт.
Пак тїе му рѣкоха: тѹка нѣмаме дрўго, садѣ пет лїáба и две рїби.
Пак тої хми рече: дѡнесите ги тѹка при мене. И на лїудѣто отсáди да
насіáдат по тревѣту. Сѣтне зѣ пїаттїáх лїáба и двѣте рїби та поглѣда
кадѣ небѣто и ги благўсловїи, сетне ги расчѣкна та ги подáде на уче-
нїците си, пак ученицїте ги раздáдоха пу сфетá та їáдоха сїчките и
са насїтиха, та сетне дїгнаха артака, от комáчките дванáесте кѡше
пáлни, пак нѣзи, шту їáдоха, їмáне лїудѣ сас пет хилїáди дўши башкá
от жѣните и децáта. Тогá за фчесá прерѹкна Исусъ ученицїте си да
влїáзат фав гимїата та да изминáт утáтак напреши, дур да испўсне лїудѣто.

Κυριακῆ θ΄.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § κα', 21.

На новá врѣме Исусъ кугá испўсна лїудѣто, покáчи са на планинáта
та са помѡли, та кугá са стемни, тої си бѣше там самїи. Пак гимїата
бѣше тога фав средѣ морѣто и са бахтѣше от далгїте, ѡти имáше криф
вїáтар. Пак кадѣ дѣвет сахáте приз наштá отїде кадѣ тїáх Исусъ ходештѣм
по морѣту. Оплáшиха са и рѣкоха, чи е фáнтасма та ѡт срахи рѹкнаха.
Пак Исусъ зафчесá хми проврѣви и рече: немѡї да їмáте шїубѣ, їас
сам; немѡї са срахѡвате. Пак Пѣтар отгѡбри та рече: Господи, áбо си

ти, отсади ми да дойда и јас при тебе ну одите. И тој му рече: ела. Та тога слезе Петар та походи по одите та дојде каде Исуса, та как глédаше ветара сарп, уплаши са и зафати да потава. Тога рýкна: Гóс-
 40 поди, спаси ма! Зафчеса Исус протегна раката та гу фати и му рече: || маловиарец, на што ни увиáрова! Та куга флиáзоха фав гимиáта отсече са ветарá на вnéзи, шту бéха фав гимиáта, дојдоха та му са поклóниха и рéкоха: наистина ти си син бóжиа, та куга замина́ха, дојдоха на нази зéме, шту са зовé Генисарét.

Κυριακὴ ε΄.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § κβ', 22.

На пубá време едýн чиулиáк отиде при Исуса та припадна ну коленá и врéвеше: Гóсподи, помилóваи сина ми, óти гу фáта селиниáсмó и млóгу тéгли, óти млóгу пáте пáжда фав óгаве и млóгу фав одáта та гу удвéдох на учени́ците ти, ма, не можíха да гу излeкóват. Пак Исус отгóвори та рече: о генeá безвérна и óпака! ду куга шта сам сас вáс, ду куга шта ва трáе, дóнесите ми гу тýка. Та му отсáди Исус та излeзе
 41 от нeк дiáвола на новá чиáс та са || излeкóва дeтeтo на новá сахáт. Тога ути́доха учени́ците самí при Исуса та му рéкоха: óти нeе не можíхмe да гу искáраме? Пак Исус хми рече: от безвérнината ви, óти пáйстина ви врéве, ако имáте виáра колeко синáпово зáрно та да речeте на тáзи плáнина: прeмeсти са от тýка там, та шта са прeмeсти, сичкo шта ви са мóже, лиáхим тáзи генeá ни излиáва и́нак садé сас мóлба и сас пóстене. Та дудé óште са сабiраха сас Исуса на Галилeа, рече хми Исус: чeлoвeштинa син шта са придaдe фав чиулeштин раки та шта гу утрéпат та на трeтиa ден шта вoскрeсне.

Κυριακὴ ς΄.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § κγ', 23.

Рече Гóспод тeзи лaкapди́н: умиáса небeсната цари́цина катy едýн чиулиáк цáр, дeтo пoиска да вóди хeсáи сас рáтaстo си, та кога зафати то́и да eсáни, дакáраха му едýн бopчлиe. дeтo имáше да му дáва пeн-
 42 тeсeт милiýнe, та чинки нeмáше да ги плати́, отсáди || го гoспoдáре му да са прoдaдe и то́и и жeнáта му и дeцáта му и сичкo што имáше да са oплати́. Лиáхим новá рáтaи припадна та му са поклáнешe и му врe-
 вeшe: гoспoдáриу, стóри са́брe на зéне и ма пoчиáкaи та сичкo шта ти плáтe. От това гу пoжиáли гoспoдáре му та гу испýсна и му прoстí фрeт бopчтá. Сeтнe куга излeзе новá рáтaи, вáиде едýн от чиурбaджиови́те рáтaе, дeтo му бeшe глáжeн стo грóшe, фáти гу та гу дáвeшe и врe-

веше: плати ми што ми си глѣжен. Тогá новá рáтáи припáднa на погíте му та му са мóлеше и врѣвеше: сторíи мáлко сáбре на мéне та фрет шта ти платѣ. Пак тоí не хтíа, амí утíде та гу клáде фав хансапáта дур да платíшту е глѣжен. Тогá как вíдеха дрúгите рáтае, угурчíха се мlóгу та утíдоха та кáзаха тэзи рáботи на господáре си, та го изрúкова господáре му та му врѣви: измекиáриу биаки, íас ти простíх фрет нáзи борч, шту ми бéше глѣжен, óти ми са помóли; ни прилiгашé ли и ти да пожіáлаш || брáта си, кату и íас как пожіáлах тебе? Та как 43 са разедí господáре му, придáде го на мáчниците дур да платí сíчко што му бéше глѣжен. Такá и небéснá ми баштá шта стóри на вáс, ако ни простíти сiáки на брáтетo си от сáрце кабахáтетo хми.

Κυριακῆ β΄.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, § жδ', 24.

На новá врѣме едно момчé отíде при Исýса та му са поклáнеше по коленá и врѣвеше: дидáскале дóбри, што дóбрó да стóре ки да íмам вíечен живот? Пак тоí му рече: оти ма зовéш дóбар? Нíкоí ни é дóбар, садé едíн гóспод; пак áко íскаш да флэзеш фав живóте, чíуваí поpачките. Тоí му вéли: котри? Пак Исýс му рече: немоí да утрéпеш, немоí да скурвиш, немоí да открадеш, немоí да правиш шератлáк, да тимíсаш тáтео си и мáйка си, и да мiлóваш комшиáта си кату сéбе си. Рече му млáдне: фрет тэзи рáботи íас ги сáм очíувал оште от мáлко врѣме || 44 штó ми лiнсова оште? Рече му Исýс: áко íскаш да си свáршен, íди прóдai íмоте си та гу рáздаí пу сиромáси, и шта гу íмаш кату казнá, прибрáна на небéто, та да дóйдеш да хóдиш сас мéне. Пак тоí катo чíу тáзи лакардíиá, утíде си навáсен, оти íмаше мlóгу íмoт. Тогá Исýс рече на учени́ците си: нанстíна ви врѣве, óти чiорбаджíята сас мáка шта флэзе на небéсната цáрштина, та пак ви врѣве, пó-колáи мóже да заминé гимиджви́ска хóртома през íглено ўхо та не чiорбаджíиá да флэзе на небéсната цáрштина. Тогá как чíу́ха учени́ците му, уплáшиха са мlóгу и рéкоха: áджеба кóи мóже да са спасé? Пак Исýс поглéда каде тiáх и хми рече: тогá от чiулéшта срáна ни é кабýл да стáне, лiáхм от бóгова срáна сíчко са мóже.

Κυριακῆ γ΄,

Ἐκ κατὰ Ματθαῖον, § жé, 25

Рече гóспод тэзи лакардii: едíн чiулиáк бéше ефсаiбiа та посади еднó || лозé и го заградí нáоколо та клáде и лiн фав нéк, и кýла 46 изградí та гу придáде на лозáра. Сétпe утíде на далéчно мiáсто, та

куга̃ наближи времето за максѹле, пѹсна рѹтаето си ду лозѹрето, да му зѹмат максѹле. Пак лозѹрето фѹтиха рѹтаѹ-то му та еѹн бахтаха, дру̃к стрѹлаха, пак дру̃к сасѹпаха сас камене. Пак пѹсна дру̃ги рѹтае, повеѹке от пѹрвите, та и на тѹах сториха така. Пакъ на сѹтѹнна пѹсна синѹ си до тѹах; рече чи оти са усрамет от синѹ му. Пак лозѹрето, кату виѹдеха синѹ, рекоха си еѹн на дру̃к: това̃ е делѹнка, ела̃те да гу утрѹпеме, да му записѹме мирѹза. Тогѹ гу фѹтиха та гу покѹраха от лозѹту от ван̃ та гу утрѹпаха. Амѹ кугѹ доѹде стопѹна на лозѹту, што̃ ште стѹри пѹзи лозѹре? Рекоха му: ка̃то ло̃ши сас ло̃на умираща шта ги загубѹи и лозѹто шта̃ приѹдаде на дру̃ги лозѹре, дето̃ шта му приѹдадат и максѹлето на времето хми. Вели хми Исѹс: боеѹнач нѹли̃ сте

46 пѹли̃ по писаниа, оти камене̃ дето̃ гу пофарли̃ха || диѹлгерѹту, тоѹ стѹна сѹтне за гла̃ва на киѹшето. От бѹга стѹна това̃, та е чиѹдно прет ва̃шите бѹчи.

Κυριακῆ, ιδ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § κς', 26.

Рече гѹспод тѹзи лакарѹи̃: умиѹса небѹсната цѹрштина кату еѹн цар, дето̃ стѹри сфѹтѹа на синѹ си та пѹсна рѹтаето си да рѹкат калѹсаните на сфѹтѹата. Та не рѹчиха да доѹдат; сѹтне пак пѹсна дру̃ги рѹтае и рече: ка̃жите на калѹсаните, ѹту вечерѹата си патакмѹх, инѹците и бизѹлците са заклѹани и сѹчѹко е гѹтово та ела̃те на сфѹтѹбите. Пак тѹе чинѹи̃ са полѹни̃ха, еѹн отѹде на нѹвата си, дру̃к пу тарговиѹата си, пак дру̃ги фѹтиха рѹтаето му та ги усрами̃ха и ги утрѹпаха. Та как̃ чиѹ новѹ цѹр, разедѹи̃ са мѹлѹгу за това̃, (прати) аскѹрето си и погѹби̃

47 пѹзи карниѹере̃ и граѹи̃штето хми изгорѹи̃. Тогѹ рече на рѹтасто || си: ѹту сфѹтѹбата е гѹтова, амѹ калѹсаните не бѹха вриѹди̃, лиѹхим ѹдите пу пѹтиѹвету та лиѹ колѹѹна̃ наѹдете, рѹка̃йте ги на сфѹтѹбата. Та кога̃ излиѹзоха на пѹзи рѹтае̃ пу пѹтиѹвету, сабрѹха сѹчѹките лиѹ колѹко̃ наѹдоха и ло̃ши и хѹбави, та са пѹаѹли̃ни свѹтѹбата кугѹ на̃сиѹдаха. Сѹтне кугѹ флѹзе̃ цѹре да ви̃ди на̃сиѹдалите, ви̃де там еѹн чиѹли̃ак необлечѹн сас свѹтѹбѹрска прѹмена̃ та му рече: побрѹтиме̃ как̃ флѹзе̃ тѹка̃ как̃ нѹмани̃ сфѹтѹбѹрска прѹмена̃? Пак тоѹ устѹна̃ кату̃ пѹам̃. Тогѹ рече̃ цѹре на̃ хизметчи̃ните: ва̃рзите̃ му ра̃ки̃те и ногѹте̃ и гу̃ ди̃гните̃ та̃ гу̃ ѹскара̃йте̃ на̃ от̃ ван̃кашната̃ темѹи̃ца; там̃ шта̃ е̃ ви̃канѹту̃ и̃ карѹанѹту̃ забѹйте̃, оти̃ мѹлѹгу̃ са̃ порѹкани̃ амѹ̃ малѹко̃ са̃ избрѹани̃.

Κυριακῆ, ιε'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § κς', 27.

На̃ новѹ̃ време̃ еѹн̃ номѹдиѹаска̃л̃ ути̃де̃ при̃ Исѹса̃ та̃ гу̃ пѹира̃к-
48 су̃ваше̃ || и̃ вре̃мене̃:̃ ди̃ѹаска̃ле̃,̃ котрѹ̃ по̃бра̃чка̃ е̃̃ го̃ли̃ама̃ на̃ номѹто̃?

Пак Исус му рече: да миловаш гóспода бóга тои сас фрет сарцето си и сас фрет душето си и сас фрет ума си; тази е пàрва и гoлiама пóрачка, пак пофторна е и тиá кату пeа: да миловаш комшията си кату себе си. На тези двeте пóрачки е увeсено фрет нóмото и профитето. Па как бeха сабрáни фaрисеите, попита ги Исус и хми рече: как ви са пpáви за Христóс, áджеба чeй син да е? Тие му рекоха: Давидоф. Тоi пак хми рече: ами Давид сас дýх оти гу зовe господ и вpеви: рече гóспод на гoсподe ми, сeди одесно при мeне дур да клáда душ-мáнето ти пот ногите ти. Та Давид ду дe гу зовe син, как штe е нeгоф син? Та нiкoй не мóжеше да му отврeви лaкардиá нитý кaйдиса нiáкoй от нова ден да гу испiтова вeйке.

Κυριακή ις΄.

49

Εκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον § κή, 28.

Рече гóспод тези лaкардиi: eдiн чиулиáк когá навáрвеше на далeчно мiáсто, изрука рáтаето си та хми придáде iмоте си. И на eдiна дáле пeт лiтpи алтáне, пак на дpýгнa двá, пак на дpýгнe eднa лiтpа, на ciáки спорет iáкостá му, та си отиде. Сeтне новá штy зe пeттиáх лiтpи зафáти та покáра сас тиáх та напpáви oште пeт дpýги лiтpи; такá и новá, штy зe двeте, казантиcа и тоi oште двe, пак новá, штy зe eднáтa, утиде та e закупá фав земeтa и покpи чиорбaджioвeте си пapи. Та сeтне от млóгу вpеме дохóдa чиорбaджиатa на тези рáтae та вiдиовa хecáп сас тиáх. Тогá новá, штy зe пeттиáх лiтpи алтáпa, утиде та донeсe oште пeт дpýги лiтpи сас тиáх и рече: гoсподáриo, пeт лiтpи ми придáде eтy oште пeт лiтpи добiх вapхý тиáх. Та му рече чиорбaджиá му: хизми-киáриу хýбaви и вpиáдaн, ти на мáлкoтo кaтo стáнa вiáрaн, и на млóгу штa та oтpeдa, флeзи фав || гoсподáриувaтa си рáдoc. Та утиде и новá 50 штy зe двeте лiтpи, рече и тоi: гoсподáриo, двe лiтpи ми придáде, eтy oште двe дpýги казантиcах вapху тиáх. Рече му гoсподáре му: хизми киáриo хýбaви и вpиáднi, ти на мáлкoтo кaтy стáнa вiáрaн и на млóгу штá та oтpeдиá, флeзи фав гoсподáриувaтa си рáдoc. Отиде и новá штy зe eднáтa лiтpа алтáне та рече: гoсподáриу, iáс пoзнáх oти ти си ceрт чиулиáк, ти жeнeш, кaдe ни ciй ceiáл, и сабиpаш y дe ни ciй распeлиáл, зaтoвá сa уплáних та утидох та укpиx лiтpатa ти фав земeтa; eтy дáвaм ти á. Пак гoсподáре му oтгoвopи и рече: хизмикиáриo oпaкн и лeнлиф, ти знáеше oти iáс жeнa кaдe ни сaм пocиáл, и сабиpам y дe ни сáм распeлиáл, тa прилиáгашe тi дa клaдeш пapите ми на сapáfетy, тa кyгá доидeх iáс, мóжeх дa си ги зeмa сас фáйдá. Зeмитe сeгá от пeк eднáтa лiтpа тa e дáйтe нa новá, штo iмa дecетиáх лiтpи, oти нa новá

51шту има, шта му са даде и шта му са артардиса, пак от || новá дѣто нѣма, и това што ѿма шта му са зѣме от нѣк. Та гнѹснѣ рáтаї пóка-раїте фав вáнқапната темпца; там шта е плáченето и кáрпането забїте. Тѣзи кугá врѣвеше, рѹкаше: кої ѿма ѹши да слѹше, нѣка слѹше.

Τέλος αἰ τοῦ Ματθαίου κυριακῆ.

Κυριακῆ α'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκὸν § 29.

На новá врѣме как стоѣше Исѹс при гїоле, шту са зовѣше Генн-сарѣт, вїде две гимїи чи стоѣт накраї гїоле. Пак рибáреґу бѣха изліázли от тїáх та си испїраха сертмѣтата. Сѣтне флѣзе фав еднá от нѣзи гемїи дѣто бѣше на Сїмон та му са помóли да е отдалѣчи малко от земѣта, та там сѣдна та приказуване от гимїята на лїудѣто, та кугá запрїа да
52приказува, рече на Сїмона: отдалѣчи гимїята кадѣ глїбóкото || та фáр-лите сертмѣтата фав одáта за лóф. Пак Сїмон отговóри та рече: дидáс-кале, сїчката нáш са мáчехме та нїшто не можїхме да фáтїме, лїáхим на тóста лакардїа да фáрле сертмѣто. Та товá кугá отóриха, фáтиха млогу рїба и фрѣт дѹр зафáти да са кáца сертмѣто. Сѣтне варѹкаха на друкáрту, шту бѣха фав друкáта гимїа, да доїдат да хми помóгнат, та доїдоха та напáлнїха и двѣте гимїи дѹр зѣха да потáват. Товá как вїде Сїмон Пѣтар, припáдна пу коленá при Исѹс и му врѣвеше: ѹзлези от гимїята, мої господáрю, óти ѿс сам грехóван чїуліáк. Óти гу фати и фрѣт нѣзи шту бѣха вас нѣк за тóлкото лóф, шту са изловї, такá фати срáх, и Іоáнна Зеведеóвите сїнове, дѣто бѣха другáре сас Сїмон, та рече Исѹс на Сїмона: немóи са срахóваї, от сїá сѣтне лїуде шта ловїни. Сѣтне извѣдоха гимїята на земѣта и остáвїха сїчко та наварвїха пу нѣк.

53

Κυριακῆ β'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκὸν § 30.

Рече гóспод: вїе как ѿскате да прáвет нá вáс лїудѣто, такá да прáвите и вїе на тїáх. Та áку млóвate нѣзи шту ва млóват, какáф хáїр ѿмате? óти и грехóвните млóват нѣзи, шту ги млóват. И áку прáвите добрó на нѣзи, шту ви прáвет добрó, какáф хáїр ѿмате? óти и грехóвните прáвет такá. И ако заїмате у дѣ са ѹздате да си зѣмете заѣма, какáф хáїр? Óти и грехóвните такá заїмат кї да си зѣмат заѣма. Лїáхим вїе да млóвate думáването си и да хми прáвите добрó и да заїмате там, уде ни сá ѹздате да ви са повáрне, та шта ѿмате млогу хак и шта стáнете чедá бóгови. Óти тóї е добар на нѣзи дѣто добрó ни знáет, и на лóшите. За товá и вїе да стáвате млóстїви, кату и баштá ви как ѣ млóстїф.

Κυριακῇ γ'.

54

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν, § λ', 31.

На новá време хóдеше Исýс кадé едно градíште, шту са зовé Найн, та хóдеха сас нек и учени́ците му млози́на, и сфíат мλόгу. Та кугá поближii ду пóртите на градíштето, изни́саха е́дин умри́ал, дето бéше саморóден сiн на ма́йка си. Пак тиá бéше евдови́ца, iмаше сас нéк и млогу сфíат от градíштето. Та кáк é вiде Исýс, пожіáла é и хi рéче: не моi ви́каи. Сétне ути́де Исýс и пофáти носплáга. Пак носiя́чето са заприáха та рéче Исýс: момче, па тéбе вре́ве, стáни. Та са васпра́ви умри́алне та сéдна и зафáти да вре́ви. Та гу придáде на ма́йка му, лiахим сiчките ги зе срах та слáвеха бóга и вре́веха: гули́ам профiтин é изли́ал мéжду нáс, и оти гóспод е превiдел лiудéто си.

Κυριακῇ δ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν § λβ', 32.

Рéче гóспод тéзи лакарди́н: излéзе || сеiя́че да си сéе сéмето, та 55 как сеáше, е́дно пáдна при пáте та са притап́та и пiли́атата гу покaл-вáха; дрýго пáдна па кáмене та понiкна и исáхна, óти нéмаше влáга; а дрýго пáдна мeжду транéту та чунки́ растiáха сас нéк и транéту, удáвнха гу; пак дрýго пáдна на дóбрата зéме та понiкна и стóри максiл от три кáта. Пак учени́ците гу попи́таха и рéкоха: штó казýваш тéзи лакарди́н? Тóи рéче: на вáс е дáдено да разбiрате крiшните на цáрсто бóжiе, пак на дрýгите сас параволи́а ки да глédат та да не мóжет да вiдет, и да слýшет та да ни разберáт. Пак тéзи лакарди́н товá казyват: сéмето е лакарди́ата гóсподи́ова, пак пукраi пáте са нéзи, дéту слýшет; сétне дохóда диáвола та зiма лакарди́ата от сарцéто хми ки немóи да са спасét кату шта увиáроват. Пак пу кáмене са нéзи, дéто кугá слýшет, сас рáдос прiмат лакарди́ата и тiе кóрен нéмат, оти тогá на чesá виá-роват, пак кугá ги просрéшне ниáшто та || са измéстиyват. Пак новá 56 шту пáдна па транéто, тiе са нéзи шту са чи́ули пак от мλόгyто гаи́ли и от зингилáк и óти хóдет по кéфа си на това сфíат та са забáвет сас тиáх, затовá не прáвет берекét. Пак повá, шту пáдна на дoбрáта земé, тiе са дето сас хýбаво сáрце и сас дoбрó чи́ули лакарди́ата та é даржét и прáвет добринá сас потарпéния. Тéзи лакарди́н вре́веше и рýкаше: коi има yши да слýше, нека слýше.

Κυριακῇ ε'.

57

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν, § λγ', 33.

Рéче гóспод, iмаше е́дин чи́улиáк зингiний та са прeмeнóваше пор-фи́ра и висон и веселéше са кáга ден свeтло. Пак е́дин сиромáх,

името му Лазар, дѣто бѣше исфарлѣн отпреш пѣртата му та бѣше ихтиѣн да са насѣти от трохѣте му, шту пѣждаха от трѣпезата на чѣорбаджѣята та и кѣчетата дохѣдаха та му лижеха ранѣте. Та станѣ кугѣ умрѣѣ сиромѣаха отнѣсе са на Авраѣмовите скѣти. Сѣтне умрѣѣ и чѣорбаджѣята та са закупѣ та чинкѣ бѣше фав пиклѣто на мѣки, подѣгва си очѣте та глѣда от далѣче Авраѣма и Лазара фав скѣтите му та рѣкна и рѣче: бѣшто, Авраѣм, помилѣваѣ ма и пѣсни Лазара да нѣтопи вѣрха на пѣрста си ѡда та да ми расхладѣ ѣзѣке, ѡти са мѣче фав товѣ плѣмен. Рѣче му Авраѣм: чѣдо, смѣсли са, ѡги си зѣл добринѣте на живѣте си, такѣ и Лазар теглѣлките. Сегѣ тоѣ са рѣдува пак ти са мѣчиш. И от товѣ башкѣ междѣ вас и междѣ нас голѣѣм дол има, ки нѣзи, шту ѣскаат да заминѣат от тука кадѣ вас, да ни мѣжет, нѣту от каде вас да заминѣат кадѣ нас. Сѣтне рѣче: моле ти са, бѣшто, да гу пѣснеш на бѣштовата ми кѣшта, ѡти имам пѣт брѣта, да хми кѣже, да ни доѣдат и тѣе на
 58 товѣ мѣчно мѣѣсто. Рѣче му Авраѣм: тѣе имат Моусѣа и || профѣтетѣ, нѣка слушет тѣѣх. Пак тоѣ рѣче: не, бѣшто Авраѣм, ако ѣде бѣедѣн от омрѣѣлѣте ду тѣѣх, шта са покѣет. Та му рѣче Авраѣм: тѣе Моусѣа и профѣтитѣ ако ни услѣшшет, нѣту бѣедѣн от мертвите, ако стѣне, ни штѣ гу услѣшет.

Κυριακή ε.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν, § 28, 34.

На новѣ врѣме, когѣ доѣде Исѣс на новѣ мѣѣсто, шту са зѣвѣ Гадара, просрѣшна го един чѣулиѣк от градѣштѣто, дѣто ѣмаше дѣѣволе от млѣгу годѣни, та дрѣха ни са уѣличаше и фав кѣшта ни флѣязваше, амѣ фав грѣбето. Та кугѣ вѣде Исѣса, рѣкна, утѣде и падна при нѣк и сас голѣѣм глас рѣче: Исѣ сын бѣжне, штѣ имаш да прѣвиш сас мѣне, мѣле ти се, не моѣ ма мѣчиш. Та отсѣдѣ на гиѣснене дух да излѣзе от
 59 чѣулиѣка, ѡти млѣгу годѣни гу даржѣше || и гу даржѣѣха сас синджѣре и сас букаѣ и гу чѣувахѣ. Пак тоѣ раскѣцуваше варзѣлките та са гѣнеше от дѣѣвола пу пѣстината. Пак Исѣс гу попѣта: как тѣ е ѣмето? Тоѣ рѣче: Легѣѣн. Оти млѣгу дѣѣволе флѣѣзоха фав нѣк, та му са мѣлеха, немѣѣ да хми отсѣди да ѣдат фав пиклѣто. Та там фав горѣта ѣмаше еѣдѣн билѣѣк свѣнѣта млѣгу, шту пасѣѣха, та му са мѣлеха, да хми отсѣди да флѣѣзат фав тѣѣх. Та хми даде рѣчтѣ. И кугѣ излѣѣзоха дѣѣволетѣ от чѣулиѣка, флѣѣзоха фав свѣнѣтата, та дадѣса новѣ билѣѣк на долу фав гиѣле та са издѣвиѣха. И кѣту вѣдѣха свѣнѣретѣ товѣ шту стѣна, побѣѣг-
 наѣха та утѣдохѣ фав градѣштѣто и пу сѣлѣта та раскѣзувахѣ. И лѣудѣто излѣѣзоха да вѣдет, шту ѣ стѣнало та доѣдохѣ кадѣ Исѣса и нѣѣдохѣ чи

седí чíуліака, дето от не́к иска́ра дíаволету, ублечѐн и умадрѐн ду Исýсовите нóги, та са оплáшиха. И нѐзи штó гу бѐха вíдели || кáзаха хми, 60 чи са упрáви лýдина, та фрет тáмошните лíуде му са мóлеха, да излѐзе от мíастото хми, óти голíам срах ги фáти. Пак тоí флѐзе фав гимíата та са вáрна назáт. Пак новá чíуліак, дето от не́к излíа́зоха дíаволету, мóлеше му са, да е сас не́к, лíа́хм Исýс гу испýсна и му рече: вáрни са думá си та раскáзуваí што ти стóри гóспод. С тне утíде пу фрет градíшгето та раскáза штó му стóри Исýс.

Κυριακὴ ζ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν, § λε', 35.

На новá вре́ме е́дин чíуліак до́йде при Исýса, íмето му Іа́йрос, и тоí бѐше парф на са́бора, та припа́дна ду Исýсовите но́ги та му са мóлеше да íде домá му, óти имаше една кѐрка саморóдна ду двана́есте гóдини та тíа умíраше. Та как хóдеше Исýс на тáм не мóжеше || да 61 разминѐ от мlóгу сфíа́т. Пак е́днá жѐна, дѐто íмаше кáрви течѐне от двана́есте гóдини и си расíпа фрет íмоте пу и́кимдж́и́н та от бoедíн не мoж́и́ да наíде сeлeмeт, та при́ближ́и зат Исýса та пофáти кра́е на дрeхáта му, и на чeсá при́ста́на течѐнeтo на кapф́тá. Пак Исýс рече: котр́и е това́ штó ма пофáти? Та чинки фрет са фáтиxa от и́нкíар, рече Пѐтар и нѐзи штó бѐха сас не́к: дидáскaлe, лíудeтo вapвѐт нý тѐбe та та гачѐг, пак ти врѐвиш: кoí ма пофáти? Пак Исýс рече: нíа́кoí ма пофáти, óти íас познáх чи излѐзе íа́кoс от мѐнe. Та кáк вíде жeпáтa, óти ни сá укpíвa, до́йде пoтpeсѐнa та припáлна прит нoгíтe му и кáзa прeт фрет сфeтá, за кaкáф сeбeб́ гу é пофáтилa и кaк са излeкoвa ф чeсá. Пак Исýс хи рече: нeмoí са сpaxoвaí кѐркo, вíарaтa ти та спáсe; íди си сас мíр. Та oштe тaзи лaкapдíа врѐвeшe Исýс, дoхóдa eдин от Іaípa та му рече: кepкaтa ми умpíа, нeмoí || пoчнíкa дидáскaлa. 62 Пак Исýс кaк чíу това́, рече му: нeмoí са сpaxoвaí, лíу вíарoвaí та штa са кopтoлíсa. И кyгá флѐзе фав кáштaтa, ни oстáви нíкoí да флѐзe фнѐтрe, сaдѐ Пѐтpa и Іaкoвa и Іoáнa и бaштaтa нa мoмáтa и мáйкaтa. Та вíкaхa сíчкитe и сa жeлáexa, пак Исýс рече: нeмoí вíкaтe нí é умpíалa. Пак тоí ги искáра сíчкитe oтвáн, сeтнe e фáти зa рaкáтa тa рýкнa и рече: стáни, мoмe. Та сa пoвáрнa душeтa хи фав нѐa и зa ф чeсá стáнa та рече да хи дaдáт дa eдѐ, та рoдíтeлeтo хи сa пoтpeсoхa. Пак Исýс хми пoрáчe, нeмoí дa кáзyвaт нa нíкoк това́ штo é стáнaлo.

Κυριακῇ γ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν, § λς', 36.

На новá врэме е́дін номодидáскал уті́де при Ісýса та му пирáк-
 63 суваше и му врэвеше: || дидáскале, што да прáве да дóбне ві́ечен живóт? Пáк то́і му рече: на нóмυто шту п́исува как гу нахóдиш? Пáк то́і отгoвóри та рече: да помилóваш гóспода бóга то́і от ф́рет сарцéто си и от ф́рет душéта си и от ф́рет іакостá си и от ф́рет умáт си, и ком- ш́іята си катy сéбе си. Пáк то́і му рече: хýбаво отгoвóри, такá да прáвиш та шта імáш ві́ечен живóт. Пáк то́і ч́инки і́скаше да управі́ава сéбе си, рече на Ісýса: ам́і кóі ми é комш́іята? Пá Ісус отгoвóри та рече: е́дін ч́уліáк сліáваше от Іерусал́ім на Іерихó та испáдна на харам́іи. Пáк т́іе откáк гу сабл́іакаха наран́іа гу пу ф́рет сна́гата та си от́ідоха и гу остáвиха сас полов́ін д́уше. Л́іáхнм тогá са л́аха та сліáваше е́дін пóп по новá пáт, та катy гу ві́де, изм́іна гу; такá и е́дін лев́ітин, кáту заминá кадé новá м́іаство, дóіде при нéк, та кáк гу ві́де, изминá гу. Пáк е́дін самарі́иченин, дeтo заминóваше пу новá пáт,
 64 дóіде кадé нéк || та как гу ві́де, пож́іáла гу и ф́áти та му пос́іпа рáнните зей́тін и ві́но и ги повáрза. Сетне гу покáчи на свóе си доб́ітак та гу откáра на хáна и гу пригл́еда там. Пáк на ўтрешн́а дeн, кугá изл́еде, изв́ади та дáде на хандж́іята двé цáли и му рече: дá гу гл́едаш хýбаво та л́іў кóлко похáрчиш по нéк, кугá са вáрна іас шта ти плáте. Сегá котр́і от т́ези трoйцата ти са прáви да е комш́іа на новá дeтo испáдна на харам́іите. Тóі рече: новá дeтo стóри милост́иво сас нéк. Пáк Ісýс му рече: їди и т́і да прáвиш такá.

Κυριακῇ δ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν, § λς' 37.

Рече гóспод т́ези лaкард́іи: на е́дін ч́іурбáджіе м́іаството му дáло м́лóгу берекéт та са ч́іудеше фáв сéбе си и врэвеше: штó да прáве,
 65 катy пéмам кадé да са́бера || макс́улету? Пá рече: товá шта стóре, шта си óборе хамб́арету та шта ги нáправе пó гол́іами та там шта си са́бера ф́рет макс́улету и добри́пíte ми; тогá шта рéка на душі́ята си: д́ушіу, імáш м́лóгу добри́ні прит тéбе за м́лóго год́іни. сегá прáви рехáт, іáш и п́ії и са вéсели. Пáк гóспод му рече: ч́іуліáк зав́іáл, на т́ази наш т́ерат да ти искáрат душéта, ам́і т́ези шту си натакм́іл на кóк шта сá? Такáф е хáла на новá дeтo печéли за сéбе си та ни мáчи за бóга. Т́ези врэваше и рýкаше: кóі има ўши за сл́ушене, нéка сл́уше.

Κυριακῇ ι.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευάν § λη', 38.

На новá врэме прѣказуване Иисѹс на едѣн сабор фав саботите та имаше там еднá жѣна дѣто имáла дух бóлан от осемнáесте годѣни та бѣше потгарбѣна и не мóжеше хѣч да са испрáви. Та нѣа катy вѣде Иисѹс || 66
изрѹка е при нѣк та хп рече: жѣно дá си отвáрзана от бóлката ти. И си клáде ракѣте на нѣа та за фчесá са испрáви та слáвеше гóсподе. Пак иѹсбашнáта отгóвори, разедѣн: óти фав сабóта излекóвyва Иисѹс? На врэвеше на сфетá: шѣс дѣне са шту прилѣага да рáботите та прис тѣах дохóдаите да са лекóвате, и немоѣ фав сабóта. Пак Гóспод му отврѣви и рече: чѣулѣак лажѣован, сѣаки от вáс нелѣ си отвáрзува óла ѣа магáрету от ѣаслáта та откáрува да ги напѣе. Ами тази катy е кѣрка Аврáамова дѣто е даржѣ вáрзана дѣáвола ѣту осемнáесте годѣни, ни прилѣагаше ли фав сабóта да се отвáрже от товá вáзал? И тѣзи лакардѣи когá врэвеше Иисѹс, душмáнетó му фрѣт са усрамѣавах, пак дрѹгне сфѣат сѣчките са рáдувах на фрѣт слáвните рáботи, шту стáвах от нѣк.

Κυριακῇ ια'.

67

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευάν, § λθ', 39.

Рече гóспод тѣзи лакардѣи: едѣн чѣулѣак заредѣ вечѣрѣа голѣама и калѣса млозѣна, та кугá дóйде сахáте кадѣ вѣчерѣи, пѹсна рáтае си да рече на калѣсаните, дохóдаите óти сѣчкo е гóтово. Пак тѣе сѣчките отеднѣч фáтиха да са тѣглѣт; пáрвиа рече: ѣас кѹпѣх нѣва та ѣмам ихтизá да ѣда да е óбѣда, мóле ти са ѣмаѣ ма отречѣн; дрѹгѣа рече: ѣас кѹпѣх пет чѣфѣа óлове та шѣта ѣда да ги докѣмáсам; мóле ти са ѣмаѣ ма отречѣн; пак дрѹгѣа рече: ѣас са уцѣпѣх та за товá не мóга да дóйда. Та когá утѣде новá рáтаѣ, кáза на чѣорбáджѣѣата си тѣзи рáботи. Тогá се разедѣ ѣвсаѣбѣата та рече на рáтае: ѣзлѣзи бáрже пу шѣрѣнѣте и пу пáтѣуѣѣто, пу градѣштѣто та сѣромáсите и испáднáлите, слѣапѣте и сакáтите дóведи ми тѹка. Та рече сѣтне рáтае: гóсподáрѣу, стáна вѣѣке катy как повелѣи, и óште мѣáсто има. Пак чѣурбáджѣѣата || рече на рáтае: 68
ѣзлѣзи пу пáтѣуѣѣту и пу зáградѣте та прѣтoкѣи да флѣáват лѣѹде кѣ барѣ са напáлни кáштáта. Óти кáзувам вѣ, чѣи бoедѣн от нѣзѣи лѣѹде, шту бѣха калѣсани, ни шѣтѣ ми накѹси от вѣчерѣта, óти млозѣна са калѣсани, амá мáлко са избáрѣни.

Κυριακῇ ιβ΄.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν, § μ' 40.

На новá врэме, когá фліаваше Ісус фав едно сéло, просрешнаха гу дэсэт ліўде крáстави та са заприáха от далéче и тiе искараха глáс и рéкоха: Ісус дидáскале, помилóваі нáс. Пак Ісус как віде рéче хми: ідите та пóкажите сéбе си на пóповету. И когá хóдеха тiе пу пáте да ідат, очістиха са. Пак едiн от тіáх как віде, чи са излекóва, повáрна са та сас голiám глáс слáвеше бóга и припадна прікоп ду ногiте му
 69 та гу благодáреше, та тоi бéше самаріченин. Пак Ісус || отговóри та рéче: нелі са очістиха и десетiáхто, ами десетiáхто кадé са? Не можiха ли и тiе да са повáрнат да славослáвет бóга, амi садé товá друговiáрец? Та му рéче Ісус: Стáни та си іди, віáратá ти та кортолiса.

Κυριακῇ ιγ΄

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν § μ', 41.

На новá врэме едiн чiуліак утiде при Ісуса та гу пирáксуваше и врэвеше: дидáскале дóбри, што да прáве да дóбне віéчен живóт? Та му рéче Ісус: óти ма зовéш дóбар; нiкоi ни é дóбар, садé едiн гóспод. Ти пóрачките знáеш: немóи да кўрвиш, немóи да утрéпеш, немóи да открадéш, немóи да сереттiсаш, да тáчиш баштá си и мáйка си. Пак тоi му рéче: тéзи фрét ги сáм очiўвал óште от млáдо врэме. Как чiў Ісус товá, рéче му: óште едно ти лiнсова сiчкó што iмаш, прóдаі та
 70 рáздаі пу сиромáси та шта iмаш хазнá || на небéто, та éла да хóдиш пу мéне. Пак тоi как чiў товá, навáси са óти бéше млóго зингiнни. Та как гу віде Ісус, чи са навáси, рéче, óти пéзи шту iмат парi, те сас мáка шта флэзат на цáрсто бóжне, оти пó-колаi мóже да замипе гимиджииска хóртома прес iглено ўхо та не чiурбаджiа да флэзе фав цáрсто бóжиа. Пак пéзи дéто чiўха товá, рéкоха: амi коi мóже да са спасé? Пак тоi рéче: тéзи рáботи, дéто ни é кабiл да стáнат от чiулéшта срáна, тiе са дiп-лэсно пред бóга.

Κυριακῇ ιδ΄

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν, § μ', 42.

На новá врэме, когá наблiжiаваше Ісус кадé Іерихó, iмаше едiн слián чiуліак ду крáі пáте да прóси, та как чiу, чи заминоваше сфiат, питаше, што е товá, та му кáзаха, óти заминовá Ісус Назорéичепина.
 71 Пак тоi рўкпа и рéче: Ісус син || Давiдоф, помилóваі ма. Тога Ісус

са заприа та му отсади да иде при нек, и куга приближи тої, попита гу и му рече: што искаш да ти сторе. Пак тої рече: господи, да прогледна. Пак Исус му рече: прогледни, віарата ти та спасе. Та прогледна зафчеса, и ходеше пу нек и слаवेशе бога, и фрет света, как віде това, даде фалба на бога.

Κυριακῇ ιε'.

’Εκ τοῦ κατὰ Λευάν, § μγ', 43.

На новá врэме ходеше Исус пу Іерихо та ету един чуліак імето му Закхаіа, тої беше парф гіумрукчіа и зингінин, та искаше да віди Исуса какаф е, и не можеше от млогу ліуде, оти беше на боє нисак, пак тої са западі напреш та са покачи на една царница ки да гу віди, оти приз неа штеше да заминé. И кога доіде Исус на новá міаство, погледа на горе та гу віде и му рече: Закхеа, слéзи бáрже, оти днеска иктиза е да доіда дома ти. И тої пáбарже слéзе та гу дочіака радустан, пак нéзи шту відеха така || сичките фáтиха да наkáзуват и врéвеха, ⁷² оти у грехован чуліак утіде да кондіса. Пак Закхеа са заприа та рече на Исуса: господáріу, ету половіната от ймотте мои давам на сиромáси, и ако сам чектардісал на ніакок зарáр, шта му го пóварна от чéтри кáта. Та му рече Исус, оти днéска стáна спасéніе на та-и кáшта, оти и тої е Авраамоф син. Зашто человекштіа син доіде да потéра и да спасé загобéните.

Κυριακῇ ις' τῆς χαναναίας.

’Εκ τοῦ κατὰ Λευάν, § μδ' 44.

На новá врэме флéзе Исус пу местáта Тирски и Синдóнски та ету една жéна ханапеіска изліала от нéзи сіноре та му рúкаше и врéвеше: помíловаі ма, господáріу, син Давíдоф, оти кérка ми млого злó тégли. Пак тої ни хі отврéви лакардіа, и учени́ците му отíдоха при нек та му са мо́леха и му врéвеха: даі хи пáт да си іде, оти рúка || пу нас. ⁷³ Пак тої отговори та рече: іас нисáм напράтен ду дрúги, амí ду офцíte, што са загобéни от израїлската кáшта. Пак тіа отіде та му са поклонíи и рече: господáру, помáгаі ми. Пак тої отговóри та рече: ни é хúбаво да зéмеме ліаба от децáта та да гу фáрліме на кúчетата. Пак тіа рече: найстина, господáріу, оти и кúчетата іáдáт от трохíte, шту пáждат от чіурбаджийските хми трéпези. Тогá отговóри Исус та рече на неа: жéно, голіама ти é віарата, нека ти стáне кату кáк искаш. Та са излeкóва кérка хи от новá сахáт,

Κυριακῇ τοῦ τελόνου καὶ τοῦ φαρισέου.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν, § με', 45.

Рече гóспод тэзи лакардѣи: двамина чѹліака са покáчиха на цáрк-
вата да са помóлет. Едѣна са зовéше фaрисéос, пак дрѹгѣ телóнис.
Фарисéос застáна на сéбе си та са мóлеше такá: гóсподи, дá си благо-
74 дарен, óти іас | ни сáм катy дрѹгитe лѣѹде, штy сá грабіáче, харамджини
и курвáре, пѣтy катy товá телóнин. Іас пóсте двáш на нидéлета и дáвам
десéтикото си от фрéг ѣмóтте моѣ. Пак телóнис от далéче как стоéше
ни штéше барé учѣте си да васпрáви кáдe небéто, амѣ си бахтéше
градѣте и врéвеше: гóсподи, пóмилóваѣ мéне грехóвние. Кáзувам ви óти
телóнис грехóвние слéзе домá си простéн, пак фaрисéос товáрен грéшки,
óти сѣáки, дéто подѣга сéбе си, штa поведé, пак новá дéто поклонѣáва
сéбе си, тоѣ штa са подѣгне.

Κυριακῇ τοῦ Ασότου.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λευκάν, § ρς', 46.

Рече гóспод тэзи лакардѣи: едѣн чѹліáк ѣмáше двамина сѣна та
от тѣáх пó-младне рéче на баштáта: бáшто, дáѣ ми делá, што ми са ѣде
75 от ѣмóтте. Та хми разделѣѣ ѣмóтте. Та сéгне от мáлко дéне сабра сѣчкo ||
пó-млáдна та утѣде на далéчно мѣáсто; там распелѣá фрeт ѣмóтте си,
óти живóваше блѹдно. Сéгне когá тоѣ похарчѣ сѣчкo, стáна голѣáма глад
на новá мѣáсто и зафáти да става асрét. Тогá утѣде та са долепѣ ду
едѣп от пéзи грáждене на нóва мѣáсто та гу пýсва ну нѣвете си да му
пасé свѣнетата. И бéше ихтнáч да си пасѣти корéма от рóговето штy
ѣáдѣáха свѣнетата, и нѣкоѣ ни му дáваше. И катy дóѣде на сéбе си рéче:
сегá на кóлко бáштови ми гѣулукчѣи артѣсова лѣáп, пак іас загѣновам
от глáд, амѣ да стáна да ѣда при баштá ми, та да му рéка: бáшто,
іас прегришѣх на небéто и прет тéбе та ни сáм вріáдан вéѣке да ти
са зóва сѣп, стóри ма кáтy едѣн от рáтаето ти. И стáна та дóѣде при
баштá си, и тоѣ, кога бéше óште далéче от баштá си, вѣде гу баштá му
та гу пожѣáла та са затарчѣá та припáдна на пѣáтата му и гу полѣѹби
та му рéче синá: бáшто, іас прегришѣх на небéто и прет тéбе та ни
76 сáм вріáдан да ти са зовá син. || Пак баштá му рéче на рáтаето си:
свáлѣте парвата му прéмена та гу прéмените, дáѣте и парстен на ракáта
му и ботѹше на погѣте му, ѣскараѣте и бѣзaлното тéле та гу зáколите,
да ѣáдеме и да са веселѣме, óти товá моѣ син умрѣáл бéше та ужѣѹвѣá
и загубéн бéше та са нáѣде. И зафáтиxа да се вéселет. Пак пó-голѣáмне
му син бéше на нѣвата, та кутá си дохóдаше приближѣ ду кáштата та

чију гласове и хорá та порука едѣн от рáтаето и попíта, штó е товá, пак тоѣ му рече, óти брат ти дóйде та заклá баштá ти бизáлното тэле óти гу дочíака жиуф. Пак тоѣ са разедí та ни штéши да флэзе фнётре. Пак баштá му излэзе та му са мóлеше, а тоѣ отговóри та рече на баштá си: íас тóлко годíни ти рáботе и бoеднáч ни ти потаптáх бoеднá пóрaчка, та на мéне ни дáде бoеднáч барé еднó éре да са порáдовам и íас сас дóстовето си, пак товá ти сини шути изéде íмoтте сас блýдните, като дóйде, заклá му бизáлното тэле. Пак тоѣ му рече: чéдо, ти си фсе сас || мéне и фрét мóнте рáботи тóи са; сегá прилíагаше и ти да 77 са рáдуваш, óти товá ти брáт умрíал бéше та ужíувиá и загубéн бéше та са нáйде.

Κυριακῇ τῇς Ἀποκρίω.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίον § ρζ', 47.

Рече гóспод, когá дóйде чoлoвéштнa сiн сас слáвaтa си и фрет сфíатíте áнгeлe сас нéк, тогá штá сéдне на слáвнaтa си трýниa та штa са саберáт пред нéк фрет минлэгетo и штa ги разделí еднiй от дрýги, кату офцíаре как раздíла офцíте от кóзите, та штa клáде офцíте от дéснaтa си срaнá, пак кóзите от лéвaтa. Тогá штa речé цáре на нéзи, шути му са издéсно: елáте благoслóвeни бáштови ми чíадá, да добíете цáрштинaтa, шути ви са е нáтaкмилa, кугá бóште сфетá ни сá бéше; нaпрáвил, óти углaднiáх та ми дáдохте да íам; ужíаднiáх та мa нaпoйхте eбaнджiá бéх та мa прибрáхте; гóл бeх та мa ублíакохте; || разболíах 78 са та мa обíдохте; и фав хaпсaнá бeх, та дóйдохте при мéне. Тогá штá отговóрет прaвoслáвните та штa рекáт: гóспoди, кугá та вíдeхмe глáдaн та тá нaхрáнихмe, и жiáдaн та тá прпбрáхмe, и гóл та тá ублíакохмe, и когá та вíдeхмe бóлaн íá фав хaпсaнá та дóйдохте при тебe? Пак цáре штa отговóри тá штa хмi речé: нaйстинa ви врэвe, лiу кóлко стe стóрили нa едiн от тéзи нaй-мáлкитe мoи брáтe, нa мéне гу стóрихте. Тогá штa речé цáре и нa нéзи, шути са от лéвo: бiáгaйтe от мéне вiе, прoклéни, и идитe фав вiечниe бoгaн, шути e нaтaкмéн зa дiáвoлa и зa áнгeлeтo му, óти углaднiáх та ни мi дáдохте да íам, ужíаднiáх та ни мá нaпoйхте, чiуш бeх та ни мá прибрáхте, гóл бeх та ни мá ублíакохте, бóлaн бeх и фав хaпсaнá та ни мá убíдохте. Тогá штa отговóрет и тiе та штa рекáт: гóспoди, кугá та вíдeхмe глáдaн íá жiáдaн и кугá и гóл и бóлaн и фав хaпсaнá та ни тá ипeрeттисaхмe? Тогá штa хмi || 79 отговóри и штa хмi речé: нaйстинa врэвe, лiу кóлко ни стe стóрили нa едiн от тéзи нaй-мáлкитe мi брáтe, нa мéне ни стe стóрили, та штa íдaт грeхóвнитe нa вiечнoтo пиклó, пак прáвeднитe нa вiечниe живóт.

Κυριακῇ τῇς τυροφάγου.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § μῆ', 48.

Рече гóспод, вíе áко простíte на лiудéто, шту ви пригрипиáват, шта простí и на вас небéсние баштá; пак вíе áко ни простíte на лiудéто, што вí са прегриши́ли, и небéсние ви баштá ни штé ви простí грéшките. И когá пóстите, немóи да са навáсiува́те кату добáраджии, óти тiе си такá загобиáват óмеса кí да са вíдет на лiудéто чи пóстет. Наíстина ви врéве, óти си загобиáват хака́. Пак ти когá пóстиш, намажí си главáта и óбраза си óмни, ки да ни сá видиш на лiудéто чи пóстиш, амí на баштá си, дéто е на крiшното, и баштáта, дéто глéда от крiшното, тоí шта ти гу || отгáрне прет сiчките. И немóи да печелите печели́и на земéта, дéто ги расiпова цáрф и мóлца и каде харамíи при-
80 копáват та ги открáват, амí да си печелите печели́а на небéто, каде ниту цáрф ниту мóлца расiпова, и каде харамíи ни прикупáват ниту открáват. Óти лiу каде ви é печели́ата, там шта ви е и сарцéто.

Σαββάτω πρὸς τὸν Νηστεῖων.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον § μθ', 49.

На новá врéме лáха са да заминóва Исýс фав са́бота приз сiáтóбите та зафáтиха учени́ците да скýбат клáсове, да прáвет нáт. Пак фарисéите му врéвеха: вíдиш шту прáвет фав са́бота дéто хiч ни прилиáга. Пак тоí хми рече: бoеднáч ни стé ли пiáli по писáние, да вíдите шту стóри
81 Дави́д, кугá му стáна || ихтизá та угладнiá и тоí и пéзи шту бéха сас нéк, как флéзе фав óбжiа дóм на новá врéме, когá бéше Авiáθар владiка та изéде фтáксаните лiáбове, дéто от нóповету башка нéма ризá да ги едé бoедин, та дáде и на пéзи шту бéха сас нéк. И хми врéвеше: са́ботата е стáнала за чiули́ака, не чiули́ака за са́ботата. За товá чело-
вештиа син е гoсподáр и на са́ботата. Та флéзе пак фав са́бора, та имаше там е́дин чiули́ак дéто му бéше нсáхнала ракáта, и гу заглéдаха да ли фав са́бота шта гу излeкóва ки да гу клеvéгат, та рече на чiу-
ли́ака, шту му бéше сýха ракáта: стáни, éла на средáта. Сетне хми рече: трiáбова ли чiули́ак да прáви добро фав са́бота или зло да прáви? да спасé ли дýше или да é погубíи. И тiе малчiаха. Пак Исýс ги изглéда сас лiутеш и са жiáлаше за слeпотáта хми, шту iмаха поф серцáта, и рече на чiули́ака: прóтегни си ракáта. Та е протéгна та са yпрáви ракáта му зрaва кaто дрýгата.

Κυριακῇ α'. Τῶν Νηστειῶν.

82

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § ν', 50.

На новá време пойска Исус да излэзе пу Галилеá та нахóда Фíлипа и му рече: éла пу мене. Пак Фíлип бéше от Виосáйда от грá-
дiштето Аπдрéυо и Пётрово; нахóда Фíлип Наоанáйла та му велí:
новá, шту пiса Моўсéа на нóмото и профiтето, нáдохме Исýса, Иосi-
фова сiн, от Назарét. Та му рече Наоанáйл: от Назарét мóже ли да,
iма бoеднó добрó? Рече му Фíлип: éла та виш. Вiде Исýс Наоанáйла,
да дохóди кадé нéк, рече му за нéк: виш наiстинскиа Исаиλίтин, дéто
хнiлé нéма. Рече му Наоанáйл: у дé ма зпáеш? Отгoвóри Исýс та му
рече: кугá oште ни тá бéше рýкал Фíлип, ти когá бéше пот смóквата
iас та вiдех. Отгoвóри Наоанáйл та му рече: дидáскале, тi си сiн
бóжие, ти си израiлскна цар. Отгoвóри Исýс та му рече: oти ти рéкох
вiдех та пот смóквата, || вiáроваш ли, от тéзи пó-голиáми рáботи шта ⁸³
вiдиш. И му рече, наiстина ви врéве, от тýка сётне шта вiдите да са,
отвáре небéто и áнгелето бóжий чи са кáчет и слiáват на чeлoвéштia сiн

Κυριακῇ β' Τῶν Νηστειῶν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, § νά', 51.

На новá време флэзе Исýс фав Капернаýм и са чiу, oти е фав
кáшта, та зафчесá са сабрáха млози́на, толко ки не мóжели да са саберáт
ниту от прес пóртата. Та хми прикáзуваше лакарди́ята, и дохóдат кадé
нéк та донiсат едiн бóлан, шту гу нóсеха четóрица, та чiнки не мóжеха
да приближёт ду нéк от млóгoтo сfiáт, расфарли́ха пóкривата на кáштата
там, кадé бéше, та стóриха мегдán та пýснаха кревéте дéто лежéше
бóлние. Пак Исýс, как вiде вiáрата хми, рече на бóлние: чéдо, проштáват
ти са грéшките. И iмаше там едiн от книжiбвниците шту седиáха та
си || клáваха нá ум сас серцáта си, oти товá такá клеветá, как мóже да ⁸⁴
прости грéшки башкá от бóга, та зафчесá Исýс, чiнки познá сас умá
си, oти такá си клáват нá ум, рече хми: oти си клáвате нá ум тéзи
рáботи? Штo е пó-лесно, да рéка на бóлние, проштáват ти са грéшките,
или да рéка: стáни, дiгни си кревéте та ходi. И за да разберéте oти
челoвéштia iма вpiáднос да проштáва грéшки пу земéта, п рече на
бóлние: на тéбе врéве, стáни, дiгни си кревéте та иди думá си. Та стана
зафчесá, дiгна си кревéте и излэзе срéшто сiчките. Пак лiудéто фрét
са почiудиха и слáвеха бóга и врéвеха, oти бoеднáч такó ни смé вiдели.

Κυριακῇ γ'. Τῶν Νηστειῶν. ε.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, § νβ', 52.

Рече господ, лиу кої йска пѹ мене да доїде, нека са арніса от
85 себе си || и да земе кърста си та нека ма притера. Оти лиу кої йска
да си спасе душета, шта е загубї, пак кої си загубї душета за мене
и за евангелїото, тої шта е спасе. Оти каквѣ файдѣ шта йма чулиак,
ако добїе фрѣт сфетѣ пак душета да си загубї, йли штѣ мѣже да даде
чулиак да си откупи душета. Оти лиу кої усрамї мене и лакардиѣта ми
пу тѣзи искрѣвена и грехѡвна геннѣ, и человекїтна син штѣ усрамї нек,
кугѣ доїде сас бѣштовата си слава, сас свѣтитѣ ангеле. И хми врѣвешне:
пайстина ѡи врѣве, ѡти пма еднї отъ тѣзи,шту стоѣт тѹка, дѣто ни штѣ
вїдат умирѣчка дѹр да вїдет царсто бѣжїе чи йде сас сїла.

Κυριακῇ δ'. Τῶν Νηστειῶν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, § νγ', 53.

На новѣ врѣме еднї чулиак утїде при Исѹса та припаднѣ пу
коленѣ и врѣвешне: дидѣскале, докарѣх синѣ ми ду тебе, ѡти йма дух
86 пїѣм, та || лиу кадѣ гу фѣти, фѣрле гу долѹ и искѣрува пїѣни и забїте
си кѣрца и вдариѣва са, та рѣкох на ученїците ти да гу искѣрат, и
не можїха. Пак тої отгѡвори та му рече: о, генеѣ безвѣрна, ду кугѣ
шта сам сас вас, ду кугѣ шта ви тѣрпе! Дѡведите гу при мене. Та гу
отвѣдоха при нек та кугѣ гу вїде, дѣто зафчесѣ гу фарлї нова дух на
земѣта та паднѣ, вѣлеше са и пїѣна искѣрваше от устѣта. Сѣтне попїта
бѣштѣ му, кѡлко врѣме йма откѣк стѣна такѣ. Тої рече: бште от дѣте
та млѡгу пѣте и фав ѡган гу фарлї и фав ѡда да гу сатрѹе, и лиу
кѣк мѣжеш помѡгни ми и на пѡжелаї. Пак Исѹс му рече: ѡко мѣжеш
да увїѣроваш, сїчко са мѣже на повѣ дѣто вїѣрова. Та зафчесѣ на дѣтѣто
бѣштѣ му рѹкна сас сѣлзи и рече: вїѣровам, господарїю, помѡгаї ми ба
безвѣрнїшната. Сѣтне как вїде Исѹс ѡти са сасїпова млѡгу сфїѣт, отсѣди
87 на гнѹснїе дух и му рече: дѹх пїѣм и глѹх, ѣс ти отсѣдѹвам, йлзеи ||
от нек и да ни флѣзеш вѣїке фав нек! Пак дѹха рѹкна и гу трѣсна
млѡгу та тогѣ излѣзе, пак дѣтѣто стѣна като омрїѣло, толко ки млозїна
врѣвѣха ѡти умрїѣ. Пак Исѹс гу фѣти за ракѣта и гу испрѣви та стѣна
та кугѣ флѣзе Исѹс фав кѣштѣта, попїтаха гу ученїцитѣ сами, ѡти пѣе
не можїхмѣ да гу искѣраме, та хми рече: тѣзи генѣ сас пїшто друго
не мѣже да излѣзе, садѣ сас мѡлба и сас пѡстѣне. И кугѣ излѣзоха у тѣм
заминѡваха приз Галилѣѣ та ни штѣше да гу познѣе нїкої, оти приказу-
ваше на ученїците си и хми врѣвешне, ѡти человекїтна син штѣ са придадѣ
фав чїулѣшнї рѣки та штѣ гу отрѣпат и на трѣтнѣ ден штѣ са вѡскрѣсне.

Κυριακῇ ἐ. Τῶν Νηστειῶν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, § νδ', 54.

На пова време сабира Исус двапестето си ученици и зафати да хми казува тези работи, што || има да истегнува. Оти ету качиме са 88 каде Иерусалим, и человекштия син шта са придаде на владците и на книжювниците та шта гу отсдет на умирачка и шта гу придадѣт на безверните та шта гу фатат на смѣх, сас камшици шта гу бахтѣт и шта гу оплиѣт и шта гу стрѣлат та на третие ден шта са воскресѣ. Пак Іаковос и Іоанис, Заведувите синове, утиѣоха при нек та му рекоха: дидаскале, нее искаме да сториш на нас лиу што ти потѣраме. Пак тои хми рече: што искате да ги сторе? Тие му рекоха: даи ни на нас, да седнеме едина от десната ти страна, другиѣта от лѣвата, куга седнеш на славата ти. Пак Исус хми рече: ни знаете шту терате; можете ли вие да пиете тази чѣше, дето ѣс пѣа, и карштаването, дето ѣс са карштавам, да са карстите? Пак тие му рекоха: можеме. Та хми рече Исус: чѣшиѣта, дето пѣа ѣс, шта е пиете, и карштаванету, што са карштавам ѣс, шта са карстите, || лиѣхим, за да седнете от десната ми страна и от лѣвата, 89 това ни е фав мое рака да ви гу дам, ами за нези е дето за тѣх са е натакмило. Това как чиѣха десетѣхто, зафѣтиѣа да са лиутѣт за Іакова и за Іоѣнна. Пак Исус ги порѣка та хми рече: вие знаете, ѣти нези дето са глѣдат, чи са пѣрви на безверните, тие хми сѣдет и голѣамите хми лиѣде ги повѣлиѣт. Лиѣхим на вас ни ште е такѣ, ами кои иска да стане голѣам мѣжду вас, тои шта е на вас хизмѣѣе, и лиу котри от вас пойска да стане пѣрф, тои шта стане на сѣчките рѣтаѣ, ѣти и человекштия син ни доѣде, да му стѣрет хизмѣт, ами тои да гаерестѣса и да си даде душѣта, да откѣпи млозиѣна.

Τῇ Σαββάτῳ τοῦ Ἀζάρου.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § νε', 55.

На новѣ време ѣмаше еѣин бѣлан Лѣзар ѣтѣ Виѣѣнна, от сѣлото || 90 Мариѣно и Марѣнно, сѣсрино хи. Тази Мариѣа бѣше дето помѣза гѣспѣде сас миро и побѣрса сас косѣте си ногѣте му. Та нехиѣно брат Лѣзар бѣше бѣлан та пѣснаѣа хѣбѣр сѣсрите му до Исуса и му рекоха: гѣспѣди да знаѣш ѣти е бѣлан новѣ дето милѣваш. Пак Исус кога чиу, рече: тази бѣлка ни е за умирачка ами за славата бѣгоѣа, да са прослѣви син бѣжна сас неѣа. И Исус милѣваше Марѣа и Марѣа, сѣсра хи, и Лѣзара, та куга чиу, ѣти е бѣлан, тога си ѣстѣна на новѣ миѣсто ѣште два дѣне. Сѣтне вѣли на учениѣите си, пѣѣа ѣдем на Іудѣѣското градѣште. Рекоха

му учениците: дидаскале, сегá та тѣраха чефѹтето да та зафарлѣт сас кáмене та пак ли навáрвеш там? Отговóри Исѹс: нелí са дванáесте сахáте на денíа, лíу коí хóди прис денé, ни сá припѣва, óти му сфѣти сфетскóто сфетíло, пак лíу коí хóди прис наштá, припѣва са, óти свiатíлото

91 ни е сас нѣк. Тѣзи лакардíи || рече, сѣтне по товá велí на тiáх: Лázар, нáше при́стел, е заспáл та штá íда дá гу рáзбóде. Пак учениците му рѣкоха: гóсподи, ако е заспáл, штá са рáзбóдí. Та Исѹс рече за умн-рáчката, пак тiе рѣкоха, чи спáванету на санá врѣви. Тогá хми рече Исѹс ашикерé: Лázар умрíа, та са рáдувам за вас, ки да вiáровате, óти не бѣх там. Лiáхим да íдеме ду нѣк. Пак Тóмá, дето са зовѣше близнáк, рече на дрѹгите ученици: нѣка íдеме и нѣе да умрѣме сас нѣк. И когá дóйде Исѹс при нѣъ, нáйде гу, чи бѣше стóрил чѣтри дѣне фав грóба. Пак Вiоаниá бѣше блíзу до Иерусалíм сас едíн сахíт та млозíна от чефѹтето бѣха дошлí да разговáрет Марóа и Марíа за брiта хми. Та Марóа как чíу óти дохóда Исѹс, просрѣшна гу, пак Марíа фав кáштата седѣше, та рече Мáроа на Исѹса: гóсподи, ти áко бѣше тѹка, брат ми ни штеше умрíе, лiáхим и сегá знам óти лíу шту потѣраш на бóга, штá ти дадѣ гóспод. Рече хи Исѹс: штá са воскресí брат ти. Рече:

92 му Марóа: знам, óти штá са || воскресí, когá са воскресáт сичките на сѣтниé ден. Та хи рече Исѹс: iас сам воскресѣнietу и живóте; лíу коí вiáрова на мѣне ништѣ умрíе ду вiáк. Вiáроваш ли това? Та му рече: Нaйистинa, гóсподи, iас увiáровах, óти ти си Христóс, син бóжii, дѣто хóдиш по сфетá. Та това откáк рече отíде та рѹка сѣсра си Марíа и хи рече крíшом: дидаскала дóйде та та рѹка. Тiа кáк чíу, такá стáва нáбарже та дохóда каде нѣк, и оште Исѹс ни бѣше дошѣл фав сѣлото, амí бѣше на новá мiáсто, кадѣ гу посрѣшна Марóа. Пак чефѹтето, дѣто бѣха сас нѣа фав кáштата та е разговáреха, как вiдѣха Марíа, чи стáна нáбарже та излѣзе, та утíдоха пу нѣа, рѣкоха утíде на грóба да вiка. Пак Марíа, кугá дóйде там, кадѣ бѣше Исѹс, как гу вiде, припáдна ду погíте му и му врѣвеше: гóсподи, ти áко бѣше тѹка, нí штеше умрíе брат ми. Пак Исѹс как é вiде, чи вiка, и чефѹтето, шту дóйдоха сас

93 нѣа, чи вiкат, || разжелá му са душѣта и гу добí iáт та рече: кадѣ гу клáдохте? Тiе му рѣкоха: гóсподи, éла да вiдиш. И Исѹс са развiка, пак чефѹтето врѣвеха: вiш, кóлко гу млóва; пак еднí от тiáх врѣвеха: това дѣто стóри на слiáшше очíте, не мóжеше ли да стóри ки и товá да ни умрѣе. Пак Исѹс пак са разжелá от пѣтре та дохóда на грóба; и грóба бáше еднá пѣштера та íмаше и кáмен на грóба. Рече Исѹс: дiгнiте кáмене. Пак Марóа, сѣсрата на умрiáлине, рече на Исѹса: гóсподи, сегa унѣе вѣике, óти étу четвáрти ден стóри. Рече хи Исѹс: не ли тi

казах іас, ́оти ако віароваш шта відиш ѓосподіовата сла́ва. Тога́ д́игнаха ка́мене, каде́ бе́ше у́мрі́а́лне. Пак Іс́ус си под́игна очі́те на го́ре па ре́че: спо́лаі ти ба́што, ́оти ма у́сл́уше, и іас зна́ех, ́оти ф́се ма у́сл́у́піува́ш, лі́ахнм ре́кох за сф́ета́, ш́ту сто́ї пукра́ї ме́не, ки да у́віа́руват, ́оти ті́ ма сі́ прáтил. Па те́зи откáк ре́че, р́у́вна сас го́ліа́м ѓлас: Ла́заре, и́злези отва́н! Та и́зле́зе || у́мрі́а́лне ва́рзан на но́гі́те и ра́кі́те сас ка́рпи, 94 пак о́б́раза му бе́ше прива́рзан сас те́нко плáтно. Ре́че хми Іс́ус: о́тварэ́нте гу та гу о́стави́те да хо́ди. И мло́зі́на от че́ф́у́тето, ш́ту бе́ха дошлі́ ду Ма́ріа, кат́у ві́деха, ш́ту сто́ри Іс́ус, віа́роваха на не́к.

Κυριακῇ τῶν Βατῶν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ιωάννην, § vs', 56.

Шес де́не прет вели́ден до́їде Іс́ус на Вио́аніа, там каде́ бе́ше Ла́зар у́мрі́а́лне, ш́ту гу д́игна от ме́ртвите, та му сто́ри́ха там ве́чере та Ма́рѳа натстоі́аваше пак Ла́зар седе́ше сас го́стето. Лі́ахнм Ма́ріа бе́ше зе́ла мі́ро, мири́злі́во, мло́гу ска́по, та пама́за но́гі́те Іс́усови, а сас ко́сі́те си о́ба́рса но́гі́те му та ка́штата са напáлни от мири́змáта на ми́ро́то. Пак е́ді́н от уче́ні́ците му, І́удата Сі́моноф Іска́рио́тннa, де́то ш́те́ше гу про́дóса, ре́че: ́оти това́ || да ни са́ про́даде́ за т́рі́ста 95 дна́ре та да са́ разда́де пу́ сиромáси? И то́ї ре́че това́ не ́оти бе́реше ка́ха́ра на сиромáси, амі́ ́оти бе́ше ха́раміа́ и ́оти бе́ше ве́кі́лин на харча́ и ва́з не́к бе́ха па́рі́те. Та ре́че Іс́ус: о́стави́ е́, тіа́ на по́грип міа́сто ми сто́ри това́, ́оти сиромáсите ги́ і́мате ф́се́, ама́ ме́не ни ш́те́ ма і́мате ф́се́. Та и от че́ф́у́тето мло́гу сф́іа́т кату разбра́ха, чи́ е там, та бе́ха дошлі́, не лі́у за Іс́уса, амі́ да ві́дет и Ла́зара де́то д́игна от ме́ртвите, ́оти вла́ді́ците се бе́ха свре́вили, да у́тре́пат и Ла́зара, ́оти мло́зі́на от че́ф́у́тето хо́деха та у́віа́роваха на Іс́уса. Пак на ў́тре́шнне ден мло́гу́то сф́іа́т, ш́ту бе́ха дошлі́ за пра́зника, как чи́ўха, ́оти дохóда Іс́ус каде́ Іеру́салі́м, тіе зе́ха хо́рмо́вите вла́ста́ре та и́зліа́зо́ха да гу про́сре́шнат и р́у́ка́ха: сла́ва те́бе, ѓсподи, благосло́ве́н си ш́то і́деш сас і́ме ѓсподі́ово, ца́ре Ісраї́лски! Пак Іс́ус тога́ на́їде идна́ саспа́(?) та іа́хна на не́к, кату как са́ пі́сова по пі́са́ніе: немо́ї са́ срахóваі, керко || 96 Іеру́салі́м, е́ту ца́ре ти дохóда на е́дно ж́дре́бе от ма́га́ре. Та те́зи ра́боти тога́ ни у́се́ти́ха испарві́а́м уче́ні́ците му, ами́ ко́га са́ сла́восла́ви Іс́ус, тога́ са́ и тіе́ досе́ти́ха, ́оти те́зи ра́боти са́ бі́ли пі́сани за не́к, та за това́ му сто́ри́ха така́. И лі́ўдето, ш́ту бе́ха там сас не́к, кугá р́у́вна Ла́зара от грóба, тіе́ праве́ха испáт ́оти гу д́игна от ме́ртвите, та за това́ гу про́сре́шна́ха така́, ́оти чи́ўха, чи́ то́ї бе́ше сто́рил това́ ни́ціа́л.

Τέλος τοῦ κυριακοδρομίου.

Τα ιβ'. εὐαγγέλια τῶν ἁγίων παθῶν. Ἐυαγγέλιον Ἀ.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § νζ', 57.

Рече господ на учениците си, сегá се славосла́ви челоуѣштіа син, и господ са славосла́ви сас нѣк, та господ, акѹ са славосла́ви сас нѣк, и господ нѣк шта || сла́восла́ви сас се́бе си та зафчесá шта гу славо-
 97 сла́ви. Чедá мѡн, ѡште малко вре́ме ншта сам сас вас, ншта ма тѣрате, та кату как рѣкох на чефѹтетѡ, и на вас вре́ве сегá, ѡти лиу каде́ ѹда іас, вѣе не можете да доїдете. Нѡва по́рачка ви давам, да са мило́вате е́дин друк, кату іас как помилѡвах вас, ки и вѣе да са мило́вате е́дин друк; пу това́ ншта са позна́ет сѹчките ѡти сте мѡн учени́ци, ако си ѹмате мѣлос е́дин на друк. Рече му Сѣмон Пѣтар: го́споди, каде́ на ва́рвеш? Отгѡвори му Исѹс: лиу каде́ ѹда іас, ти сѣгá ни ште́ мо́жеш да ма прите́раш, ли́ахми се́тне ншта ма прите́раш. Рече му Пѣтар: го́споди, ѡти ништа́ мо́га сегá да та прѣ́терам? іас ншта си кла́да живо́те за те́бе. Отгѡвори му Исѹс: живо́те ли ншта си кладе́ш за мене́? Наѣ́стина, наѣ́стина ти ка́зувам, ѡти ѡште нште́ла ни пропе́ѡл и ти три́ш ншта ма усто́рини инки́ар. Немѡї да ви са блѹ́да сарце́ту, ви́арова́йте на бо́га и на
 98 мене́. Ви́арова́йте, на ба́штовата ми ка́ншта мѡ́гу сара́е нма. || А́ку ни ѣска́х да ви ка́жа, іас ншта ѹда да ви нѣ́такме ми́аство, а а́ко и да ви нѣ́такме, пак ншта до́йда, та и вас ншта за́веда сас мене́ ки лиу каде́ сам іас, и вѣе да сте. И каде́ ншта ѹда іас, вѣе зна́ете, и нѣ́те зна́ете. Рече му Тома́: го́споди нѣе ни зна́еме, ти каде́ ншта ѹдеш. Та как ште́ мо́жеме да зна́еме нѣ́те? Рече му Исѹс: іас сам нѣ́те и ѹ́стината и живо́те. Ни́кої не мо́же да до́йде при ба́штата ѹ́нак садѣ сас мо́е себѣн; мене́ ако позна́вахте, ншти́ахте мо́жете да позна́етѣ и ба́шта ми. Ли́ахим от сегá се́тне гу позна́вате и гу ви́дехте. Рече му Фѣ́лп: го́споди, по́кажи на нас ба́штата, и това́ ни стѣ́га. Рече му Исѹс: то́лко вре́ме сам сас вас, та ѡште ли ни ма́ си позна́л, Фѣ́лпие? Нѡва́, шту е ви́дел мене́, ба́штата е ви́дел. Амѣ́ ти как вре́виш: по́кажи ни ба́штата? Ни ви́ароваш ли, ѡти іас сам ба́штата пак ба́штата е́ у мене́? Лакарди́нте, шту вре́ве іас на вас, от се́бе си ни ги вре́ве, ами ба́штата, шту е у
 99 мене́, тої пра́ви те́зи ра́боти. Ви́арова́йте ма, ѡти іас || сам у ба́штата, пак ба́штата у мене́. Пак а́ко не зарет те́зи ра́боти ма ви́аровате, наѣ́стина, наѣ́стина ви вре́ве, лиу кої ви́арѡва на мене́, ра́ботите, што пра́ве іас, и тої ншта ги сто́ри, и от ти́ах по́-голі́ами ншта сто́ри, ѡти іас хѡ́де каде ба́шта ми, и лиу шту да поте́рате сас мо́ету ѹ́ме, това́ ншта сто́ре, ки да са славосла́ви ба́штата сас синá. А́ку поте́рате пи́апшту сас мо́ето ѹ́ме,

іас шта ва ослушіам. Ако ма милóвате, шта чіўвате пóрачкие ми, пак іас шта са пóмоле на баштáта та шта ви даде дрúга рáзгoра ки да е сас вас ду віак дúха найстински, дéто сфетá не мóже да зéме, óту нíто гу глéда ниту гу знáе, ліáхим віе гу знáсте, óти у вас са нахóда и у вас шта е.

Ни штé ва óставе сирáци, духóдам ду вас óште малко, та сфетá ни штé ма глéда вéіке, ліáхим віе шта ма глéдате, óти іас сам жиуф, та и віе шта жиóвате, на нова ден шта разберéте віе, óти іас сам баштáта и сíна е сас мéне и іас сас вас. Новá дéто има мóште пóрачки и дéто ги чіўва, тоі е шту ма милóва; и новá шту милóва мéне, шта са помилóва от баштá ми || и іас шта гу помилóвам, и сéбе си 100 шта пóкажа на нéк. Рече му Іуда (не Іскаріóтина): гóсподи, от штó ли изліáва товá шту мíслиш да пóкажеш сéбе си на нас, та не на сфетá? Отгoвoри Іисус та му рече: áко ма милóва нíáкоі, лакардайта шта ми чіўва, и баштá ми нéк шта помилóва, и шта дóідеме у нéк та ду нéк шта седíме. И нова дéто ни мá милóва, тоі лакардíнте ми ни чіўва, а лакардíята, шту слúшете, нí е мóе, амí на баштáта што ма прáти.

Тéзи лакардíи ви рéкох сегá шту са нахóдам сас вас. Пак рáз-гурата, свéтне дух, дéто шти прáти баштáта на мóето íме, тоі шта ва приучí сíчко и шта ви наумí фрет рáботите, што ви рéкох. Мир остá-вем на вас, мóета мир дáвам на вас; іас давам на вас, амí віе не кату как дáва светá. Немóі да ви са блúда сарцétу ниту да са срахóвате. Віе чіухте, што іас ви рéкох, шта íда та пак шта дóіда ду вас. Віе, ако ма милóвате, мóжете да са зарáдувате как ви рéкох: шта íда каде баштáта, óти баштáта е пó-голíам отъ мéне. || 101

Та сегá ви казах, ду дé óште ни сá станали тéзи рáботи, ки да увіáровате, кога стáнат. Вéіке ни штá вреве млогу сас вас, óти дохóда сáдника на товá сфíат, та бoеднá вріаднос нéма на мéне, амí да разберé сфетá, óти іас милóвам баштáта; и като как ми порáче баштáта, така прáве.

Стáпите да си íдеме от тúка; іас сам найстинското лозé, пак баштáта е лозáре; сíака лóза, шту е пу мéне, аку ни дáва максýл, баштáта е искрáтіува, и сíака лóза, дéто дáва максýл, очíстіува е, ки да дáва пó вéіке максýл. Ёту сега, віе сте чíсти вéіке зарет лакардíята што ви казах, óстаните сас мéне и іас сас вас. Кату лозáта как не мóже да даде максýл от сéбе си, ако ни остáне фав лозéто, така и віе, ако ни остáнете сас мéне, и іас сам лозéту, пак віе сте лозíте. Ліу коі остáне сас мéне и іас вас нéк, тоі дава максýл млогу. Óти без мéне

не можите да сторите ништо, ако ни остане бодѣн сас мене; шта са
 102 изфарли отвѣн кату лозѣта дето исѣхнова, кога е фарлет и е || сабират
 та е клѣват на бѣгане та са изгориѣва. Вие ако сте сас мене, и лакар-
 дѣята ми шта е сас вас, и лиу што ѣскате да потѣрате, шта ви са свѣр-
 шиѣва. По това ша са славославе баштѣта, за да сторите вие млогу
 максѣл и да станете на мене ученици. Кату баштѣта как помилѣва мене,
 и ѣас помилѣвах вас, да стоите на мѣта мѣлос. Ако чиѣвате побрѣките
 ми, шта достоите на милостѣта ми, кату ѣас как очѣѣвах баштовите ми
 лѣбрѣки та достоѣѣх на милостѣта му.

Тѣзи лакардѣи ви казах, за да остане сас вас мѣта радѣс ки и
 вѣшета радѣс да стане свѣршена. Мѣта побрѣка е тѣзи, да са милѣвате
 едѣн дрѣк, кату ѣас как ва помилѣвах. От тѣзи мѣлос пѣ-голиѣма нѣкоѣ
 нѣма, тѣлко ки да си клѣдѣте живѣте за дѣстовето си. Вие шта ми сте
 дѣстове, ако правите што ви порѣчиѣвам ѣас. Ни вѣ зѣва вѣѣке рѣгае,
 103 ѣти рѣгае ни знѣе, што правѣи чиѣрбаджѣята му, пак ѣас ва направѣх
 дѣстове, ѣти показѣх на вас сѣчко || шту чиѣх от баштѣта ми. Вие ни
 избрѣхте мене, амѣ ѣас избрѣх вас и ва клѣдох за да ѣдете да дунесѣте
 максѣл та максѣле ви да стоѣ, ки лиу што да потѣрате на баштѣта сас
 ѣмето ми, да ви дадѣ. Тѣзи лакардѣи ви порѣчиѣвам, за да са милѣвате
 едѣн дрѣк. Ако гаресѣ вас сѣфѣта, да знѣете, ѣти мене напрѣш вас е
 загаресѣл. Вие ако бѣхте от сѣфѣта, сѣфѣта мѣжеше да си милѣва нѣговоту;
 и ѣти вие ни стѣ от сѣфѣта амѣ ѣас избрѣх вас от сѣфѣта, за тоѣ ва
 гаресѣ сѣфѣта. Да мѣслѣте лакардѣята, шту ви рѣкох: нѣма рѣтаѣ пѣ-голиѣм
 от чиѣрбаджѣята си. Мене ако са гонѣли, и вас шта гонѣт, мѣта лакардѣѣа
 ѣко са очѣѣвали и вѣшета шта очѣѣват. Лѣѣхѣм фрѣт тѣзи рѣботѣ шта
 ви сторѣт за мѣето ѣме, ѣти ни знаѣт новѣ шту ма е прѣтил. Ако не
 бѣх дошѣл и ако не хми бѣх казал, грѣѣх не бѣхѣ имѣли. И сега нѣмѣт
 прѣхрома за грѣшките си. Новѣ дѣто гарезѣ мене, и баштѣта ми гарезѣ.
 104 Аку ни бѣх сторѣл на тѣѣх нѣзѣи рѣботѣ, дето || бѣедѣн дрѣк не хми е
 сторѣл, грѣѣх не бѣхѣ имѣли. Лѣѣхѣм сегѣ и вѣдѣхѣ и загарезѣхѣ и мене
 и баштѣта. Така ми сторѣхѣ, за да са свѣршѣи лакардѣята, шту е пѣсѣна
 на нѣмото хѣм. Ути максѣс ма загарезѣхѣ та кога дѣѣде рѣзгорѣта, дето
 ѣас шта ви пѣсна от баштѣта на истѣнскиѣ дух, што излѣѣва ѣт баштѣта,
 тоѣ шта сторѣи испѣт за мене та и вие да правѣте испѣт ѣти испѣрѣѣѣм
 сте сас мене.

Тѣзи лакардѣи ви казах, ки нѣмѣѣ да вѣ са вѣдѣи тѣшѣко. От цѣркѣвите
 шта ва изгѣниѣват, лѣѣхѣм дохѣда едѣн чиѣс та сѣѣѣѣи дѣто ва ѣтрѣне,
 шта му са сторѣи, чи корѣѣн приѣѣѣѣѣ на бѣга. Та тѣзи рѣботѣ шта ви

правет, оти ни познаха баштата ниту мене. Пак тези лакардии ви казах, ви кога дойде чеса, да ги мислите, оти яс ви ги казах. Та тези работи испарwiam ни ви казах, оти бех сас вас, лиахим сега шта йда при нова,шту ма е пратил. И боедин от вас ни ма пита, каде шта йцеш. Та оти ви казах тези лакардии, желба ви са напални сарцету, || лиахим яс ви 105 казувам истината. На вас пониса, за да йда яс, оти яс ако ни йда, разгората ни ште дойде у вас. Пак ако йда, шта е пусна у вас, та тиа кога дойде шта накаже на сфета за грешка и за правина и за сатба. За грешка шта хми накаже оти ни виароват на мене, пак за правина, оти яс шта йда каде башта ми та веике ни ште ма гледате, пак за садба шта хми накаже, оти садника на това сфат сега са сади. Оште млогу ймам да ви казвам, лиахим сега ни ште можете да ги даржите на ума си, та куга дойде нова духа найстинския, тои шта ва изведе пу фрет истината, оти тои ни ште вреви от себе си, ами лиу колко чије, толко шта ви каже. И тези работи шту йма да дойдат, тои шта ви ги каже; тои шта славослави мене, оти от мбето шта земе та шта ви каже. Сичко лиу што има баштата, мои са, за това рекох оти от мбето шта земе та шта ви каже. Малко време шта заминне та ни ште ма гледате, и пак малко време шта заминне та шта ма видите. Оти яс на варвем каде баштата. ||

106

Пак едни от учениците си рекоха един на друк, што е това дето вреви: малко време шта заминне та ни ште ма гледате, и пак малко време шта заминне та шта ма видите, и оти яс на варвем каде баштата. Та вревеха, што е това дето вреви малко време, ни разбирате шту вреви. Пак Исус разбра, оти искаха да гу питат та хми рече: за това ли са испитовате един сас друк, оти рекох малко време шта заминне, та ни ште ма гледате и пак малко време ще заминне та шта ма видите. Найстина найстина ви казувам, оти вие шта викате и шта плачете, пак сфета шта са радува, и вие шта са пожелаете, ама желбата ви радос шта излезе. Жената куга ражда, желба йма оти хи дойде чеса, пак куга роди детето ни спомина веике желбата заради радоста, оти са роди чиу.пак на сфета; та и вие сега желба имате, лиахим яс пак шта ви виде та шта ви са зарадува сарцету и радоста никои ни ште вдигне от вас, и на нова ден мене ни ште || питате хич.

107

Найстина, найстина ви казувам, оти лиу шту да потерате на баштата сас името ми, шта ви даде. Ду сега ни потерахте нишо сас името ми; тераите та шта земете, ви да ви е сваршена радоста. Тези работи ви казах сас глибоки лакардии, ама ашикерне шта ви кажа за баштата. На

нова ден сас ѝмето ми пта потѣрате, та ни ви кáзувам, ѳти ѝас пта са помѳле за вас на баштата. Зарет това баштата милѳва вас, ѳти и виѳе мѳне помилѳвате и увѳарѳвахте, чи ѝас от бѳга излѳáзоx. Излѳáзоx от баштата та дѳбѳдох пу сѳетá, сегá пак устáвем сѳетá та хѳде каде баштата. Рѳкоха му учѳниците: ету сегá а̀шпикерѳ кáзуваш и сас глибѳки лакардѳи ни кáзуваш пѳшто. Сегá знáеме ѳти сѳчко разбѳраш та ни трѳáбова да та пѳта нѳкоѳ. На товá виáроваме, ѳти от бѳга си дошѳл. Отгѳвѳри хми Исѳс: сегá виáровате ли ету дохѳда чѳас та сегá дохода, да се распѳлѳáете сѳáки по башкá и мѳне сам да ѳстáвните, та ѝас ни сам сáм, ѳти баштáта е сас мѳне. Тѳзи лакардѳи ви кáзах ки да ѝмате
 108 мѳр на мѳне, пу сѳетá пта || ѝмате жѳлба, амá нѳмѳѳ да ѝмате шѳубе, ѝас надвѳх на сѳетá.

Тѳзи лакардѳи рѳче Исѳс, сетне си подѳгна каде небѳто та рѳче: бáшто, дѳбѳде часá, прѳславѳ снá си, ки и снá ти да прѳславѳ тѳбе кату кáк му дáде да ѝмá бѳѳрунтѳа нат сѳáка снáга, ки сѳчко, што мѳ си дáл, да гу дáде на тѳáх виѳчен живѳт. И товá е виѳчние живѳт да разберáт тѳбе, што си сáм нáйстински гѳспѳд, и Исѳс Христѳса што си прáтил. Їас та славѳслѳвих пу земѳта; рáботата свáрших што ми дáде да стѳре, та сегá, бáшто, славѳслáви мá и тѳ ду тѳбе сас славáта што ѝмáх ду тѳбе, кугá ѳште сѳетá не бѳше нáпрáвен. Їас покáзах имѳто ти на лѳудѳто, што ми дáде от сѳетá. Тѳе бѳха тѳѳи, пак ти ги дáде на мѳне та ти ѳчѳѳвахá лакардѳáта. Тѳе сегá разбрáха ѳти е от тѳбе сѳчко што ми си дáл, ѳти лакардѳѳнте што ми дáде ти, ѝас ги дáдох на тѳáх, тѳе ги зѳхá та разбрáха нáйстина ѳти сá от тѳбе пзлѳáли и увѳарѳвахá ѳти тѳ мá си прáтил. Їас за тѳáх сá мѳле, ни сá мѳле за
 109 сѳетá, ами за тѳзи, шту ми си придáл || ѳти тѳе сá тѳн, и мѳнте рáботи фрѳет сá тѳн, и тѳите сá мѳн, и сá славѳслáви междѳ тѳáх, та ѝас вѳѳке ни сáм пу сѳетá, амá тѳе сá пу сѳетá, пак ѝас дохѳдам каде тѳбе. Башто сѳети, ѳчѳѳваѳ ги сас ѝмето си тѳзи што ми придáде ки да сá еднѳ кату пѳá, кугá бѳх сас тѳѳх пу сѳетá, ѝас ги чѳѳвах сас имѳто си, тѳзи што ми придáде ѝас ги ѳчѳѳвах та пѳкоѳ от тѳáх ни сá загѳбѳ сáде снá на загѳбѳнѳѳто ки да сá свáрши писáнѳѳто. Пак сегá дохѳдам каде тѳбе и тѳзи лакардѳи врѳе пу сѳета ки да ѝмáт мѳѳѳа рáдѳс свáршена пу сѳѳе си. Їас придáдох на тѳáх лакардѳáта ти, пак сѳетá загáресѳи тѳáх, ѳти тѳе ни сá от сѳетá кату ѝас кáк ни сáм от сѳетá, ни сá мѳле да ги дѳгнѳпѳ от сѳетá, амѳ да ги ѳчѳѳваш от Лѳкáвѳне; тѳе от сѳетá ни сá кату ѝас кáк ни сáм от сѳетá. ѳсѳети ги сас тѳѳѳа ѳстина; тѳѳѳа лакардѳá е ѳстина. Ти кáк прáти мѳне пу сѳетá, и ѝас прáтих тѳáх пу сѳетá, та ѝас за тѳáх ѳвѳiáтѳвám сѳѳе си ки и тѳе да сá ѳсвѳѳѳѳни сас

истина. Та ни сá моле ли́у за тiах, амi и за нéзи, што уviáроват на мене сас тiахната || лакарди́а, ки сiчките тiе дá се едно, като ти, бáшто, 110
 как си сас мене, и iас сас тебе, тáка да са и тiе едно сас нас ки да уviáрова сфетá, оти ти ма си прáтил. И слáвата, шту ми придáде тi, iас е придáдох на тiах, ки да са едно, кату нéе как сме едно. Iас да сам сас тiах и ти сас мене, ки да са сваршени наедно, за да разберé сфетá, оти ти ма си прáтил и оти ги си поми́лова кату мене как поми́лова. Башто, тéзи што ми си придáл, искам ли́у каде сам iас и тiе да са сас мене, за да глédат мóета слáва што ми дáде. Оти ма поми́лова испарви́ам оштé сфéта ни бéше направен. Башто правосáдни, та сфетá ни та познá, амá iас та познáх, и тéзи пóзнаха, оти тi ма си прáтил и стóрих да разберáт тiе iмето ти и бiште шта гу стóре пeиáи на тiах. За да са нахóда сас тiах милостá, дето сас пeа ма поми́лова, и iас да са нахóдам сас тiах. Тéзи лакарди́и от как рече Исyс, излéзе сас учeни́ците си утáтак от Хоiнова пòток, тáм кадé имаше || бахчé, та фав 111
 тази бахчé флéзе Исyс и учeни́ците му.

Εὐαγγέλιον β'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § νη', 58.

На новá време излéзе Исyс и учeни́ците му оттатак Хоiнова пòток там кадé имаше бахчé, дето фав нeа флéзе тоi и учeни́ците му. Та знáеше нова мiáсто и Iýдата што го продóса, оти млóгу пате хóдеше там Исyс сас учeни́ците си. Нак Iýдата завéде сеiменскиа тáбор и от владiците и от фарисéите хизметчи́и та дохóда там сас фанáре и сас лампáди и сас' ору́жiа. Нак Исyс, кату знáеше сiчкo што му дохóда, излéзе та хми рече: кóк тeрате? Тiе му рeкоха: Исyса Назорéиченина. Рече хми Исyс: iас сам. И стоéше сас тiах и Iýдата, шту го продóса, та от хак кми рече iас сам, тiе са повáрнаха пазáт та пáднаха пpи́кoи. Сeтне пак' текpáр ги попи́та: кóк тeрате? Тiе пак рeкоха: Исyса Назорéиченина. Отгoвори Исyс: eту кáзах || ви, оти iас сам, та áко тeрате 112
 мене óставите тéзи пeкa си iдат ки да са сварши лакарди́ата шту рече, отя тéзи шту ми придáде ни загобiх бoди́и от тiах. Нак Симон Пeтар, чiнки iмаше нош, извáди гу та удáри рáтeе владiкoф и му пpисeче десното ýхо. Нак iмето на рáтeе бeше Мáлохос, тá рече Исyс на Пeтара: клáди си нóже фав калáфе, чéшeта шту ми дáде баштáта нeмóи ли да е пiа? Нак сеiменскиа тáбор и бiпбаши́ята и чeфутските хизметчи́и фáтиxa Исyса та гу вáрзаха и гу откáраха при Анна, оти бeше диáдо на Каiáфа. Тоi бeше што пpучи́ чeфýтeто, оти понiса eдiн чiули́ак да

са загуби за сфетá. И хóдеше пу Исуса Симон Пётар и дрúгие ученик. Пак новá ученик бёше упознаён на владíката та флэзе сас Исýса фав владíкова дор, пак Пётар стоёше от ван ду пóргата та излэзе дрúгие ученик,шту бёше упознаён на владíката та рече на капиджикáката та
 113 фавёде Пётара и рече || нáзи халайца кападжикáката на Пётара: да ни си и тí от учениците на товá чулиák? Тоí рече: нисáм. Пак рáтаето и хизметчýите стоiáха и си бёха навалили óган та са грёеха, óти бёше стодёно, та и Пётар стоёше та са грёеше. Пак владíката попи́та Исýса за учениците му и за при́казната му. Исýс му отговóри: iас ашикерé кáзувах на сфетá, iас фсé фав цáрквата приказувах и на сабóра, там вядé са сабiрат фрет чeфýтетo. и крiшiом нiшто ни проврёвих. Оти пiташ мéне? Пiтаi нéзи, шту са чули,шту хми сам врёвил — етý тéзи знает шту рéкох iас. Тéзи лакардiи тоi кога рече, едiн от хизметчýите как стоёше нáблизе, дáде едiн шемáр на Исýса и му рече: такá ли отговáреш ти на владíката? Отговóри Исýс та му рече: áко проврёвих нифéлно, стóри испáт за нифелниáта, амi áко проврёвих хýбавo, óти ма бахтéш? Сетне гу пýсна Анната вáрзан ду владíката Каiáфа. Пак Симон Пётар стоёше та са грёеше, и му рéкоха хизметчýите: да ни
 114 си и тi от нéговите ученици? || Тоi стóри инкиáр та рече: нисáм. Велi едiн от владíковите рáтае,шту бил рóднина на новá шту отсéче Петар охóту: iас не ли та вiдех фав бахчéга сас пéк? Та пак стóри инкиáр и зафчeсá пропeиá нигéла. Сетне откáроват Исýса от Каiáфа на претó-риóту. И бёше рáнина та тiе ни флиáваха фав претóриóту, не мóи да са угносёт там, ами да iадáт велiдене.

Εὐαγγέλιον γ'

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, § νθ', 59.

На новá врéме сеiмéнето, когá фáтиха Исýса, откáраха гу при владíката Каiáфа, там кадé са сабрáха книжióвниците и пóповету. Пак Пётар варвёше пу пéк отдалéче ду владíкова дор ду куга флэзе фнётре. Седёше сас хизметчýите да вiди сетиннáта. Пак владíците и пóповету и фрёт сабóра тéраха лажióвни испáте за Исýса ки да гу осмартёт та ни нáйдохa. И млóгу лажióвни испатчiи откáк излiáзоха, пак ни нáйдохa
 115 нiшто. Та сётне отiдохa двамiна лажióвни | испатчiи та рéкоха: тоi рече: iас мога да рáзвале цáрквата господiова та за трi дéне пак да é iзграде. Пак владíката стáна та му рече: оти ни врёвиш тéзи шту ти кáзуват за тебе? Пак Исýс малчёше, и владíката отговóри та му рече: проклéвам та на жiвие гóспод да кáжеш на нас, áко си ти Христóс,

син божиа. Рече му Исус: ти каза. Ліахим іас ви казувам, от сега сѣтне шта видите чиулѣшна син чи сѣди от дѣсно на стѣлнината и да духѣда пу небѣсните облаци. Тога владиката си раскаца дрехите и рече: оти бѣга клеветѣ(ш)? зашто ни веіке испатчиі, ету віе му чиѹхте испѣте. Как ви са прѣви сегѣ? Тіе отговѣриха та рекоха: за уміране е. Тога гу опліѹха пу образа и гу бахтаха, пак дрѹги гу удѣриха шемѣре и врѣвеха: профітеваі на нас, Хрісте, коі та одѣри. Пак Пѣтар стоѣше отван на дѣра, та утіде при нек една халайца та му рече: и ти бѣше сас Исуса галилѣиченина. Пак тоі стѣри инкіѣр отпреш сичките и рече: ни знамшту врѣвиш. Пѣ-сетне, кугѣ излѣзе тоі на || пѣртата, віде гу еднѣ дрѹга 116 та рече на нѣзишту бѣха там: и товѣ бѣше сас Исуса Назорѣиченина. Та пак стѣри инкіѣр сас клѣтва, ѡги ни знам чиуліѣка. Сѣтне отмалко врѣме приближіха ду Пѣтара нѣзи,шту стоіѣха там та му рекоха: найстина и ти си от тіѣх, ѡти лакардіѣта ти та прѣви пеіѣн. Тога зафѣти да натимісова и да са калнѣ ѡти незнае чиліѣка товѣ, и зафчесѣ попеіѣ питѣла та смісли Пѣтар Исусовата лакардіѣ,шту му бѣше рекал оти тришшта ма стѣри инкіѣр дур да пѣе питѣла. Тога излѣзе отван та са развика мѣло жѣлно.

Εὐαγγέλιον Δ΄.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § ἕ', 60.

На новѣ врѣме откаруват Исуса от Каіѣфа на претѣриѣту, та бѣше рѣнина, пак тне ни фліѣзоха фѣв претѣриѣту ки немѣі да са угносѣт, ами да іадѣт велідеие. Тога излѣзе Пилѣтина ду тіѣх и рече: какаф кабахѣт нѣсите на тоіѣ чиуліѣк? Тіе отговѣриха та му рекоха: | тоі акѣ 117 не бѣше лош чиуліѣк нѣе ни штіѣхме ти гу придадѣм. Пак Пилѣтина хми рече: зѣмите віе та гу сѣдите спрѣти нѣмото ви. Та му рекоха чефѹтетѣ: нѣе не мѣжеме да утрѣпѣме нѣкок. За да са свѣрши Исусовата лакардіѣ,шту рече, кугѣ показуваше сас каквѣ умирѣчка штѣше умріе. Пак Пилѣтина пак флѣзе фѣв претѣриѣту та изрѹка Исуса и му рече: ти ли си чефутскиѣ цар? Исус му отговѣри: от себѣ си ли врѣвиш това или дрѹги ти казаха товѣ за мѣне? Отговѣри Пилѣтина та рече та ни сѣм іас чефѹтин! Тоі е мивлет, и владѣците та придѣдоха на мѣне,шту сѣ стѣрил? Отговѣри Исус: мѣета цѣрштина ни ѣ от товѣ сфѣѣт. Ако бѣше от товѣ сфѣѣт мѣета цѣрштина, и мѣите хизметчиі мѣжеха да се помѣчет да не мѣі да са прѣдам на чефѹтетѣ, ліахим сегѣ мѣета цѣрштина ни ѣ от тѹка. Та му рече Пилѣтина: амі цѣр ли си? Отговѣри Исус: ті врѣвиш ѡги сам цѣр; іас за товѣ са родіх и

за това додох пу сфетѣ ки да кажа истината, слѹше ми гласа. Рече му Пилѣтина: што е истинѣ? Това откак рече пак излѣзе при чефѹ-
118 тето || та хми рече: ѣс бодѣн кабахѣт ни нахѣдам на нѣк, лѣхм ѣма адѣт на вас да ви стѣре езѣт едѣн чѹлѣк за велѣдене. Искате ли сегѣ да стѣре езѣт чефѹтскиа цар? Пак тѣе сѣчките рѹкнаха и рѣкоха: немѣи нѣк, амѣ Варавѣла! Пак Варавас бѣше харамѣа. Тогѣ Пилѣтина зѣ Исѹса та гу бахтѣ сас камшици пак сеѣменето оплѣтоха венчѣло от трѣне та му клѣдоха на главѣта, надѣанаха му и една царвѣна дрѣха та врѣвеха: рѣдуваѣ са, царѣу Іудеѣски! и гу бахтѣаха сас семѣре. Пак Пилѣтина излѣзе отвѣн та хми рече: ѣгу искѣрувам ви го отвѣн ки да разберѣте ѣти ѣс бодѣн кабахѣт ви нахѣдам на иск. Сѣтне излѣзе Исѹс отвѣн, та нѣсеше трѣненото венчѣло и царвѣната дрѣха та хми рече Пилѣтина: ѣту чѹлѣака! Пак владѣците кога гу видѣха и хизметчѣите рѹкнаха и рѣкоха: карѣтосаѣ гу, карѣтосаѣ! Рече хми Пилѣтина: зѣмите гу вѣе та гу карѣтосаѣте, ѣти ѣс кабахѣт ни му нахѣдам. Отговѣриха му || чефѹтетото: нѣ е нѣму нѣмаме та и спурѣт нѣмото ни трѣѣбова да умрѣе, ѣти себѣ си уѣтѣри сиѣ бѣжне. Пак Пилѣтина, кугѣ чѹ тѣзи лакарѣѣа, ѣште нѣ-вѣеке са уѣлѣши та флѣзе пак фав прѣтѣриѣоту и рече на Исѹса: у дѣ си ти? И Исѹс ни му отговѣри. Пак Пилѣтина му рече: на мѣне ли ни врѣвиш, ни знаѣш ли, ѣти ѣс имам врѣѣднос да та карѣтѣсам и врѣѣднос да та ѣспусна? Отговѣри му Исѹс: ти ни штѣше имаш бодѣнѣ врѣѣднос на мѣне, ако ни ти бѣше приѣѣдено от гѣре. За това новѣ шу ма приѣѣде на тѣбе нѣ-голѣама грѣшка ѣма. От това Пилѣтина тѣреше да ѣспусне Исѹса, пак чефѹтетото рѹкаха и врѣвеха: нѣк ѣку ѣспуснеш, ти ни сѣ приѣтел на кѣсара, чинкѣ дѣто себѣ си прѣви цар, тоѣ са уѣѣра на кѣсара. Пак Пилѣтина, кату чѹ тѣзи лакарѣѣа, пзвѣде отвѣн Исѹса та сѣдѣна на стѣлѣниѣата на едно мѣѣсто, шу са зовѣше Лидѣстрѣтос, пак на чефѹтски Гавѣѣѣ. Та тогѣ
120 бѣше велѣденѣскиа пѣтак пак сахѣте бѣше кадѣ шѣс, та рече на || чефѹтетото: ѣѣ вѣѣше цар! Пак тѣе рѹкнаха: дѣгни, дѣгни та гу карѣтѣсаѣ. Рече хми Пилѣтина: царѣ ли да ви карѣтѣсам? Отговѣриха владѣците: нѣе нѣмаме цар башкѣ от кѣсара. Та тогѣ гу приѣѣде на тѣѣх, за да са карѣтѣса.

Εὐαγγέλιον ε΄.

⁷Εκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § ξα', 61.

На повá време когá вѣде Іудата, ѡти Іисѹс са отсáди на умирачка, пукáза та пувáрна триестѣто сребарни парчѣ на владѣщите и на поповето и рече: іас грѣшка стѡрних ѡти продѡсах чѣста карф. Пак тѣе му рѣкоха:

нас што ни е? Ти си виш. Пак тої откак фарїи парїте фав царквата отмести са отам и утїде та са убеси. Пак владїците, кога зєха парїте, рекоха: тєзи парїи ни є патино да ги кладаме фав царковине сапдак, оти са паха от карф. Та сєтне откак са испїтаха, кўниха сас тїах гарничєриувата пїва, да са погрибат ебанджїите; за това са назова || нази 121
 нїва карвава до днєшние ден. Тога са сфаршїи нова штупрофїтєса профїт Иеремїа и рече: та зєха тристєто сребарни парчїи, паха та на скáпос, штупкўниха Исраїлчките чєдá та ги дадоха на гарничєриувата пїва кату как ми пораче гбєспод. Пак Исус застана отпреш аїанїна та гу попїта аїанїна и рече: тї ли си Іудєїска цар? Пак Исус му рече: ти казуваш. Та куга накузуваха владїците и поповету, тої хич ни отговареше. Тога му рече Пилатина: ти слўшеш ли кóлко та накузуват, та ни му отговори на бoеднá лакардна дур са почїуди аїанїна млóгу. Пак за прázника адєт имаше, аїанїна да прави езат пу едїн хáпус на сфетá лиу котрїи їскаха. Та їмаха тога хáпус едїн харамїа намдáр, їмето му Вараввáс, та как бєха там сабрáни сїчките, рече хми Пилатина: котрїи їскате да ви стóре езат, Варавáна или Исуса, дето са зовє Христóс? Оти знáеше чи от зилé гу продóсаха. Та как си седєше тої на столнїната || прáтиува му хабáр женáта му та му врєве, 122
 не мої да їмаш ти да прáвиш нїашту сас нова праф чїуліáк, óти днєска многу истєглих на санá си за нек. Пак владїците и поповету хáлатїсаха лїудєто да измóлет Варавáна пак Исуса да загубєт. И отговóри аїанїна та хми рече: котрїи от двамїната їскате да ви стóре езат? Тїє рекоха: Вараввáна. Рече хми Пилатина: амїи што да прáве Исуса дето са зовє Христóс? Рекоха му сїчките: нєка са карстóса! Пак аїанїна рече: амїи óти, каква нїфелнїна є стóрил? Пак тїє пó-вєїке рўкаха и врєвєха: пєка са карстóса! Та куга вїде Пилатина óти бoеднó добрó ни стáва, амїи пóвєїке блўт стáва, зє óда та си омїи ракїте отпреш фрет сфетá и рече: їас сам чїст от карфтá на това правослáвен, вїе са вїшїте. Пак сфетá отговóриха сїчките та рекоха: нєговата карф нєка є пу нас и пу чєдáта нїи. Тога хми испўсна Вараввáна пак Исуса бахтá || сас 123
 камшїици та гу придáде да са карстóса. Тога аїанските сєїмєне как фáтиха Исуса фав претóриото, сабрáха пукрáї нек фрет сєїмєнскїна тáбор та кога гу саблїáкоха, надїанаха му еднá стáра царвєна дрєха, уплєтоха и венчїло от трáне та му клáдоха на главáта му. Дáдоха му и калáм фав десната рáка та сїáдаха пу колєнá прит нєк и гу фáтаха на смїах и врєвєха: рáдуваї са, царїу чєфўтєски, та плїўєха пу нєк и зїмаха калáме та гу одáрєха пу главáта. Сєтне куга гу оїпатїсаха

беіке, сабліакоха му царвѣната дрѣха та му надіанаха неговите си дрѣхи и гу откѣраха да гу карстѡсат. Та когѧ изліаваха наідоха едѣн чіуліак киринеїченин, імето му Сїмон, неѣ натовариха да му нѡси кѣрста.

Εὐαγγέλιον ζ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, ξβ', 62.

На нова врѣме сеїмѣнето отѣраха Исѹса на Каїаѳова дор, дѣто
 124 са || зовѣ претѡрион та са сабїрат фрет сеїмѣнскѣа тѣбур та гу ублїчат една стѣра дрѣха цѣрська, и уплїтат еднѡ трѣнено венчїло та му клѣдоха на главѣта. Сѣтне зафѣтиха да гу зравѡват и врѣвеха: рѣдуваї са цѣріу чефѹтски; та гу одѣреха ну главѣта сас калѣм и гу плїѹеха, сїадаха и ну колѣна та му са поклѣнеха, та кугѧ гу исфѣтиха на смїах, сабліакоха му нази дрѣха та му обліакоха неговите си дрѣхи. Сѣтне гу покѣраха да гу карстѡсат та натовѣріуват едѣн пѣтник Сїмона Киринеїченина, как си дохѡдише отѣ нївата. Тої бѣше баштѣта на Алексѣндрѡс и на Рѹѳѡс, ки да му нѡси кѣрста. Та гу откѣріуват на Голгѡѡа, дѣто шта са речѣ на отвѣрзано, глѣвно мїаство. Та му дѣваха да пїе вїно угурчѣно. Пак тої ни гу зѣ. Сѣтне кугѧ гу карстѡсаха, на дрѣхите му фѣрлиха чїоп, котрѧ кої да зѣме, та си ги разделїха. Пак сахѣте бѣше
 125 каде три, та гу карстѡсаха. Пак пѡтписа на себѣна му бѣше испїсан || гѡре: Цѣре Іудѣїски. Карстѡсаха и сас пѣк двамїна харамїи, едѣн от десната му, едѣн от лѣвата му срѣпа та са свѣрши писѣнїету шту казуваше: и сас беззакѡницѣте са набрѡї. Пак нѣзи, шту замїнѡваха у тѣм, клевѣтаха гу и му са канѣха сас главїте си и врѣвеха: тп шту обѣреше царѣвата и за три дѣне ѣ изградїаваше, кѡртолисѣ сегѧ себѣ си и слѣзи от кѣрста. Така и владїците и кпїжїѡвниците междѹ тїах си гу фѣтаха на смїах и врѣвеха: дрѹги кѡртолисѣ пак себѣ си не мѡже да кѡртолисѣ; Христѡс, Ізраїлскѣа цар, неѣа слѣзе сегѧ от кѣрста ки да вїдїме и да увїароваме на нек.

Εὐαγγέλιον, ζ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίον, § ξγ', 63.

На новѧ врѣме, когѧ доїдоха сеїмѣнето на едно мїаство, шту са зовѣше Голгѡѡа, дѣдоха на Исѹса да пїе уцѣт сас зѣлѣка разбѣркан, та как гу наѣси, ни штѣше да пїс. И кугѧ гу карстѡсаха, на дрѣхите му
 126 фѣрлиха чїоп та си ги разделїха, за да са свѣрши нува, шту са || речѣ от профїтїна: разделїха дрѣхїте ми междѹ тїах си пак на вѣрхнѣта ми дрѣха фѣрлиха чїоп. Та как сѣдїаха, чїѹваха гу там и клѣдоха от гѡре

на главѣта му прѣхрома та му записаха: това е Исус, царє Іудєйскѣ. Тога са карстосуват сас нек двамѣна харамѣи, един от дєсно и един от лєво. Пак нєзи шту заминѣваха утам, клеветѣаху гу и му са канєху сас главѣте и врєвєху: ти шту обѣрєше царквата та за три дєне е изграждаше, кортолїсаї сєбє си, ако си ти син бѣжїе, слєзи от карста. Така и владѣците гу фѣтаху на смѣх сас книжѣбницїте и сас поповєту и сас фарїсєїте и врєвєху: дрѹги кортолїса пак сєбє си не мѣже да кортолїса. Ако е тої Израїлскїи цар, нєка слєзе сегѣ от карста та шта увѣрѣваме на нек. Тої са поѹзда на бѣга, нєка гу кортолїса сегѣ, ако гу їскаш, ѣти тої рєчє: їас сам син бѣжїи. На това такѣм и харамѣїте шту са карстѣсаха сас нек, и тїе срамѣаху. Пак от шєстїи || сахѣт 127 стѣна темнїца пу фрєт земєта ду девєтїи сахѣт. И кадє девєтїи сахѣт рѹкна Исус сас голїѣм глас и рєчє: їлї їлї ламѣ саввахѣнї, санкї: гѣсподї, гѣсподї, ѣти ма ѣстѣнї. Пак єдїн от нєзи, шту стоїаху там, кугѣ чїѹху така, рєкоху: ѣти рѹка тої Ілїи та зафчєсѣ са западї єдїн та зє єдїн сфонгар и гу напѣлнї уцєт та гу прѣтєгна сас калѣмє та гу напѣвашє, пак дрѹгїте врєвєху: ѣстѣнї да вїдїмє, бєлки дѣїдє Ілїи да гу кортолїса. Тога Исус пак рѹкна сас голїѣм глас та прїдѣдє душєта. Ету и темплѣто на царквата са расцєпї ут гѣрє до дѣлу и земєта са залїѹлє и кѣмєнєто са распѹкаху и грѣбнїштата са ѣтѣрїху та мнѣгу свѣгї от умрїѣлїте сфєтцї са вѣскрєсоху та кога излїѣваху от грѣбєтата пу вѣскрєсєнїєто му флїѣзоху фѣв свєтїє град та са указаху на млѣзїна. Пак їсѣбашїята и нєзи дєтѣ сас нек чїѹваху Исуса, кугѣ вїдєху || потрєсїята и дрѹгїте нїшїѣнє, шту стѣнаху, уплѣшїху са млѣгу 128 и врєвєху, нѣїстїна това є бїл син бѣжїи.

Εὐαγγέλιον, η'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, § ἡδ', 64.

На новѣ врємє кѣраху са сас Исуса и дрѹги двамѣна лїѹдє да са утрєпат, та кугѣ ѣтїдоху на новѣ мїѣсто, шту са зѣвєшє Гѣлгоѣа, там карстѣсаху нєк и лѣшнїте лїѹдє, єдїна от дєсно пак дрѹгїє от лєво. Пак Исус врєвєшє на тїах: бѣшѣто, прѣстї на тїах, ѣти нї знѣєт шту прѣвєт. Та кога си дєлїаху дрєхїте му, фарлїаху чїѣп, та сфєтѣ стоєшє и глєдашє, пак архѣнтїте сас тїах накарѣваху и врєвєху: дрѹги кортолїса, нєка кортолїса и сєбє си, ако є тої избрѣнїє на бѣга Хрєстѣс. Фѣтїху гу на смѣх и сєїмєнєто и хѣдєху та му дѣваху уцєт и врєвєху: ако си ти царє їудєїскї, кортолїсаї сєбє си. И бєшє вєспїсан нат нек и сєбєпа му сас писма єлємїанскї и ромѣнскї и чєфѹтскї: това є царє

- 129 іудейски. || Пак єдин от карстосаните харамии клеветаше нек и врѣвеше: ти ако си Христос, кортолесаи себе си и нас. Пак другие отговори та му затіагаше и врѣвеше: не ли са сраховаш ти от бѣга, кату си на єднѣ маѣка сас нек, та нєе пу правина, оти кату шту сме стѣрили сегѣ нахѣдаме, іа тої ништо грѣзно ни є стѣрил, и врѣвеше на Исуса: спѣмени ма гѣсподи, кугѣ доїдеш на цѣрштината сп. Та му рече Исус: пѣистина ти кѣзувам, оти днєска сас мене шта си на парѣднса. Тога бѣше сахѣте кадѣ шес. И стѣна темниѣа пу фрет земѣта ду дѣвет сахѣте, та са затемни слѣнцето и тѣмнлото на царквата са расцѣпи приє средѣ. Пак Исус изрѣкна сас голіам глас и рече: башто, фав ракѣте ти приѣдавам душіѣта ми. И това откак рече, вздахна. Пак іусбашіѣта, кату вїде тѣзи нишіѣне шту стѣнаха, славослави бѣга и рече: пѣистина товѣ чїзліак є бил праф. И фрет млогото лїѣде шту са сабїраха да глѣдат карстосанету, кату вїдєха нишіѣнето шту стѣнаха, бахтіѣха си градїте та са
130 врѣштаха. || Пак познѣенците му сїчките застѣнаха от далѣче, и жѣни шту гу бѣха притѣрали от Галилѣа, та глѣдаха тѣзи рѣботи.

Εὐαγγέλιον θ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § 53, 65.

- На повѣ врѣме застѣнаха пукраї Исусова карє маїка му и сѣсра хи на маїка му, Марїѣ што бѣше на Клѣпѣ, и Магдалинї Марїѣ. Пак Исус, когѣ вїде маїка си пукраї нѣк и учениѣка, што милѣваше, рече на маїка си: жѣво, товѣ є синѣ ти. Сѣтне рече на учениѣка: тѣзи є маїка ти. Та от повѣ чїас зѣ іа учениѣка думѣ си. Пу товѣ сѣтне кату вїде Исус, ѣти сїчко са свѣрши, за да са свѣрши писѣнієто, рече: ужіадніѣх. Та їмаше там єдин сфонгар уцѣт и гу прѣтѣгнаха сас калѣме та му подаваха фав устѣта. Та кугѣ накѣси уцѣте Исус, рече: свѣрши са. Сѣтне повѣде главѣта и приѣде душѣта. Пак чефѣтетѣ, за да ни
131 устѣнат снагїте на кѣрста фав сабѣта, || ѣти бѣше пѣтак и ѣти бѣше голіам денѣ на пѣзи сабѣта, помѣлиха са на Пилѣтина, да хми утрѣнѣт погїте та да ги дїгнат. Доїдоха тогѣ сеїмѣнєту, на пѣрвна отрѣшїѣха погїте и на другїѣ шту са карстѣса сас нек, пак ду Исуса когѣ доїдоха, как вїдєха, оти тогѣ скѣру бѣше умрїѣл, на нек ни отрѣшїѣха погїте, амї єдин от сеїмѣнето сас можрѣк му обѣде ребрѣту, та зафчєсѣ излѣзе карф и ѣда. Та новѣ што вїде, тої стѣри испѣт и испѣте му є пѣистински, и тої знѣе оти пѣистина кѣзува, ки да увїѣровате вїє, ѣти тѣзи рѣботи стѣнаха, да са свѣрши писѣнієто: ѣти кѣкал ви штѣ са стрѣшїи от нек. И пак другѣ писѣніє кѣзѣва: шта са заглѣдат кадѣ повѣ шту обѣдоха.

Εὐαγγέλιον, Γ.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, § 55', 66.

На новá врэме до́іде Іосі́ф, шу бе́ше от Аримаѳеа, тимісан и парф чіуліак, де́то и то́і чакаше ца́рстото бѣжиа, и ка́ідіса та флѣзе при Пилáтина и путѣра сна́гата Іисýсова. Пак Пилáтина || са почи́ди, кога́ 132 е умрі́ал то́лкова ба́рже, та изрýка іисѣаші́ята та гу попи́та умрі́алиа у́дамна. И кугá са научи́ от іисѣаші́ята, харі́за на Іосифа сна́гата. Пак то́і кўпи те́нко плáтно и сфали́ сна́гата от ка́рста та е́ у́ви сас те́нкото плáтно: се́тне гу кладе фав грѣба, шу бе́ше изді́алан от ка́мен. Тарко́ли и е́дип го́ліам ка́мен отго́ре на остáта на грѣба. Пак Магдали́ні Марі́а и Марі́а Іосифова глѣдаха, каде́ са кла́ваше.

Εὐαγγέλιον ια'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § 55', 67.

На новá врэме помо́лиса на Пилáтина Іосі́ф шу бе́ше от Аримаѳеа, де́то и то́і бе́ше учени́к на Іисýса, лі́ахим закрі́ен от чефутскиа срах, ки да дигне сна́гата Іисýсова. И Пилáтина да́де ѳзим. Пак то́і до́іде та дигна сна́гата Іисýсова. До́іде и Никѣдимос, шу бе́ше дошѣл при Іисýса през наш напреш, та дунѣсе е́днá на́права, разба́ркана от смі́рна и от са́бур сас сто лі́три. Се́тне зеха сна́гата Іисýсова та е́ прива́рзаха сас погриба́лни дрѣхи, сас || миризли́вите на́прави кату как ѳмат аде́т чефутето 133 да погриба́т. Та на новá міа́сто каде́ са погрѣбе, ѳмаше бахчѣ пак фав бахчѣта ѳмаше е́дин но́ф грѣб, де́то фав не́к ни са́ бе́ше погрѣбал ні́коі, та там кла́доха Іисýса зарет чефýтскиа пе́так, оти бе́ше блі́зу грѣба.

Εὐαγγέλιον ιβ'

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίον, § 56', 68.

На ўтрешня ден, што е по пе́така, сабра́ха са владі́ците и фарисѣ́нте при Пилáтина та му ре́коха: господáріо, до́іде ни на ум, ѳти новá лажіѳвник ре́че ѳште ва жи́уве: от три́ де́не на се́тне пѣта са во́скреса. дсеади сегá да са саалаті́са грѣба ду трѣ́тня ден, да ни до́ідат учени́ците му през наш да гу открада́т та пѣта ка́зуват по сѣта́, чи са во́скресе от умрі́алите, та пѣта е́ се́тне ма́меш по́ битѣр от па́рвня. Ре́че хми Пилáтина: вѣе си ѳмате општи михі́ур, ѳдите та ўдварстите как зна́ете. И тѣе уті́доха та ўдварсті́ха грѣба и михі́урліуді́саха ка́мене сас михі́уре.

134 Τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ εἰς τὸν ἑσπερινόν.
 Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, § 56, 69.

На нова време сабраха са фрет владѣците и поповету от сфетá та са уврѣпиха за Исуса да го усмартѣт. Тога гу вѣрзаха та гу откáраха та гу придáдоха на Пилáтина, на аiáнина шту бѣше от Пóнтос. Тога са покá Иудата, шту гу продóса, кагу вiде, чи гу отсáдиха на умирáчка Повáрна триестѣто сребарни парчi на владѣците и на поповету та рече iас стóрих грѣшка, óти продóсах чiста карф. Пак тiе му рѣкоха: нас шту нá é? Ти са вiш. Пак тоi фáрли парiте фав цáрквата, сетне са отмѣсти у тáм та утiде та са обѣси. Пак владѣците зéха парiте та рѣкоха: тѣзи парi ни прилiага да ги кладѣме фав цáркóвние сандáк, óти са пахá от карф. И от как са спiтаха, кúпиха сас тiах гарничѣ-рiувата нiва, да са погрибáт там ебанджiите. За това са пазовá нáзи

135 нiва нiва карвава дур до днешние || ден. Тога се сфáрши новá, шту са рече от профiт Иеремiа, дето кáзува: та зéха триестѣто сребарни парчi, пахáта на продáденна дѣто купиха от Израйлските чедá та ги дáдуха за гарничѣрiувата нiва кáто как ми порáче гóспод. Пак Исус застáна отпреш аiáнина та гу попiта аiáнина и рече: ти ли си Иудѣискa цар? Пак Исус му рече: тi кáзуваш. Та кога гу пакáзуваха владѣците и поповету, тоi хич ни отговáреше. Тога му рече Пилáтина: ни слýшеш ли кóлко нифелниi кáзуват за тебе? Тоi ни му отговóри на бoеднá лaкардiа дур са почiуди аiáнина мlóгу. Пак за празника адѣт iмаше аiáнина да прáви езáт пу едiн халýс на сфетá, лiу котри iскаха. Та iмаха тога едiн халýс намтар харамiа, iмето му Варáввас. Как бéха сабрани там сiчките, рече хми Пилáтина: котри iскате да ви стóре езат, Вараввана или Исуса дѣто са зовé Христóс? Оти знаéше, чи от зилé гу продóсаха. Та как си седѣше тоi

136 на стóлнината, доiде му хабáр от женáта му та му врѣви || немóи да iмаш ти да прáвиш нiáшто сас новá прáф чiулиáк óти мlóгу истѣглих дчѣска на санá си за нек. Пак владѣците и поповету кáйлáтiсаха лiудето да измóлет Варáввана, пак Исуса да загубѣт. И отговóри аiáнина та хми рече: котри от двамiната искате да ви стóре езáт? Пак тiе рѣкоха: Варáввана. Рече хми Пилáтина: амi што да прáве Исуса дето са зовé Христóс? Рѣкоха му сiчките: нéка са карстóса. Пак аiáнина рече: ами каквá нифелниiа е стóрил? Пак тiе по-вѣике рýкаха и врѣвеха: нéка са карстóса. Та откáк вiде Пилáтина, óти не мóже да стори нiáшто добрó, амi пóвѣике блут стáваше, зé óда та си омi ракiте отпреш фрет сфетá и рече: iас сам чiс от карфтá на тоvá прáведник. Вiе си вiшше. Пак сфетá отговóриха сiчките та рѣкоха: пѣговата барф пѣка е пу нас и

пу чедата нп. Тога хми стори езат Варавана пак Исуса бахтаха сас камшици, сетне гу придадоха да са карстоа. Тога аіанските || сеімене 137 закараха Исуса на преториоту и сабраха пукраі нек фрет сеіменскиа табуур та гу саблиакоха и му надіанаха еднѧ царвена дрѧха. Сетне уплѧтоха едно трацено венчило та му клѧдоха на главѧта; подѧдоха му калѧм фав дѧсната рака та сіѧдаха пу коленѧ отпреш нек и гу фѧтаха на смѧх и врѧвѧха: радуваі се царіу Іудѧіски! Та пліуѧха пу нек и зімаха калѧме та гу одѧрѧха пу главѧта та кугѧ го оіпатісаха веіке, саблиакоха му царвената дрѧха и му надіанаха неговите си дрѧхи та гу откараха да гу карстооват. И кога изліѧзоха, наідоха един чиуліак киринѧіченин, імето му Сімон, нек натовѧриха да му носі карста. Та кугѧ доідоха на новѧ мѧсто шту са зовѧше Голгоѧа, дадоха му да пѧе уцѧт сас зѧлчка разбаркан, та как гу накѧси, нехтіѧ да пѧе. И кога гу карстоаха, фарліха чиоп та си разделіха дрѧхите му, ки да са свѧрши новѧ шту са рѧче от профігипа: разделіха между тіѧх дрѧхите ми пак на вѧрхната ми дрѧха фарліха чиоп. || И сіѧдіѧха там та гу чиуѧха. Клѧдоха 138 отгѧре на главѧта му и себѧпа му испісан: тоѧ е Исус, царѧ Іудѧіски. Тога карстооват сас нек и двамѧна харамѧи, едѧн от десно и едѧн от лѧво. Пак едѧн от карстоаните харамѧи гу клеветаше и врѧвѧше: та ако си Христѧс, кортолісаі себѧ си и нас. Пак другіе отговѧри та му са кѧраше и врѧвѧше: ти немаш ли срах от бѧга, кату си на еднѧ мака сас нек? Та нѧе пу правина, оти как шту сме стѧрили такѧ ни са поврѧшта, пак тоі бѧеднѧ нѧфелнѧа ни ѧ стѧрил. И врѧвѧше на Исуса: смѧсли ма, гѧспѧди, кога доідѧш на царштината си. Та му рѧче Исус: найстина ти врѧве, днѧска сас мене шта сі на парѧднѧса. Пак нѧзи детѧ заминѧваха у там, клеветѧха гу и му са кѧпѧха сас главѧте си и врѧвѧха: ти, шту развѧлеше царквата и за трѧ дѧне іѧ изградіѧваше, кортолісаі себѧ си; ѧко си ти син бѧжнѧа, слѧзи от карста. Така и владѧците гу фѧтиха на смѧх сас книжіѧвниците и сас || пѧповету и сас фарисѧнте, 139 и врѧвѧха: дрѧги кортоліса, себѧ си не може да кортоліса. Тоі ако ѧ цар Ізраїлски, нека слѧзе сегѧ от кѧрста та шта увіѧровѧме на нек; тоі са поѧзда на бѧга, нека гу кортоліса сегѧ, ѧко гу милѧва, оти тоі рѧче: іас сам син бѧжнѧа. Така гу наказаха и харамѧите, шту са карстоаха сас нек. Пак от шѧстіѧа сахѧт стѧна темнѧца пу фрет земѧта ду девѧтнѧа сахѧт и пукраі девѧтнѧа сахѧт рѧкна Исус сас голіѧм глас и рѧче: илѧ, илѧ лама савахѧѧи, санки: бѧже моі, бѧже моі, ѧти ма ѧстѧви? Пак едни от нѧзи шту стоіѧха там та слѧшіѧха врѧвѧха: оти Ілѧа тѧка тоі, та зафчѧса са западѧ едѧн от тіѧх, зѧма едѧн сфонгѧр та гу напѧлни уцѧт и гу прифѧти сас калѧм та гу напѧваше. Пак дрѧгите врѧвѧха:

остави гу да відиме, бѣлки доіде Иліа да го кортолїса. Пак Исус рѣкна текрѣр сас голїам глас, сетне остави дѣшета. Та ѣту темплоту на царквата са разцѣпи нѣдѣе от гѣре до дѣлу и земѣта се залїуле и каменѣто са
 140 распукаха и грѣбетѣта са отѣриха и мѣлѣгу снѣги || са воскресоха от омрїалите светцїи, та кугѣ излїазоха от грѣбето по воскресѣніето му сѣтне влїазоха фав свѣтна град та са указаха на мѣлїїна. Пак їсѣбашїята и нѣзи дѣто сас нѣк чїѣваха Исуса, когѣ вїдѣха потресїята и дрѣгите рѣботи, шту стѣнаха, ушлѣшиха са мѣлѣгу и рѣкоха, наїстина сїн бѣжїа бѣше товѣ. На чѣфѣтетѣ за да ни останат снѣгите на кѣрста фав сѣбота, ѣти бѣше пѣтак и ѣти бѣше голїам денѣ ва нѣзи сѣбота, помѣлиха са на Пилѣтина да хми стрѣшет ногїте та да ги дїгнат. Доїдоха тогѣ сѣїмѣнето та притрошїха ногїте на пѣрѣвна харамїа и на дрѣгна што са карѣтѣса сас нѣк. Пак ду Исуса кугѣ доїдоха кату гу вїдѣха, ѣти тогѣ скѣру бѣше умрїал, ни му трошїха ногїте, амї єдїн от сѣїмѣнето сас музрѣк му обѣде пу ребрѣту та зафчѣсѣ излѣзе карф и ѣда. И новѣ дѣто вїде, тої стѣри испѣт и испѣте му є наїстински, и тої знѣе ѣти наїстина казува ки и вїе да увїѣровате. Та нѣзи рѣботи стѣнаха ки да
 141 са || свѣрши писѣніето дѣто казува, ѣти кѣкал нѣшта са стрѣши от нѣк; и пак дрѣго писѣніє казува: шта са заглѣдат кадѣ новѣ дѣто обѣдоха. Имаше там и жѣпи мѣлѣгу шту глѣдаха от далѣче дѣто притѣраха Исуса от Галїлѣа и му прѣвѣха хїзмѣт, та междѣ тїах бѣше Магдѣлїнїи Марїа и Марїа Іѣковува, Іѣсїфувѣта мѣїка и на Зевѣдѣѣвите сїнове мѣїка хми. Пак кугѣ са смрѣчѣ, доїде єдїн чїѣлїак от Арїмаѣѣа, їмето му Іѣсїф, дѣто и тої бѣше учѣнїк на Исуса. Тої утїде при Пилѣтина та измѣли снѣгѣта Исѣсова. Тогѣ Пилѣтина ѣтсѣди да му дѣдат снѣгѣта, пак Іѣсїф когѣ зѣ снѣгѣта увї є сас пѣстро пѣлѣтно та є клѣде фав нѣвне сї грѣб, дѣто бѣше издїалал от кѣмен. Сѣтне тарколїи и єдїн голїам кѣмен на ѣстѣта на грѣба та сї ѣтїде. Пак Магдѣлїнїи Марїа и другѣта Марїа бѣха там та сѣдїаха срѣшто грѣба.

Τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ εἰς τὸν ἔρθρον. Τῇ ἐπαύριον. Ζήτησιν
 133. Εὐαγγέλιον ιβ'. На ѣтрѣшнїе ден.

142 Τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ ἑσπέρας εἰς τὴν Ἀνάστασιν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, § 5' 70.

Фав сѣбота вѣчер прїсѣ нашѣта кадѣ зорѣта, на єднѣ нїдѣле, доїде Магдѣлїнїи Марїа и дрѣгѣта Марїа да поглѣдат грѣба, та ѣту потресїа става голїама, ѣти ѣнгѣл гѣспѣдіѣф слѣзе от небѣто та ѣтїде та тарколїи кѣмене от грѣба та сѣдѣше ѣтгѣре на кѣмене, и лїцѣто му бѣше кату

лескавичка пак дрехите му бѣли катѹ снѣг. Пак чѹвачето са потрѣсоха от негова срах та стѣпаха катѹ омрѣли. Пак ѡнгела отговори та рече на жѣните: вѣе немѡи са срахѡвате, ѡти ѣас знам чи тѣрате Исѹса карстѡсание. Тоѡи нѣ тѹка ѡти са воскрѣсе катѹ как ви казѹваше. Елѡ виште и мѣстото, кадѣ бѣше погребѣн гѡспод та барже ѣдите да кѡжите на учѣниците му, оти тоѡи са воскрѣсе от омрѣалите || та ету ва привѡре 143 фав Галилѣа, там шта гу вѣдите. Ету казѡх ви. Тога излѣзоха пѡ барже от грѡба сас срах и сас рѡдос гѡлѣма та са западѣха да кѡжет на учѣниците му. Та как хѡдеха тѣе да кѡжет на учѣниците му, ѣто Исѹс ги просрѣшна та хми велѣ: рѡдуваѣте са. Пак тѣе отѣдоха при нек та му пофѡтѣха ногѣте и му са поклонѣха. Тога хми рече Исѹс: немѡи са срахѡваѣте, ѣди кѡжите на брѡтетѡ ми, да ѣдат па Галилѣа, там шта ма вѣдет. Та кога хѡдеха тѣе, ету еднѣ от чѹвачето дѡѣдоха фав градѣштето та кѡзаха на владѣците сѣчко, што стѡна, пак тѣе са сабрѡха сас поповето та стѡриха мизлѣч, дѡдоха и парѣ мѡгу на сеѣмѣпету и хми рѣкоха: кѡжите ѡти учѣниците му дѡѣдоха прѣз наш та гу откѡроха кугѡ нѣе спѣахме. Та товѡ ако са чѹе ду аѣвнина, нѣе шта гу привартѣме та шта ва кортолѣсаме. И тѣе как зѣха парѣте стѡриха катѹ как са причѣха та са задрѡжѣ тази лакардѣа мѣжду чефѹгето ду || днѣшние ден. 144 Пак единаѣстетѡ апѡстѡле утѣдоха на Галилѣа на нѡзи плѡнина штѹ хми порѡче Исѹс, та кугѡ гу вѣдеха, поклонѣха му са. Пак еднѣ са шѹбелентѣсаха, пак Исѹс отѣде при тѣах та хми проврѣви и рече: дѡде ми са сѣѡка врѣѡднос на небѣто и на земѣта, ѣдите сегѡ вѣе преучѣте фрѣт минлѣтетѡ, и да ги карштѡвате на ѣмето бѡштовѡ и сѣповѡ и светн дѹховѡ, да хми кѡзовате, и да чѹвате сѣчко, што ви сам порѡчел. Ету и ѣас сас вас шта сам фрѣт денѣту ду крѡе на товѡ вѣѡк, амѣн.

Εὐαγγέλιον Εὐθινόν.

Ἀναστάσιμα ἑνδεκά. Εὐθινόν α'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, § α', 71.

На новѡ времѣ единаѣстетѡ учѣници отѣдоха на Галилѣа на нѡзи плѡнина штѹ хми порѡче Исѹс, та кугѡ гу вѣдеха поклонѣха му са. || 145 Пак еднѣ са шѹбелентѣсаха. Сетне кога приближѣ Исѹс, проврѣви на тѣах и рече: дѡде ми са сѣѡка повелѣа на небѣто и на земѣта. Ыдите сага вѣе та прѣкажите на фрѣт минлѣтетѡ, и да ги карштѡвате на ѣмето и бѡштовѡ и сѣповѡ и светн дѹховѡ, и да хми кѡзѹвате, да чѹват сѣчко, што порѡчех на вас, те ету и ѣас сас вас шта сам ду крѡе на товѡ вѣѡк, амѣн.

Εωθινόν β.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, § οβ', 72.

На новá врэме, когá изминоваше саботата, Магдалині Маріа и Маріа Іаковува и Салóми кúпиха миродійн да до́дат да нама́жет Исýса, та мlóгу рано на една са́бота дохóдат на грóба куга угріáваше слáнцето та си врэвexа еднá на дрýга: ко́и шта н́и отвáли кáмене от вратáта на грóба. Сétне когá са заглéдаха в́идexа, чи са б́еше таркол́ил кáмене, оти б́еше мlóгу гол́иáм, та когá ф́лиáзоxа ф́ав грóба, в́идexа чи
 146 сeд́и от д́есно еднó мóмче, у́блечéно сас б́иáла прéмена та са || у́плáшиха. Пак то́и рéче на т́иáх: немóи са срахóвate, Исýса ли т́erate Назорéиченина, карстóсание? То́и са воскрéсе, нéма гу тýка. Ету и м́iáстото, кадé гу бéха клáли. Л́iáхим в́ие й́дите та кáжите на учени́ците му и на Пётара, óти то́и нáпреш вас шга й́де на Галилéа. тáм шга гу в́идите, катy как ви врэвexe. И сétне кугá изл́iáзоxа пуб́иáгнаxа от грóба и ги каплад́иса ед́ин срах и пóгрес, та на н́икок ни кáзaxа н́ишго, óти са срахóвaxа.

Εωθινόν, γ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, § ογ', 73.

На новá врэме когá са воскрéсе Исýс, рáно на пáрвата нид́iелiа ев́и са парво на Магдалині Маріа, дето от нéia искáра сéдем д́iáвола. И т́iа от́иде та кáза на нéзи шту дохóдаxа сас нéа викаш́тém и плачеш́тém. И т́ие кугá ч́iýха óти е ж́иуф и óти гу е в́идела, ни ув́iáровaxа. По товá сетне са ука́за сас дрýга óмес на двам́ина от т́иáх как хóдexа
 147 да й́дат на еднá н́iвa. И т́ие куга || от́идoxа, кáзaxа на дрýгите та барéм т́иáх ни ув́iáровaxа. Сétне кугá ciáдиáха и едн́иáестето на еднó м́iáсто, ука́за са та хми на́кáза за безв́ернинната хми и за тв́áрдото сáрце, шту й́мaxа óти ни ув́iáровaxа нéзи, шту гу бexа в́идели воскресéн. Та хми рéче: й́дите пу ф́рет сфетá та прéкажите евангéлiоту на ф́рет нáправата, та ко́и шта ув́iáрова и са кáрсти, то́и шта са спасé. Пак ко́и ни ув́iáрова, то́и шга са отсáди на м́акa. И ниш́iáне на нeзи дето шта ув́iáроват, т́eзи шта ги прит́ерат сас мóето й́ме, шга искáроват д́iáволе́и сас iáзици нóви шга врэвет, зм́и́и шга трéпат, и н́iáшго зихир́лиa ако п́иет, ни шгé ги докoнд́иса. Пу б́лки шга си клáват раќите та шга узрaн́iáват. И гóспод откáк им проврéви, вознéсе са на небéто та сéдна от д́есно на б́гa. Пак т́ие кугá изл́iáзоxа, прикáзaxа ciáкaде сас гóспoдiова пoмoщ, óти то́и хми уцвaрeст́iáвaxe лaкapд́иáтa сас ниш́iáнeтo шту ги прит́ерoвaxа. Ам́и́н.

Εωθινόν δ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν, § 68, 74.

148

На нази нидієліа фав глиббѣка рѣпина доідоха жѣни на грѣба та нѣсѣха и мѣризміте шту бѣха нагѣтѣли. Имаше и дрѹги єдні сас тіах. Та кѣмене наідоха тарколѣн от грѣба. Сѣтне когѣ фліѣзоха ни наідоха снѣгата на гѣспѣда Ісѹса, и кугѣ са чіѹдѣха тїе за товѣ, єту и двамїна мѣже застѣнаха прит тіах сас єдні дрѣхи дѣту свѣтѣше от тіах, пак жѣните, чїнки са уплѣниха, прїпаднаха сас лїцѣто на земѣта. И рѣкоха мажѣту на жѣните: ѳти тѣратѣ жїѹвїе сас умрїалїте? Тої пі є тѹка, ами воскреснѣ. Сміслїте са как ви кѣза оште кугѣ бѣше на Галїлѣа и ви рѣче, ѳти чїѹвѣштна сїн прїлїага да са прїдадѣ фав рѣки на грѣхѣвнї лїѹдѣ и да са карстѣса и да са воскресї на трѣтнѣ ден. Та му смїслиха лакардїата. Сѣтне кугѣ са вѣрнаха от грѣба, кѣзаха фрѣт тѣзи рѣботи на єдїнаѣсѣтѣто и на фрѣт дрѹгнїте. Та бѣха Магдалїнї Марїа || 149 и Іѳана и Марїа Іѣкѣѹѹѣа и дрѹгнїте шту бѣха сас тіах, дѣто кѣзуѹѹаха на апѣстѣлетѣ тѣзи рѣботи, та хми са вїдѣха лакардїнїте от прѣш тіах кату лажїѣа, и ни ги вїѣрѣѹѹаха. Пак Пѣтар стѣна та са западї кадѣ грѣба. Сѣтне кугѣ поглѣдаха фав нек, вїдѣ ѳти бѣха фав нек садѣ погрїбѣлнїте дрѣхи та са варна наѣт и са чїѹдѣше за товѣ шту бѣше стѣнало.

Εωθινόν, ε'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν, § 69, 75.

На новѣ врѣмѣ, когѣ стѣна Пѣтар западї са кадѣ грѣба та куга поглѣда фав нек, вїдѣ ѳти лїѹ погрїбѣлнїте дрѣхи бѣха фпѣтрѣ. Та єту єднї двамїна от тіах хѣдѣха новѣ ден фав єднѣ сѣло дѣто бѣше чѣтрї сахѣтѣ далѣчѣ от Іѣрусалїм, што са зѣѹѣше Емаѹс, та тїе сї врѣѹѹѣха за фрѣт тѣзи рѣботи, шту бѣха стѣнали. Та как сї врѣѹѹѣха тїе и са испїтѣѹѹаха, и Ісѹс сам ги наближї та хѣдѣше сас тіах, пак учїте хми са задаржїѣа да ни гу пузнѣѣт, та хми рѣче: || каквї са тѣзи лакардїн 150 шту сї врѣѹѹѣте єднї на дрѹк как хѣдїте та стѣ наѣсѣпї? Пак єдїна, шту са зѣѹѣше Клеѳѣс, ѳгѣѹѹѣри та му рѣче: садѣ лїѹ ти лї сѣдїш кату єбанджїѣа фав Іѣрусалїм та ни знѣѣш шту стѣна фав нек тѣзи денѣ? Тої хми рѣче: котрї? Пак тїе му рѣкоха, дѣто стѣнаха зѣ Ісѹса Назѣрѣчѣннїна, дѣто бѣше чїѹлїѣк прѣфїгнї, сїлѣан сас рѣбота и сас лакардїѣа прѣт ѣѹга и прѣт фрѣт сфѣтѣа, и как гу прїдадѣѹѹах влѣдїчїтѣ и нашїтѣ ѣрхѣнтї да са ѳсѣдї на умїрѣлѣка та гу карстѣсаха. Пак нѣѣ са ѹздамѣ ѳти тої є новѣ дѣто шѣта искѣра на сѣлѣмѣт Ізрѣїлѣскнѣ сфїѣѣт; лїѣхїм сас фрѣт тѣзи єту трѣтнѣ ден є днѣсѣка, ѳтак стѣнаха тѣзи

работи, та и едни жѣни от нашіте уплашиха на, куга бѣха отишли рано на гроба. Чѣнки ни му наідоха снагата, доідоха та казаха, ѳти сас учѣте си бѣха видѣли а́нгеле, дѣто хми бѣха казали ѳти е жиуѳ Отидоха и едни от нѣзи. дѣто бѣха сас нас, на гроба та наідоха така
 151 кату как казуваха и жѣните, || ли́ахи и нѣк не ви́дѣха. Пак тоі рече на тѣах: о зави́ани и срашли́ви пу сарці́ата за да ви́аровате сѣ́чко што прика́заха профѣ́тето! Ни прили́агаше ли това́ да истѣ́гли Христѣ́с и да си флѣ́зе фав сла́вата? Тога́ зафа́ти от Моѳсе́а и от фрет профѣ́тето та хми отвѣ́рзуваше ра́ботите шу са ка́зуваха пу фрет ниша́ниата за нек. Та набли́жѣха ду сѣ́лото каде́ хѣ́дѣха. Пак тоі са стѣ́ри да ѣ́де по-далече, и тѣе гу прика́ниуха и му ре́коха: ѳстани сас нас, ѳти е на ма́рковане и зами́на́ дені́а. Та флѣ́зе фи́етре да уста́не сас тѣах, та куга́ сѣ́дна тоі сас тѣах, зе́ ли́аба та гу благосло́ви и гу расче́к(на) та хми гу пода́ваше. Пак на тѣах тога́ хми са стѣ́риха о́чѣте та гу позна́ха ли́ахим тоі чо́м ста́на от о́чѣте хми. Пак тѣе си ре́коха е́дин на дру́к: ни бѣ́ше ли запа́лено сарце́то ни от не́тре, кога́ ни вре́вѣше пу па́те и куга́ ни отвѣ́рше пи́саниа? Пак тѣе на нова́ чо́ас ста́наха та са ва́р-наха на Іерусали́м и наідоха сабра́ни е́дина́естето и дру́гите, шу бѣха
 152 сас тѣах, || чи́ вре́вѣха, ѳти са воскрѣ́се Го́спод на́йстина и са іа́ви на Си́мона. Пак тѣе ка́зуваха ра́ботите, шу ста́наха пу па́те, и как гу позна́ха, кога́ че́кнешѣ ли́аба.

Εωθινόν σ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, § 25' 76.

На нова́ вре́ме, куга́ са воскрѣ́се Исѣ́с, заста́на фав сре́де учѣ́-ците си и рече: мир на вас! Пак тѣе, чѣ́нки са потрѣ́соха и са упла́-шиха мло́гу, пра́вѣше хми са ѳти дух глѣ́дат, та хми рече Исѣ́с: ѳти сте потрѣ́сени и ѳти такви́ ми́сли ви са ка́чет пу серца́та? Ви́ште ми ра́кѣте и погѣ́те ми, ѳти това́ сам іас. Та отка́к рече това́ пока́за хми ра́кѣте и погѣ́те си, та чѣ́нки ѳште ни ви́ароваха от ра́дус и са чо́удѣха, рече хми: ѣ́мате ли пи́ашиго ѳште ту́ка? Пак тѣе му да́доха е́дна парче́ ри́ба печѣ́на и е́дин пита́р мед. И ги зе́ та ѣ́де оти́рѣш тѣах и хми рече: тѣ́зи лака́рдѣи шу ре́кох на вас куга́ бѣх ѳште сас вас, ѳти тѣ́абова да са сфа́ршет фрет ра́ботите, шу са пи́сани пу но́мото Моѳсе́ово ||
 153 и по профѣ́тето и пу исалти́ре, тога́ хми утѣ́ри ума́ да разбе́ра́т пи́саниа, и рече. ѳти така́ са пи́сова и така́ прили́агаше да са ма́чи Христѣ́с и да са васкрѣ́си от ма́ртвите на тре́тня ден и да са раска́же сас ѣ́мето му пока́ване и про́шка на грѣ́шките пу фрет ми́нлѣ́тето. Та шта са зафа́ти от Іерусали́м, пак ви́ѣ шта сте испати́и на тѣ́зи ра́боти, та ѣ́ту

и іас шта пўсна сас вас новá, шту фтáкса баштá ми. Пак вїе сэдите на град Іерусалїм, дур да са облечете іáкос от гóре. Сэтне ги искара отвáн ду Виваниа и си дїгна ракїге та ги благословї и когá ги благослáвше, разделї са от тїах та са вознїсаше на гóре кадé небéто. Пак тїе откáк му са поклóниха, варнаха се на Іерусалїм сас голїама рáдос и бexа дáйма на цáрквата та фáлеха и благослáвexа бóга.

Εωθινόν, ζ.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ιωάννην, § οζ', 77.

На една пиделїа Магдалинї Марїа дохóда на грóба рáно, когá бéше оште тéмно, та глéда кáмене тарколén || от грóба. Сэтне са запа- 154
дїáва та дохóда ду Сїмон Пётара и дрўгнa ученик, шту милóваше Іисýс, та хми рече: дїгнали са господáре от грóба, та низнáм кадé гу са клáли. Тогá излéзе Пётар и дрўгнa ученик, та дохóдаха кадé грóба та тарчїáха и двамїната ф едно, пак дрўгне ученик са западї напрёт от Пётара та стїгна пó-напрёт на грóба. И когá поглéда фав грóба, глéда садé погрибáлните дрéхи, лїахим ни флéзе. Дохóда сэтне и Сїмон Пётар пу нек та флéзе фав грóба и глeда садé погрибáлните дрéхи и тéнкото плáтно, шту му бéше привáрзана глабáта. Глéда óти ни бéше сас погрибáлните дрéхи, амї башкá от тїах привїено на едиб мїáсто, та тогá флéзе и дрўгне ученик, дéто дóйде пáрво на грóба та вїде и увїáрова. Зарет оште ни разбїраха писáниa, óти трїáбова тої да са воскресї от мёртвите, та са вáрнаха пак назáт учениците.

Εωθινόν η'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ιωάννην, § ση', 78.

На новá вréме Марїа стоéше отвáн || при грóба и вїкаше, та 155
как вїкаше, поглéда фав грóба та глéда чи седёт двамїна áнгеле сас бїáли прémени еди́н при погїте и еди́н при главата, там кадé бéше снáгата Іисýсова. Та хи рéкоха тїе: жéно, óти вїкаш? Тїа хми рече: оти дїгнаха господáре ми та ни знáм кадé гу клáдохa. И това откáк рече тїá, завартїá са назáт та глéда Іисýс чи стої. Ни знáеше óти е Іисýс. Рече хи Іисýс: жéно, óти вїкаш, кóк тéраш? Пак тїá, чїнкхи хи са стóри óти е бахчеванджїята, рече на нéк: господáриу, ти аку гу сї дїгнал, кáжи ми, кадé гу клáде та іас шта гу зéма. Рече хи Іисýс: Марїа! Пак тїа са обáрна та му рече: равунї! — дéто шта са речé дидáскале. Рече хи Іисýс: немóї ма бáраї, óти оше ни сам покáчпл при баштá ми, амї їди при брáтего ми. та хми кáжи, іас шта са пóкаче при баштá ми и при баштá ви, при бóга ми и при бóга ви. Дохóда Марїа Магдалинї та кáзува на учениците, оти вїде гóсподе и óти такá хи рече.

Εωθινόν θ'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § οδ', 79.

Как беше вечер на новá ден фав една ниделia и как бexа затóрени вратите там, кадé бexа учениците сабрани, зарёт чифутскна срах, дойде Исус та застана фав средé и рече хми: мир на вас. И това откак рече показа хми раките и погиге та са зарадуваха учениците кату видеха гóспода. Та пак хми рече Исус: мир на вас. Катý как ма е прáтил башта ми, и iас прáштам вас. И това откак рече, дýна кадé тiaх и рече: зéмите светí дух та лиу на котри простите грешките, простени шта са, пак котри вáржете, вáрзани шта са. Пак Оома, шту са зовéше Близнак, еди́н от дванаестето ни беше сас тiaх, кога дойде Исус, та му врéвexа другите ученици: нéе видехме гóсподе. Пак тоi хми рече: ако ни ви́де на раките му нишáне от гоздéто и ако ни си клада пáрста фав нишáна от гоздéто, и ако ни си || клада раката фав ребрóто му, ни штá виáровам. И от осем дéне сéтне пак бexа фнётре учениците му и Оомá сас тiaх. Дохóда Исус как бexа затóрени вратите та застана фав средé и рече: мир на вас. Сéтне рече на Оомá: пóдаi си парста тýка та виш раките ми, пóдаi си и раката та виш ребрóто ми, и нemoi става бéзверен, амi виáран. И отгoвори Оомá та рече: ти си, гóсподаре моi и бóга моi. Рече му Исус: ти óти ма' ви́де та уviáрова. Блажéни нéзи дéто ни видеха та уviáроваха. Та и дpyги млогу нишáне остóри Исус прет учениците си, дéто ни са пiсани фав тáзи книга. Пак тéзи са писаха ки да уviáровате оти Исус Христóс е син бóжиа, и за да имате живóт, кату шта виáровате на iмето му.

Εωθινόν ι'.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § π', 80.

На новá врéме ука́за сéбе си Исус на учениците си на новá морé, 158 шту са зовé Тивериáс. И са ука́за на това такáм. Зáедно бexа Сiмон || Пётар и Оомá, шту са зовéше Близнак, Наоанаи́л, шту беше от Кана Галилéиска, и Зеведéувите синове и дpyги двамiна от учениците му. Рече на тiaх Сiмон Пётар: iас шта iда да лóве риба. Тiе му рéкоха: шта дойдeме и нéе сас тéбе. Излиáзоха отвáн та флиáзоха фав гимiята фчесá. Та пáзи пáш нi фáтиxa ништо. И откак сáмна застана Исус накраi морету, лиáхим учениците ни познáха óти е Исус. Сéтне хми рече Исус: чедá, имате ли ниáшту естé? Тiе му рéкоха: нéма. Пак Исус хми речé: фáрлите сергмéто от дéсна сpáна на гимiята та шта нáйдете. И тiе фáрлиxa та вéйке не мóзexа да гу потéглет от млóгуто риба. Сетне

рече на Пётара нова ученик, дѣто миловаше гѣспод: това е гѣспод. Пак Сѣмон Пётар как чѣу ѡти е гѣспод, припаса си дрѣхата, ѡти бѣше гол, та са фарли фав морѣгу, та и дрѣгитѣ ученици доѣдоха сас гимѣята, ѡти не бѣха далѣче ѡт земѣта, ами кату ду двѣсте аршинѣ || та глѣдаха 159 сертмѣто сас рѣбите. Та куга изліазоха на сѣхо видѣха жѣар на земѣта и рѣба на жѣра и лѣб. Рече хми Исус: донесите ѡт рѣбите, шту фатихте сегѣ. Покачи са Симон Пётар та истегли сертмѣто на земѣта, дѣто бѣше пално рѣби голѣми — сто и пентесѣт и три, тѣлку млѣгу бѣха, та пак ни са скаца сертмѣто. Рече хми Исус: ѣла да прогѣпсате. Лѣахим бѣедѣн ѡт учениците му ни каѣдѣса да гу испѣта, ти коѣ си, ѡти знаѣха чи е гѣспод. Дохѣда сѣгне Исус та зѣма лѣба та хми гу дѣва, така и рѣбата. Тогѣ бѣше трѣти пат, шту са указа Исус на учениците си ѡткак са воскрѣсе ѡт мѣртвите.

Εωθινόν ια'.

’Εκ τοῦ κατὰ Ιωάννην, § πα', 81.

На новѣ времѣ указа сѣбе си Исус на учениците си ѡткак стѣна ѡт мѣртвите, та рече на Сѣмон Пётар: Сѣмон, син на Иоѣна, миловаш || 160 ли ма пѣвѣке ѡт тези? Рече му: найстина, гѣсподи, ти знаѣш ѡти та миловам. Рече му: пѣзи ми ѣгнетата. Рече му пак пофтор Исус: Сѣмон, син на Иоѣна, миловаш ли ма? Та му рече: найстина, гѣсподи, ти знаѣш ѡти та миловам. Рече му: пѣзи ми ѡфцѣте. Рече му трѣти пат Исус: Сѣмон, син на Иоѣна, миловаш ли ма? Гиузентѣса са Пётар, ѡти му рече трѣти пат миловаш ли ма, та му рече; гѣсподи, ти знаѣш, ти позѣваш ѡти та миловам. Рече му Исус: пѣзи ми ѡфцѣте. Найстина, найстина ти времѣ, куга бѣше пѣ млад уѣасоваше сѣбе си та хѣдѣше лѣу кадѣ ѣскаше, лѣахим когѣ остарееш шта си прѣтѣгнеш ракѣте та друк шта та ѡѣаше и шта хѣдиш там, кадѣ ни штѣш. И тѣзи рече, ѡти показуваше сас каквѣ умирѣчка шта славослави бѣга. И товѣ ѡткак рече, велѣ му: Прѣтераѣ ма. Сѣгне са обарна Пётар та глѣда, чи прѣтера и новѣ ученик, || шту миловаше Исус, дѣто припѣдна на градѣте 161 му на вѣчерѣта и рече: гѣсподи, котрѣ е дѣто шта та продѣса. Нек как виде Пётар, рече на Исуса: гѣсподи ами товѣ шту ште стѣне? Рече му Исус: ѣас аѣо ѣскам тоѣ да ѡстѣне дур да доѣда пак, ти шту берѣш какѣр за нек? Ти вѣрѣви пу мѣне. Та ѡг тогѣ излѣзе тѣзи лѣвардѣа пу брѣтетѣ, ѡти новѣ ученик ни умирѣа, лѣахим Исус ни му рече, ѡти ни умирѣа, ами: ѣас ѣку ѣскам, тоѣ да ѡстѣне дур да доѣда, ти шту берѣш какѣр за нек. Товѣ ѣ ученика дѣто прѣѣви испѣт тѣзи рѣботи и дѣто

пи́сова те́зи лакарди́и, та знаеме, оаи испáте му е најистински. Амá и други мlóгу рáботи и чи́удá, шту стóри Исýс, та т́ие ако са испи́соваха ду еднó, прáви ми са, оти ниту товá сфíат шт́еше мóже да саб́ере кн́игите дето штиáха са испи́сат. Амин.

Τέλος τῶν ἑωθενῶν Ευάγγελίων καὶ τῶν ἁγίων παθῶν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

Μήνολογιον.

Μήν. Σεπτέμβριος.

Ἦτοι τοῦ Νέου ἔτους.

1. Τοῦ ἑοῦ πατρὸς ἡμῶν Συμεῶν τοῦ Στηλῖτου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν, § πβ', 82.

На новá време до́иде Исýс на Назарét, там кадé бéше исхрáнен та флéзе фав цáрквата катý как си ýмаше адét и стáна да попоé. Та му подáдоха кн́игата проф́ит Исaи́юва, и то́и как отóри кн́игата, пáйде новá миáсто, кадé бéше пи́сано: гóсподи́ова дух е от гóре пат мéне та затова ма хиротон́иса и ма прáти да при́кажем на сиромáсите да упрá-
 163 виме нези дéто ýмат сáрце || отрошéно, да кáжa селeмét на зарóбените и проглéдованe на слíани́те, да нáпратe сас про́шка на ранéните и да прéкажa год́ина гoсподи́ова хýбава. Сétне затóри кн́игата та е подáде на хизметч́иата та сéдна. Пак пéзи шту бéха фав цáрквата на сичкýте очýте хми са бeха заглéдали кадé нек, пак то́и зафáти да хми кáзува, оти днеска са свáрши товá пи́саниé фав вáшите ýши, та сичкýте прáвeха испáт за нек и са чи́удeха за лакарди́ните, шту излиáваха сас тóлко дáрба от устата му.

8. Τὸ γενέσιον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Εἰς τὸν ὄρθρον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν § πγ', 83.

На пéзи дéне стапа Мариáм та ут́иде фав планинскáта срáна пá барже фав град́штето Iýдово, и флéзе фав Захарíювата кашта та са зрабóваше са Елисáвет, та когá чи́у Елисáвет Мари́нноту зрабóване, проигра дéтетo фав корéма хи та са напáлни Елисáвет дух свет́и та рýкна сас
 164 голíам глас та рече: благословéна си т́и между || жéните, и благословéн е родá фав корéма ти, и у дé е на мéне товá да до́иде гóсподи́овата ми ма́йка при мéне. Оти зафчeсá ли́у как до́иде фав уш́ите ми гласá на зрабóванeго, и дéтетo проигра́ от рáдос фав корéма ми. Та блазé на нáзи дето шта овíáрова, óти шта за сфáршет нéзи лакарди́ни шту рече гóспод

на неа, та рече Мари́ам, не́ка поголеми́ душѣта ми го́споде, и ума́ ми са развѣсели сас бога спасѣ ми. Оти поглѣда похалайчиното си смире́ние та ету от сѣа сѣтне шта ма богатѣсоват фрег ро́довету, оти іа́ кѣа остори́ по мѣніа го́ліа ми чюдѣ та неговоту і́ме е сфѣту. И сѣдіа Мари́ам сас неа ко́лко три ме́сеца, сетне са ва́рна дома́ си.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν, § πδ', 84.

На нова́ време́ флѣзе Исѹс фав едно́ село, пак една́ жена, і́мето хи Марѣа, дочіа́ка гу фав кѣштата си, та тіа і́маше една́ сѣсра, што са зовѣше Мари́а, де́то утіде та сѣдна б́лізе ду ногіте || Исѹсови та му слѹшеше лакардіа́та, пак Марѣа са ма́чеше от мло́гуто хизме́те та отіде 165 при нек та му рече: господѣ́ріо, ти хич не́маш кахар о́ти ма оста́ви сѣсра ми сама́ да пра́ве хизме́т, ліа́хим рѣчи хи да́ ми помогне. Пак Исѹс отговори та хи рече: Марѣа, Марѣа, ти са га́йліи и са блѹдаш за мло́гу ра́боти, ліа́хим една́ е за по́требѣ. Пак Мари́а избра́ хѹбави́а діал, де́ту ни ште́ са зе́ме от неа. Та тоі кога́ вре́веше те́зи лакардіи, една́ жена наді́гнала глас от сфѣта́ та му рече: бла́зе на нова́ корѣм, шту та поно́си, и на бѣските што та са биза́ли. Пак тоі рече: бла́зе на не́зи шту слѹшет лакардіа́та го́споди́ова и де́то е чіѹват.

Κυριακή πρὸ τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § πε', 85.

Рече го́спод, ні́коі ни са́ е покáчил на небе́то, садѣ но́зи што слѣ́зе от небе́то, чело́вѣштиа син, де́то е на небе́то. Та като Моѹсе́а как поді́гна змѣ́ата || на пѹ́стината, така́ приліа́га да са поді́гне и чело- 166 вѣштиа син ки сѣ́аки де́то шта віа́рова на нек, немо́і да са загубѣ́, амі́ да і́ма ве́чен живо́т. Оти то́лько поми́лова го́спод сфѣта́, ки саморо́дниє си син прида́де, ки сѣ́аки де́то віа́рова на нек, немо́і да са загобѣ́, ами́ да і́ма ве́чен живо́т. Оти го́спод ни пра́ти синѣ́а си пу сфѣта́ за да са́ди сфѣта́, амі́ да са спасѣ́ сфѣта́ сас не́гоѡ себѣ́п.

14. Ἡ ὑψώσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Εἰς τὸν ἔθρον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § πς' 86.

Рече го́спод, ба́што, славослѣ́ви си і́мето. Та глас доі́де от небе́то та рече: и гу славослѣ́вих и пак шта гу славосла́ве. Пак сфѣта́ де́то стоѣ́ше там та слѹшеше, вре́веше, о́ти гарме́ш ста́на, дру́ги вре́веха:

мѣсто имѣе. Та нова шта ви излѣзе за испѣтъ лѣахъим вѣе да си кладѣте на сарцѣто, нѣмоі да са почіудіувате, || какаф чіухап да кажѣте, оти 172
іас шта ви дам уста и софіа та на софіата ви ни штѣ мѡжет да отрѣкат ниту да са опреіат фрет душмането ви. Та шта са продѡсате и от родітеле и от брѣте и от родніни и от дѡстове, та и шта утрѣнат едни от вас и шта са загарезите от січките за мѣсто имѣе, лѣаким барѣ едно влакно от главата ви ни штѣ са загобіи. Сас потарпѣніето ви шта си кердѡсате душиите.

Εἰς λειτουργίαν.

173

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § 5' 90.

Рече господ на учениците си, това ви порачавам на вас, да са милувате един друг; сфета ако гарези вас, знайте оти мене понапрет загарези от вас. Вие, ако бехте от сфетѣ, ами сфетѣ штеше милова новашту е като нек и пр. и пр. (повтаря се сжщия текстъ, както и на стр. 103—104, и свършва съ думитѣ: „та нова дето шта ви утрѣпе, шта му се прави. оти корбан придава на бѣга“).

Μήν. Νοέμβριος.

8. Ἡ Σύναξις τῶν Ἀρχαγγέλων.

174

Εἰς τὸν ὄρθρον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § υ᾽, 91.

Рече господ, гледайте, немѡи да покѡдите от тѣзи малките, оти казувам ви, ки тѣахните а̀нгеле на небѣто да̀йма гледат лицето на башта̀ ми, шту е на небѣтата, оти чело̀вештиа син до̀йде да потѣра и да спасѣ загобѣното. Как ви са гледа един чиу̀лиа̀к ако е има̀л сто ѡ̀фци та да са загоби една̀ от тѣах, ни оста̀ве ли девендесѣто и дѣвет та хѡди пу горѣте да тѣра загобѣната. Та ако са ла̀ха да е на̀йде, на̀йстина ви казувам, ѡ̀ти по̀веѣке са ра̀дува на неа та не на девендесѣто и дѣвет, дѣто ни са са загобили. Така ни ѣ искане отпреш башта̀ ви, дѣто е на небѣтата, да са загоби един от тѣзи ма̀лките. Пак ако са ла̀ха да пригриши́ брат ти на те́бе, ѣди при нек та си кажи правина̀та между тебе || и между нек самѣи. Ако та ослѹше, ти тога̀ кердѡсваш бра̀та си, 175 пак ако ни та ослѹше, за̀веди сас те́бе оште един ѣа два̀мина, за да са сааллатѣса лакарди́ята от оста̀та на два̀мина ѣа на троїца ма̀рторе. Та ако не услѹше и тѣах, ка̀ни гу на ца̀рквата, та и ца̀рквата ако не ослѹше, тога̀ да гу ѣмаш кату бѣзверан и грехѡван. На̀йстина ви ка̀зовам,

лију колко ра́боти ва́рзете от го́ре на зе́мѣта, шта са варзани и на небето, и лију бо́лко отва́рзете на зе́мѣта шта са отварзани и на небѣто. Пае ви казувам, оти два́мина от вас ако са сло́жет пу зе́мѣта за сѣ́ака ра́бота лију што потѣрат шта хми са дава от башта́ ми, што е на небѣтата, оти лију каде́ има два́мина іа́ троїца сабра́ни сас моето име, там сам и іас фав сре́де тіах.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν, § 92.

176 Рече гóспод на учени́ците си, новá дето ослýпиова вас, мене ослýпиова, и нóзи дето вас прави инки́ар, мене || прáви инки́ар, пак новá дето мене прави инки́ар, тоі прави инки́ар нова шту ма е прáтил. Та са обáрнаха седемдесѣто сас ра́дос и ре́коха: гóсподи, и діáволето са потлáгат на вас сас тоето име. Тоі хми рече: іас глѣдах кога́ падна діáвола от небето кату́ гром. Ету давам на вас врі́адпос, да таптѣте пу зми́и и пу скорпи́и и пу ф́рет душма́нската іа́кос та ништо ни ште́ ви доконди́са, ліа́хим на това́ немо́йте са ра́дуваі, оти дýховето ви са потлáгат, ами да са ра́дувате, оти і́метата ви са испи́саха, на небѣтата. На това сахáт са восве́сли пу душѣта Іисýс та рече: испове́дувам ти са, ба́што, гóсподи небесни и земелни, оти закрі́ тѣзи ра́боти от премудрите и разúмните та ги разкри на децáта. Наі́стина, ба́што, оти ти така́ пої́ска.

Τοῦ ἁγίου Ιωάννου, τοῦ Χρυσοστόμου.

Εἰς τὸν ὄρθρον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ιωάννην, § 93.

177 Рече Господ на не́зи чеф́ те, шту || бе́ха душлі́ каде́ нек: наі́стина, наі́стина ви вре́ве, новá де́то ни фліáва прис вратáта фав дóра на офці́те, амі са покáчи́ува от дрýго міáсто, тоі е харамі́а и соігонджі́а, пак новá дето фліáва прис вратáта, тоі е насті́р на офці́ге, на нек отва́ре портáри и офці́те негова глас ослýпи́уват и сѣ́те си о́фци рúка на і́ме та ги иска́рова отван, та кога́ иска́ра сѣ́те си о́фци, тоі хóди напреши тіах пак офці́те варвѣт пу нек, óти му познáват гласá. Ліа́хим пу чи́ужде ни ште на варвѣт ами шта побіáгнат от нек, óти не познáват на чи́ужднa гласá. Та́зи паримі́а хми рече Іисýс пак тіе ни разб́ра́ха, што хми вре́веше, та пак хми рече Іисýс: наі́стина, наі́стина ви вре́ве, оти іа сам вратáта на офці́те, лију колци́на до́йдоха напреши мѣ́ве ф́рет бе́ха харамі́и и соігунджі́и, ма не гí ослу́шеха офці́те. Іас сам вратáта та прис мене ако флѣ́зе ніáвоі, шта са спасѣ та и шта флѣ́зе и шта излѣ́зе и паше шта на́йде.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

178

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § υδ', 94.

Рече господ, іас сам вратата, та прие мене лиу кої флеше, шта са спасе та и шта флеше и шта пзлеше и паше шта паїде. Хараміата ни дохóда за дрýго, садé да открáде и да закóле и да загобі; іас до́дох за да імат живóт и да имат пáлнина. Іас сам хýбавна пасті́р, хубавіе пасті́р си клáва живóте за офцíte, пак рáтае, шту ни é пасті́р дéто ни сá офцíte негови, когá вíди валкá чи дохóда, остáве офцíte та бiага, пак валка разгрáбiува и распелiава офците. Пак рáтае бiага, óти е рáтаi та нема кахáр за офцíte. Іас сам хýбавне пасті́р та познавам мóите и са познавам от мóите. Катy баштáта как познава мéне, така и іас познавам баштáта и живóте си клáвам за офцíte. Имам и дрýги óфци, дéто ни сá от товá дóр, та тріáбова да сáбера п тiах, и тие шта ми ослýшет гласá та шта стáне едно стáдо, е́дін пасті́р.

Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλίπου.

179

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ζήτει, Κυριακή. Α'. Τῶν Νυστείων, Σε'λ. 82.

Τα εἰσόδια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τοῦ ὁρθοῦ καὶ τῆς λειτουργίας. Ζήτει Σεπτέμβριος. 8. Σε'λ. 163.

Τῆς ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, § υε' 95.

На новá врэме хóдеше пу Іисýса млóгу сфіат та гу гачiаха пак еднá жéна пмáла е́дін полипáт от дванáесте годiни та истéгли млóгу от млóгу икимджiи и си похáрчи фрет iмоте та нiшто селемет ни вiде, амi пóвеике на битéр варвéше. Та кугá чiу за Іисуса, доiде фав свiатá зад нек та му пофати дрехáта, оти врэвеше, да мóга лиу дрехáта да му пóфате, шта са излекóвам. Та зафчесá са запрiа болiката хи и познá пу свáгата си óти са излекóва от нáзи мáка. Пак Іисýс чiнки познá сéбе си óти iáкос излéзе от нек, завчесá са обáрна кадé || сфетá 180 та врэвеше: коi ми пофáти дрехiте? Пак учени́ците му рéкоха: ти глéдаш лиудéто, чи та гачéт, пак врэвиш коi ма пофáти. И заглéдуване покраi нек да вiди нова шту стóри товá. Пак женáта са оплáни и тресé се, óти знаеше това шту стáна пу нéа, та доiде та припáдна ду нек и му казоваше фрет iстината. Пак тоi хи рéче: кéрко, вiарата ти та кортолiса, иди си сас мiр, та нéка си излекóвана от бóлката си.

Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοῦ... τοῦ ὁρθοῦ. Ζήτει Κυριακή β' Ματθαίου, Σε'λ 30.

Τῆς λειτουργίας.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § υς', 96.

На новá врэме стоёше Іоáн и от учéниците му двамíна та как вíде Іисýса чи хóди, рече: това é іáгнето бóжіе. Та чіўха двамíната му учeníка това шту рече та притéраха Іисýса. Пак Іисýс са обáрна та как вíде чи гу притéраха, рече хми: шту тéрате? Пак тіе му рéкоха: рáвви, — дето са зове на отварзано: дидáскале, — каде шта кондýсам? || Тоі хми рече: éла да вíдите. Дóйдоха и тіе та вíдеха каде шта кондýса та остáнаха сас пек новá ден. И сахáте бéше каде дéсет. Та Андрéа бéше брáта на Сíмон Пётар, едíна от двамíната дето чіўха от Іоáна нáзи лакардíа та притéраха Іисýса. Тоі пáрво нахóда брата си Сíмона та му врéви: нéе нáйдохме Месíа, дето на отвáрзано шта са речé Христóс. Та гу довéде при Іисýса. Күгá гу вíде, рече: ти си Сíмон, син на Іоáна, ти шта са назовéш Киφάс, дето шта са речé Петре. На ўтрешниа ден пофтéна Іисус да излéзе пу Галилéа. Нахóда Фíлипа та му врéви: елá пу мéне. Пак Филип бéше от Витсаíдá, от градíнштегo Андрéово и Пётрово. Нахóда Фíлип Натанáйла та му врeви новá, дето за нек писа Моўсéа на нóмото и профíтетo: нáйдохме Іисýса, Іосифова син, шту е от Назарét. Та му рече Натанáйл: от Назарét мóже ли да има бoеднó добрó? Рече му Фíлип: éла та виш. Вíде Іисус Натанáйла чи дохóда каде нек, та рече за нек: іá нaйстинскia Иcpaи́лтин дéто хинлé нéма. Рече му Натанáйл: у дé ма позна́ваш?

182 Отгoвóри Іисус || та му рече: Óште Фíлип когá нп тá бéше порýкал, ти когá бéше пот смóквата одóлу, іас та вíдех. Пак Натанáйл отгoвóри та му рече: дидáскале, ти си син бóжіа, ти си Израйлскia цар. Отгoвóри Іисус та му рече: óти ти рéкох, вíдех та одóлу пот смóквата, віáроваш ли? И пó-голáми рáботи штá вíдиш. Сётне му рече: нaйстина, нaйстина ви врéве, от тука сетне шта вíдите пeбóто да са отвáре, шта вíдите и áнгелeтo бóжiн, чи са кáчет и слáвaт ду чeлoвeштнa син.

Μην. Δεκέμβριος.

4. Τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας τῆς λειτουργίας, Ζήτει Νοεμβρίου § 25, Σελ. 179. 5. Τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου. Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθρου καὶ τῆς λειτουργίας, ζήτει Ιανουαρίου § 17, Σελ. 202. 6. Τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ θαυματουργοῦ εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθρου, ζήτει Νοεμβρίου § 13. τὸ εἰς τὸν ὁρθρον, Σελ. 176. Τῆς λειτουργίας, ζήτει Ιανουαρίου, § 20, 17, Σελ. 203. 12. Τοῦ ἁγίου Σπηρίδονος. Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθρου. καὶ τῆς λειτουργίας, ζήτει Νοεμβρ. 13. Σελ 176.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § 57, 97.

Книга на раждането Исус Христόсово, син Давідова, дете беше син Авраамоф. Авраам роді Исаака, Исаак роді Іакова, Іаков роді Іудата и братето му, Іудата роди Фареса и Зара от Тамар, Фарес роді Есрома, Есром роді Арама, Арам роді Аминадάва, Аминадáv роді Наасона, Наасон роді Саламона, Саломон роди Вооза от Рахав, Вооз роди Авіда, Авід роді Іесіа, Іесіа роді Цар Давіда, Цар Давід роди Соломона от Роовата жена, Соломон роди Ровоама, Ровоам роді Авія, Авія роді Аса, Аса роді Іосафата, Іосафат роді Іорάма, Іорам роді Озіа, Озіа роді Іоатам, Іоатам роді Ахаза, Ахаз || роді Еzechia, Еzechia роді Манасі, 184 Манасі роді Амона, Амон роді Іосіа, Іосіа роді Іехоніа и братето му на промѣстиуването вавилόνску. Сѣтне Іехоніа роді Салатиіла, Салатиіл роди Заровάвела, Заровάвел роді Азора, Азор роді Садόха, Садόх роді Ахіма, Ахім роді Еліұда, Еліұд роді Елсазара, Елсазар роди Матана, Матан роді Іакова, Іаков роді Іосіфа, стопана на Маріа, дете от неа са роді Исус, шу са зовѣ Христос. Та фрет родовету от Авраама ду Давіда четарнаесте рода са; и от Давіда ду промѣстиуването вавилόνску родове четарнаесте, и от промѣстиуването вавилόνску до Христоса родове четарнаесте. Пак Исус Христосовоту раждане така беше. Откак са главі за Іосіфа маіка му Маріа, куга бште не са беха сабрали да седѣт на едно міаство, та са наіде тѣшка от свѣти дух. Пак Іосіф, стопана хи чинѣи беше православен, пехтіа да е опадн та помисли кришіом да е остави. Това куга || помисли тоі, ету ангел господіоф віде му са на 185 сава та му врѣви: Іосіф, син Давідоф, немоі са сраховаш, ами зѣми Маріа стопаницата ти, оти това што са стѣса фав неа, тоі е от сфеті дух, та шта роді син та да му назовѣш името Исус, оти тоі шта спасѣ ліудето от грѣшките хми. Та това фрет стана, за да са сварши нова, шу казова гопод сас профітските оста, дете врѣви: ето момата шта баде тешка та шта роді син и шта му назоват името Еманойл, дете шта са рече сас нас е гопод. Та куга стана от сава Іосіф, стори кату как му рече ангела гоподіоф, сѣтне прибрá стопаницата си, та ни е разбѣраше за стопаница дур кога роді синá си парвородниа, та му назовá името Исус.

24. Παραμωνή τῆς Χριστοῦ γενήσεως ὥρα πρώτη

Εὐαγγέλιον, ζητᾷ Δεκεμβρίου § 25, τὸ εἰς τὸν ὄρθρον

ὥρα τρίτη.

Εὐαγγέλιον ζητᾷ ἔμπροσθεν τοῦ ἑσπερίνου, Σελ. 186.

ὥρα ἕκτη.

Εὐαγγέλιον, ζηται Δεκεμβρίου § 25 τῆς λειτουργίας
ὥρα ἐνάτη.

Εὐαγγέλιον, ζητεῖ Κυριακή μετα Χριστοῦ γενῆσιν
εἰς τὸν ἐσπερινόν

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν, § υῡ', 98.

- 186 На пѣзи дѣне излѣзе повеліа от Августа кесара да са потпѣсова
фрет сфіатá пу земѣта. Това потпѣсоване стáна парво Кирина́а, аіáнин
на Сириа́а, та хóдеха сѣчките да се потпѣсоват, сіáки на сóето си
градѣште. Та са покáчи и Іосі́ѳ от Галилѣа, от градá Назарѣт на
Іудѣиската зѣме, на Даві́довоту градѣште, шту са зове Виглѣѣм. Оти и
тоі́ бѣше от кáштата и от гені́ята Даві́дова, да са потпѣше сас Марі́а,
дето бѣше углавѣна сас нек, дѣто бѣше тешкá. Та кугá бѣха тѣе там
сфаршиха са денѣто да роді́ тѣа, та роді́ синá си парворóдниа и гу
пові́ та гу оспá фав еслáта, óти си нѣмаха такво мѣáсто фав хáна.
- 187 Имаше и едні́ пастѣре на новá мѣáсто дѣто || седиáха отвáн пу кáра
та си чі́ѹваха стáдото прас наштá. Тогá зафчесá áнгел гóсподиоф до́иде
при тѣáх и слава гóсподиова просвѣти нóкраі́ тѣáх та са оплáшиха срах
голіáм. Пак гóсподиова áнгел хми рѣче: нemoі́ са срахóвате, оти ё́ту іáс
ва облажѣáвам рáдос голіáма, дѣто шта е на фрет сфетá, оти днѣска ви
са роді́ на Даві́довото градѣште спасі́теліа, дѣто е Христóс гóспод, та
товá шта ви е нишпáна, óти шта нáйдете діáте пові́ено да лежѣ́ фав
еслáта. Та зафчесá сас áнгела барабáр са нáйде мlóгу аскѣ́р небѣсан,
дето фáлеха бога и врѣвеха: слáва на тебе што си на висóку гóсподи,
и на земѣта мир, на лі́удѣто добринá. Та откак изминáха от тѣáх áнгелето
та си оті́доха на небѣто и лі́удѣто, пáстирето си рѣкоха едні́ на друк:
елате сегá да і́деме ду Виолѣ́ем, да вѣ́днме тáзи рáбота шту стáна, дѣто
ни покáза гóспод. Та утíдоха нáбарже та нáйдоха Марі́а и Іосифа и
дѣтетo чи лежѣáло фав еслáта. Та кугá вѣ́деха, раскáзаха лакарді́ата,
- 188 што хми са покáза || за това дѣте, та сѣчките лі́ѹ колці́па гу чі́ѹха,
почі́ѹдиха са за тѣзи лакарді́и, што хми кáзаха пáстирету. Пак Марі́ám
чі́ѹваше фрет тѣзи лакарді́и и ги клáваше фав сарцѣ́то си. Сѣ́тне пáстирето
са вáрнаха та слáвеха и фáлеха бóга за сѣ́чко, што вѣ́деха и чі́ѹха
кату шту хми са кáза.

25. Ἡ κατὰ Σάρκα γέννησις τοῦ Χριστοῦ.

Εἰς τὸν ὄρθρον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § υῡ', 99.

Иисѹс Христóсовоту рáждане такá стáна. Чі́инки мáйка му Марі́а
са углави са Іосі́фа, куга óште ни сá бѣха сабрáли да седѣ́т на еднó

міаство; та са наїде тешка от свіатї дух и пр. и пр. (повтара се сщия текстъ, както и на стр. 184—185 отъ ржкописа, като свършва както и на стр. 185).

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § ρ', 100.

Когá са роди Исус на Внолеём Іудеіски на цар Іродовите денé, ету Маги от каде ўгреф слánце дохóдат на Іерусалім и врéвет: каде е Іудеіскиа цар шту са родї? Оти нée му вїдехме дзвездата каде ўгреф слánце та доїдохме да му са поклóниме. || Пак цар Іроди 190 когá чїу това потресе са и фрет Іерусалім сас нек. Тої тогá сабрá фрет владїците и книжіовниците от сфетá та са учешїа от тїах, каде штá са родї Христós. Пак тїе му рекоха ѓа Внолеём Іудеіски. Оти така са запїса от профїтина: и ти Внолеём зéме Іудова, хич ни ште останеш по-мáлка от Іудовите сáдници, оти от тебе шта ми излéзе едїн голиáм чїолиáк, дето шта спасе Ісраїлскиа ми сфїáт. Тогá Іроди крїшїом изрýка Магите та от тїах испїта хўбаво за врéмето на звездáяа, што са бéше показáла, та кугá ги пýсна на Внолеём, рече хми: ўдите вїе та испїтаїте хўбаво за діетето, та кугá го наїдете, стóрите хабér и на мéне, ки и іáс да їда да му са пóклоне. И тїе как чїўха цáріувите лакардїи, утїдоха. Та ету пак дзездáта шту вїдеха каде ўгреф слánце на варвї напрéш тїах дур дóїде та са запрїа от гóре там, каде бéше діетето, та кугá вїдеха дзездáта магите зарáдуваха са мλόгу голиáма рáдос. Сетне кугá влїáзоха фав кáштата на (слѣдва скжсанъ цѣль листъ, стр. 191—192).

Κυριακή μετὰ τὴν Χριστοῦ γένησιν. Εὐαγγέλιον, ζήτηι ὁπισθεν 193
Δεκεμβρίου § 26, Σελ. 191.

Μήν. Ιανουάριος.

1. Ἡ περιτομή τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Βασιλείου.

Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθρου, ζήτηι Νοεμβρ. 131. Σελ. 176.

Τῆς λειτουργίας.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν § ρβ', 102.

На новá врéме варнаха са пáстирету та славеха и фалеха бóга за сїчкo што чїўха и вїдеха шту са пукáза на тїáх, та когá са свáршиха óсем дéне да са соїнетїса дётето, назовáха му їмето Исус, кату как гү назовá áнгела, когá оште нп сá бéше стéпсало фав корéма. Пак дётето растéше и уїáкноваше пу омá та са пáлнеше софїа и дáрба

имаше бѳгова сас нек та хѳдеха родѳгелите му кáта годѳна на Јерусалѳм за прáзника на велáдене, пак кугá стапа на дванáесте годѳни, покáчиха са на Јерусалѳм спорет адéте на празника. || Та откáк са сфáршиха денéту, когá са врáштаха тѳе, остáна дéтето Исýс фав Јерусалѳм. Пак Јóсиф и мáика му ни гу разбрáха, чѳнки хмѳ са стори оти е сас дружинната. Дѳѳдоха ду един ден пат та гу тéраха пу роднѳните и пу познаенците, та чѳнки ни гу нáѳдоха, варнаха са на Јерусалѳм да гу тéрат. Та сéтне от трѳ дéне гу нáѳдоха фав цáрквата чи седѳ между дидáскалету та ги слýшеше и ги пѳташе, та сѳчките шту гу слýшеха, чѳѳдеха са на умá му и на чѳухáпето му. Та как гу вѳдеха почѳѳдиха са и му рече мáика му: чéдо мѳе, ѳти такá стѳри на нас? Ето баштá ти и ѳас тѳлко кáхáре та тéраме. Тоѳ хми рече: ѳти да ма тéрате? Не знаете ли ѳти ѳас прилѳáга да сам фав бáштовнинната си? Пак тѳе ни разбрáха лакардѳята, шту хми рече. Сéтне слéзе сас тѳáх та дѳѳде на Назарét та хми са потлáгаше. Пак мáика му фрет тéзи лакардѳѳн чѳѳваше фав сарцето си. Пак Исýс варвѳше на напрѳш на софѳята и пу бѳе и пу дарба от бѳга и от лѳѳде.

195

Κυριακὴ πρὸ τὸν φῶτον.

Εκ τοῦ κατὰ Μάρκον, § ργ', 103.

Начáлото на евангѳлѳето на Исуса Христá, сѳна бѳжѳа, каквѳто е пѳсано фав профѳтетѳ: ѳто ѳас прáштам ангелá ми прит лицéто ти шту ште пригѳтви пáте прит тéбе. Гласá ва новá што ту рýка фав пýстиннѳта: пригѳтвите пáте госпѳден, бѳравите пáтичките му. Бѳше Јоáн дéто карштáваше фав пýстинната и прикáзуваше крештѳнѳе на покáване, зá прошáваше грѳхове. И излѳáваше кадѳ нек сѳчката срáпа Јудѳска, и ѳерусалѳмченету, и карштáваха са фав Јордáна рѳáка от нек и си издѳхѳуваха грѳпките. Пак Јоан бѳше облечѳн сас камѳлско кѳсме и сас пѳес кѳжен прис кáрста си. И едѳше властáре и дѳф мет. И приказувахе и говорѳше: пу мѳене ѳде пѳ-ѳакѳа от мене, дето ѳас ни сáм врѳáдан да са нáведа да рáзварзам ремеѳѳ на обѳштата му. гс ва карстѳх сас бѳда, ма тоѳ шта ва карсти сас сфетѳѳ дух.

196

5. Ἡ παραμονὴ τῶν Θεοφανείων.

Ὡρα πρώτη.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, § ρδ', 104.

На новá врѳе дохѳда Јоан Карстѳтелѳа пу Јудѳската пýстина та прикáзуваше и врѳеше: покáваѳте са, оти поближѳ небѳсната цáрштина. Товá е новá дéто кáза профѳт гсáѳа и рече: гласá на новá дéто рýка

максѹл отсича си та са клада фав бгане. Пак лїудето гу попитаха и рекоха: амї сегá нее штó да правиме? Отговори Іоáн та хми рече: лїу кої има две дрéхи, нека даде еднáта на нова, шту си нéма; така нéка прáви и новá, шту їма естетá. Дбóдоха и гїумрукчїите да са кáрстет та му рекоха: дидáскале, нее штó да правиме? Та хми рече: вїе нембї да тэрате нїáшто пó-вeїке откóлко ві é отредéно. Попїтаха гу и сеїмéнето та му рекоха: áми нее штó да правиме? Та хми рече: вїе нїкак нембї да докондїсате нїгу да серетгїсате, и да сте изблагодáрени на хáковето си. Та как стоїáха там лїудето, сичките си клáвахá нá ум от пётре за Іоáна, да пи é тої Христóс. Пак Іоáн отговори на сичките та рече: їас ва карштáвам са бда, лїáхим дохóда новá, што é пó-їак от мене, дéто писáм вріáдан да бгварза ременé от обўштáта; тої шта ва карсти сас светї дух и сас бган; тої даржї фав ракáта си лопátатá та си очїсти варшїлото, и пшинїцáта шта саберé фав хам-
200 бáре || си, пак плевáта шта изгорї сас бган, дéто бoеднáч ви исгáснува. Та и дрўги млóгу добринї катy прикáниуваше лїудето, облажїáваше светá.

Εὐαγγέλιον διὰ τὸν μέγαν Ἀγιασμόν, ζητεῖ ὥρα ἕκτη ὡπισθεν Σεῦλ. 197.
 6. Τὰ ἅγια θεοφάνεια τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοῦ ὁρθρου, ζητεῖ ὥρα ς'. Σεῦλ. 197.

Τῆς λειτουργίας.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, § ρζ', 107.

На нова врéме дохóда Исус от Галилéа на Іордáна при Іоáна, да са кáрсти от нек. Пак Іоáн гу отбїваше и врéвеше: їас имам їхтиза да са карсте от тебе, пак ти духóдаш ду мéне. Отговори Исус та му рече: óстави сегá, оти такá прилїáга на нас да сваршиме сїáка прáвина. Тогá гу остáви та кугá са кáрсти Исýс, излéзе от одáта та зафчесá му са отóриха небётатá та вїде Дух божї чи слїава катy голоп и дохóда
 201 пат нек, чїý са и глас от небётатá || чи врéвеше: товá е мóе мїлне син дéто сас нек вáрше чїулéштотó спасéніе.

7. Ἡ σύναξις τοῦ τιμίου προδρόμου τῆς λειτουργίας.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, § ρή, 108.

На новá врéме глéда Іоáн Исýса, чи духóда кадé нек та рече: товá е áгнето бóжїа, дéто нóси чїулéштáта грéшка, товá е дéто за нек ви кáзах, óти по мéне дохóда едїн чїулїáк, дéто е стáнал напреш мéне óти е пó-напрéшен от мéне, та їас ни гý позна́вах, амї за да са покáже на Ізраїлскїа свїат, затова лбїдох їас да карштáвам сас бда. Та стóри испáт Іоáн та рáче: їас вїдех сфїати Дух чи слéзе от небéто катy

голап, та устѣна варху нек; та іас пи гѹ познавах, ліахим новѣ шту ма прѣти да карштѣвам сас бѣда, тої ми рече: ліу пу кѣк вѣдиш сѣіати Дух да слѣзе та да устѣне варху нек, тої е дето шта карштѣва сас сѣтеті Дух. И іас гу вѣдех и прѣве испѣт ѡти тої е син бѣжні.

Κυριακή μετὰ τὰ φῶτα.

202

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § ςθ', 109

На новѣ врѣме, кога чіѹ Исѹс, ѡти Іоѡннис са придѣде, побіагна от Галилѣа и остаѣи Назарѣт та са засѣли на Капернаѹм, шту е пукраї морѣго на синорету Заволѣнски и Нефталімски, за да са сварши нувѣ шту са рече от профит Исаї, дето врѣви: зѣме Заволѣнска и зѣме Нефталімска, пат морскі отѣтак Іордѡна. Галилѣа Еленіѡнска, новѣ свиѣт дѣто седѣше фав темницата, вѣде голіамо сѣіатіло, а на нези шту седіаха на мѣсто и пот сѣнката на смартѣ, сѣтетіло просѣтеті на тіах. От тогѣ зафѣти Исѹс да приказова и да врѣви: покаѣайте са ѡти набліжї небѣсната цѣрштина.

17. Τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου.

Εἰς τον ὄρθρον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § ςί, 110.

Рече гѣспѣд на учениците си; сичко || ми са придѣде от баштѣ 203 ми, та нѣкої пи познаѣа синѣ, садѣ баштѣта. Ниту баштѣта познаѣа нѣакої, садѣ синѣ, и синѣ на кѣк ѣска да покаже баштѣта, тої шта гу познаѣе. Ёлате ду мене вѣе сѣчките што сте оморѣни и притовѣрени та іас шта ва орѣхѣтем. Нѣрамите хѣмѣте ми на гарбѣ си та са нѣучите от мѣне, ѡти іас сам пѣтом и поклонѣн пу сарцѣту, то шта нѣідете рѣхѣт на душите си, ѡти мое хѣмѣт е хѣбаф и товѣра ми е лек.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, § ςιά, 111.

На новѣ врѣме зѣстѣна Исѹс на едно мѣсто рѣмно и млозіна от учениците му и млогу сѣіат ліѹде от Іудѣиската зѣме и от Іерусалим и от сѣлѣта, шту бѣха пукраї морѣгу Тѣрофско и Синдѣнско, дѣто бѣха дошли да му чѣжет лакардіѣта и да са излѣкѣват от болкѣте си. та фрет ліудѣто тѣраха да си допѣрат ду нек, ѡти іѣкос изліѣзаше от нек та излѣкѣвуваше сѣчките. Хѣдѣха и нѣзи, шту бѣха потлудѣни от гнусни духове || та са излѣкѣвуѣаха. Нак Исѹс си подігна очѣте каде учениците 204 си та врѣвѣше: блазѣ на сирѣмѣси сас дѣха, ѡти е тіахно цѣрстото бѣжні; блазѣ на нѣзи, шту гладіѣват сѣгѣ ѡти тогѣ шта са насѣтет;

205 блязѣ на || нѣзи шту плѣчет сегѣ, ѡти тогѣ са засмѣани; блязѣ на вас, ѡти кога ви загарезѣг лїудѣто и кога ви гѡнет и ви маскарѣт и кугѣ ви искѣруват ѣмето кату лѡшїу за челоуѣштина син. Рѣдоваите са на новѣ деп и са веселїте, ѡти ету хѣка ви е млѡгу на небѣтата.

18. Тоṽ ἁγίου Ἀθανασίου, Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθρου, ζήτει Νοεμβρίου, § 13, τὸ εἰς τὴν λειτουργίαν, Σελ. 178, τῆς λειτουργίας. Ζήτει τὸν τριῶν Ἱεραρχῶν τὸ εἰς τὴν λειτουργίαν. Σελ. 205.

20. Тоṽ ἁγίου Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου, Ἐυαγγέλιον τοῦ ὁρθρου καὶ τῆς λειτουργίας, ζήτει Ιανουαρίου, § 17, Σελ. 202.

25. Тоṽ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθρου καὶ τῆς λειτουργίας, ζήτει Νοεμβρίου § 13, Σελ. 176.

27. Ἡ ἀνακριμὴ Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου, Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθρου καὶ τῆς λειτουργίας, ζήτει Νοεμβρίου § 13 Σελ. 176.

30. Τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν. Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθρου, ζήτει Νοεμβρίου § 13, 176.

Τῆς λειτουργίας.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον § ριβ', 112.

Рече господ на учениците си: вие сте сѣиатѣлото на сѣтетѣ, градїште не мѡже да са скрие, кога е изградѣно ѡтгоре на една плѣнина, ниту има боеднї да запалет сѣтетїло та да гу клават пот сїнека ами гу клѣват на сѣтетника та сѣтетї на сїчките шту са фав кѣштата. Така нека просѣти и вѣшето сѣтетїло та кату ште вїдет лїудето вѣшите хѣбави работи, шта славослѣвет баштѣ ви што е на небѣтата. Немѡи да ви са стѡри, ѡти сам дошел да пѡтапта нѡмυто іѣ профїтетѡ. Ни дѡїдох да ги пѡтапта, амї да ги сѣфѣрше, ѡти наїстина ви кѣзовам, дур дѣ изминѣ небѣто и земѣта, една іѡта іѣ една прѣчка ни ште изминѣ ѡт нѡмотѡ || дур да стане сїчкѡ. Та лїу кої са лѣха да ѡтвѣрже една ѡт тѣзи пѣї-малките пѡрачки, та да прикѣже така на лїудѣто, пѣї-малак шта са назовѣ на набѣсната цѣрштина; пак лїу кої са лѣха да стѡри и да прикѣже, тої шта са назовѣ голїам на небѣсната цѣрштина.

Μήν. Φεβρουάριος.

1. Ἡ ὑπασπαντη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἰς τὸν ὁρθρον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν § ριγ', 113.

На новѣ врѣме ѣмаше едїн чїліак фав Іерусалїм, ѣмето му Симѡн та товѣ чїуліак бѣше православеи и благо(сло)вѣн та чїѣкаше рѣзгора на іудѣїска сѣїѣт, и дух сѣтетї бѣше сас нег та му бѣше покѣзано ѡт

сфетї, 6ти ни ште вїди умиращка дур ни вїди Христ6са г6споди6ф. Та доїде фав царквата като приканен от сфетї дѹха, та кога родї(те)лето отн6соха д6тет6 Иисѹса фав царквата, за да ст6рет кату как б6ше адете за нек, тогá и тої гу || д6кса та гу пригурна фав ракїте си и изблагодари 207 б6га та рече: сегá отпѹшташ ратае си, владїко, сас мир спурет лакардїата ти, 6ти очїте ми вїдеха т6ето спасенїе шу натакмї отпреш лицето на фрет лїудето, сфетїло за да прогл6дат фрет минл6тет6 и слава на лїудето шу та познáват.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, § ριδ', 114.

На новá време покáчиха родїтелето д6тет6 Иисѹса на Иерусалїм да гу поклонет на г6споде, кату как са пїсова на н6мото г6споди6во, 6ти сїáко д6те мáшко, д6то са рáжда парво от мáйка, тої шта са назове сфету на б6га, и като што са кáзова на н6мото г6споди6во, да дадát корбáн един чиф триг6не iá две пїлета от г6лабе. Та това їмаше един чїулиák фав Иерусалїм, їмето му Симеон, та това чїулиák б6ше (пра)веден и благочестїф та чїáкаше рáзгора на Израїлскїна сфїат, и дух сфетї б6ше сас нек та му б6ше показано от сфетї дух, 6ти ни ште вїди умиращка || дур не вїди напрет Христ6са г6споди6ф. Та доїде фав 208 царквата, кату от сфетї дѹх приканен, та кога родїтелето му отн6соха д6тет6 Иисѹса фав царквата, за да ст6рет кату как б6ше адет за нек тогá и тої гу д6кса та гу пригарна фав ракїте си и изблагодарї б6га та рече: сегá отвáрзуваш ратае си, г6споди, сас мир спурет лакардїата 6ти вїдеха очїте ми спасенїе што натакмї отпреш лицето на фрет лїудето, сфетїло за да прогл6днат фрет минл6тет6 и слава на лїудето, шу та познáват. И Иосїф и мáйка му са чїѹдеха за т6зи шу са вревеха за нек, та ги благословї Симеон и рече на Марїám, на мáйка му 6то тогá са пах6жда за пáждане и за стáване на млозїна пу иерусалїмскїна сфїат и за нишїал на срешто и прес т6ето сарце шта замин6 един нош, за да са раскрїет мїсли (от мл)6гу сарцá. Там б6ше тогá и Ана прор6чицата, Фануїловата к6рка от генїата на Асїри, тїá прикарала на мл6гу годїни, д6то б6ше жп6вала, седем годїни сас стопáн от как || са оженила, пáрво, та тїа б6ше евдовїца ду осемдесет и ч6три 209 годїни, та б6еднáч не са отделила от царквата, амї денїá и наштїá слáвила б6га сас метáне и сас п6стене. И тїá на новá сахат застáва

та отговаре па Симеоновите лакардни и слави бѣга та врѣвеше на сичките за дѣтето, шу чіакаха селѣмѣт фав Іерусалим. Та куга сфаршиха сичко спорѣт номуто гѣсподіово, варнаха са фав Галилеа на сфѣето си градиште Назарѣт. Пак дѣтето растѣше и уіакнуваше пу омѣ и софіа са пѣлнеше и дѣрѣа бѣгова имаше сас нѣк.

10. Τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπου, Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθοῦ καὶ τῆς λειτουργίας, ζήτηι Ωχτωμβρίου, § 26, Σεΐλ. 171.

Μήν. Μάρτιος.

9. Τῶνά γίων Μ. Μαρτύρων. Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθοῦ, ζήτηι Ωχτωμβρίου, 26,

Σεΐλ. 171.

Τῆς λειτουργίας.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § ριέ', 115.

- 210 Рече гѣспод тѣзи лакардни: омиѣса || небѣсната цѣрштина кату едѣн чіуліак чіорбаджіа, дѣто излѣзе утринѣта да пазарѣ ергѣте на лѣзето си, та пазарѣ сас ергѣтетѣ по едѣн динѣр на деніѣ и ги пѣсна на лѣзето си. Излѣзе и на третна сахѣт та вѣде и дрѣгги пу пазѣре чи стоіѣха парѣтики, та хми рече: идите и вѣе на лѣзето, та кѣлко е пѣтно, шта ви дам. И тѣе утѣдоха. Пак сетне излѣзе кадѣ шѣстна сахѣт и каде девѣтна та стѣри такѣ. Излѣзе и кадѣ единаѣстна сахѣт та нѣде и други шу стоіѣха парѣтики та хми рече: вѣе оти тѣка стоите цѣл ден парѣтики. Тѣе му рѣкоха, оти нѣкоі не ни потѣра. Тоі хми рече: идите и вѣе на лѣзето, та кѣлко е пѣтно шта зѣмете. Сетне когѣ маркна, рече чіурбаджіата на вѣкѣлина си: рѣвни ергѣтетѣ та хми плѣти хака. И да зафѣтиш от сѣтнѣа до пѣрвѣа. Дѣідоха тогѣ пѣзи, шу утѣдоха на единаѣстна сахѣт та сѣаки зѣ по едѣн динѣр; сѣтне когѣ дѣідоха пѣрвѣте,
- 211 стѣри хми са, чи пѣ-вѣеке шта зѣмат, та и тѣе зѣха || по едѣн динѣр, та откѣк гу зѣха, зафѣтиха да наказуват на чіорбаджіата и врѣвѣха: тѣзи сѣтнѣте лѣу едѣн сахѣт рѣботѣа па ти ги стѣри барабѣр сас нас дѣто цѣл ден сме пѣсили товѣра и пѣка. Пак тоі отговѣри та рече на едѣн от тѣах: побрѣтѣме, іас тоі хака ни загобѣѣвам, не ли сѣ пазарѣ сас мѣне пу едѣн динѣр, зѣми си хака та си іди; іас іскам да дам и на сѣтнѣа кату на тѣбе, ѣти пѣмам ли іас садѣ лѣу шу іскам да да стѣрѣ от імотѣ ми? Или ѣкѣто ти зѣліѣсова оти іас прѣве добрѣ? На товѣ такам сѣтнѣте шта стѣпат пѣрвѣ, пак пѣрвѣте сѣтнѣ, оти мѣ-зіна са кѣлѣсанѣте, лѣіахим избрѣнѣте са мѣлко.

25. Ὁ Εὐαγγελισμος τῆς Θεοτόκου.

Τοῦ ὁρθρου, ζήτει Σεπτεμβρίου, § 8, Σελ. 163.

Τῆς λειτουργίας.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν, § ρις', 116.

На новá врэме пáдна тешká Елисáвет, Захариовата жéна, та са закρίваше ду пет мéсеца и || врэвеше: óти такá ми стóри гóспот на 212 тéзи дéне шу помýсли да ми дýгне окорýте от лýдéто. Пак на шéстна мéсец áнгела Гаври́л са напράти от бóга на едно градýште Галиле́йско шу са зове Назарéт ду еднá мóма главéна сас един чýлиак шу са зовéше Иосíf, от Давíдовата гениа. Пак ýмето на момáта са зовéше Мариáм, та когá áнгела флéзе при нéа, рéче хи: рáдуваи са, ти си дарéна сас фрет дáрбите и гóспод е сас тéбе, ти си и нáй-благословéна между жéните. Пак тiá, кугá гу вiде, потрéсе са на лакардiята му и са чýдеше, какво да е това облажéние. Та хи рéче áнгела: немóи са срахóваш Мариáм, óти ти пáйде дáрбá отпреш бóга, та éту шта бáдеш тешká фав корéма и шта родiш син та му назовéш ýмето Исýс; тоi шта е голiам и син бóжiа шта са назовé, та шта му дадé гóспод бáштовата му Давiдова стóлнина и шта царiова ду виáк на Иакóвувата гениá та на неговата цáрштина краi ни штé ýма. || Та рéче Мариáм 213 на áнгела: как ште стане тоvá, óти iас мáш не знáм. Пак áнгела отговóри та хи рéче: дух светi шта дóйде у тéбе и гóсподиова iáкос шта та покpиé. За това тоvá сфétото дето шта са родi, шта са назовé син бóжiа. Ето и Елисáвет, родни́ната ти, и тiа е тешká син на староста си, и тоvá е шéстia мéсец на нéа шу са зове стирiца, отя на гóсподе сiчкo му са мóже. Та рéче Мариáм: ето iас сам робiнiа гóсподиова, нéка ми стáне спурет лакардиата ти. Та са отмéсти áнгела от нéа.

Μήν. Απρίλιος.

23. Τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου. Εὐαγγέλια τοῦ ὁρθρου καὶ τῆς λειτουργίας. Ζήτει ὠκτωμβρίου, § 26. Σελ. 171.

Μήν. Μαῖος.

2. Τοῦ ἁγίου Αθηνασίου. Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθρου, ζήτει, Νοεμβρ., § 13, τὸ εἰς τὸν ὁρθρον, Σελ. 176.

Τῆς λειτουργίας.

Ζήτει Ἰανναρίου, § 30, Σελ. 205.

8. Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθρου ζ' τῆς λειτουργίας, ζήτει Σεπτεμβρίου, § 26, Σελ. 170.

21. Τῶν ἁγίων βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, εὐαγγέλιον τοῦ
 ὁρθρου, ζῆται Νοεμῶρ. 13. τὸ εἰς τὴν λειτουργίαν, Σεῦλ. 178. Τῆς λειτουργίας,
 ζῆται Νοεμῶρ. 13 τὸ εἰς τὸν ὁρθρον. Σεῦλ. 176.

Μήν. Ιούλιος.

24. Τὸ Γενέσιον τοῦ τιμίου προδρόμου.

Εἰς τὸν ὁρθρον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν, § ριζ', 117.

На новá време пáдна тешка Елисáвет, Захариовата жéна та закрí-
 ваше сéбе ду пет месéца и врéвеше, оти такá ми стóри гóспод на тéзи
 дéне, шту помýсли да ми дíгне окорýте от лiудéто. Пак на Елисáвет
 хи са свáрши времéто да родí та родí син, та чíѣха компíните и род-
 215 нíните хи || óти гóспод си е поголемíл милостíвото сас нéа, и са рáду-
 ваха сас нéа. Пак когá доíде óсмие ден, доíдоха да сiоíнетíсат дéтетo
 та му глáдоха името вáрху бáштовото му Захариá. Пак мáйка му отговóри
 та рéче: немóите така, óти Иоáнис шта му е името. Тiе рекоха: óти
 така, ну роднíните му нéма бодíн да са зове сас тоvá име. Та на-
 кíмаха и на баштá му да кáже, вак иска да са зовé. Пак тоi потéра
 еднá кнíга та пíса и рéче: Иоáнис шта му е името, та са почíѣдиха
 сíчките. Огóриха му са остáта зафчесá и íазíке му та врéвеше и благо-
 дáренше бóга, та стана срах ну срет компíните хми и ну сíчката пла-
 нипскá срáна. Иудéиска. Раскáзоваха са фрет тéзи лакардíи та сíчките
 детo слýшеха тоvá, клаваха си на сарцéто и врéвеха: áджеба шту штé
 стáне тоvá дéте? И гóсподíова рáка íмаше сас нек. Пак Захарна, башта
 му, напáлни са светí дух та профитéнса и рéче: благословén е Гóспод
 и бог Израýлски, óти привíде и стóри селемét на свóе си сфíят. И ти, дéте,
 216 профíттин гóсподíоф шта са назовéш, óти шта похóднш прит гóсподíовото ||
 лице да му натакмíш пáтíувету. Пак дéтетo растéше и уiáкноваше ну омá,
 та бéше ну пустíпните ду новá ден когá са покáза на Израýлскиа сфíят.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν, § ριή, 118.

Чíнки мlозíна зафáтиха да устолíсоват прíказната на тéзи рáботи,
 шту ги разбрáхме между нас, кату как ги придадоха на нас нéзи шту го
 вíдеха сас очíте си испарвíам и станаха хизметчíи на бóга слóва, вíде
 сáпáтно и на мéне, шту сам истерáл сíчeо испарвíам сас голíамо истéроване,
 прехýбави Теóфиле, да ти пиша сичкo, за да разберéш íстинната на нéзи
 рáботи што ти сме прпкáзали на нéзи дене. Когá беше цар Прóдис на

Иудеиската зе́ме, имаше е́дин поп, името му Захарі́а от ефимері́ата на Аві́а, та же́ната му бе́ше от Ла́рбоните керки и името хи бе́ше Елиса́вет. Та и два́мната бе́ха правосла́вни прет бо́га и хо́деха пу ф́рет по́рачките и правините го́сподѝви бис косу́р. Па́к де́те си не́маха, о́ти Елиса́вет бе́ше стері́ца та и два́мната бе́ха прика́рали на го́дините. Та кога́ тоі 217 поі́оваше спорет діозе́не (?) на ефимері́ата си прит бо́га, кату што е аде́те на поштината, ла́ха са да кади́ кога́ ф́лзе фав го́споди́увата ца́рква, па́к дру́гна сфіат ф́рет ліуде́то стоі́аха отва́н та са мо́леха кога́ тоі аде́ше. И му са ві́де а́нгел го́сподио́ф да сто́й от де́сно на валта́ре каде́ каде́жа, та ку́га го ві́де Захарі́а, у́плаши са и срах го́ліам па́дна на нек. Та му рече́ а́нгела: немо́й са срахо́ваш, Захарі́а, о́ти мо́лбата ти са у́слуше та же́ната ти Елиса́вет шта роди́ син и името шта му назове́ш Іа́нис, та шта ти е ра́дос и веселі́а, и млозі́на шта са ра́дуют на ра́ждането му, о́ти шта е го́ліам отпре́ш бо́га, та вино и ра́кіа немо́й да пи́е, и шта са напáлни сфеті́ дух оште́ от ма́ичина си коре́м, и млозі́на от Ісраї́лските чеда́ шта обáрне каде́ го́споде бо́га тіа́хни. Па́к тоі́ шта похóди при нек сас дух и сас іа́кос Ілі́ова. И шта обáрне серца́та на ба́штите каде́ чеда́та и не послу́шливите шта обáрне да мислет кату правосла́вните || да натакмі́ сфіат прита́кме́н на го́споде. 218 Та рече́ Захарі́а на а́нгела: амі́ іас как мо́га да ра́збера това́, о́ти іас сам стар и стопани́цата ми е прика́рала на го́дините? Па́к а́нгела отговóри та му рече́: іас сам Га́врийл де́то сто́е прит бо́га, та сам напáтен да ка́жа на те́бе и да та о́блаже тези ра́боти. Та е́ту от ту́ка на се́тне ште си ни́ам и ни ште́ мо́жеш да вре́виш ду нова́ ден, кога́ станат те́зи работи, чі́нки ни увіа́рова на лакарді́ите ми де́то шта са сфа́ршет на вре́мето ти. Па́к сфетá сто́еше и ча́каха Захарі́а и са чі́удеха о́ти то́лко са ба́веше фав ца́рквата. Се́тне кога́ излэ́зе, не мо́жеше да хми пров́реви, та сі́чките ра́збра́ха о́ти чі́удо е ві́дел фав ца́рквата. Па́к тоі́ хми накі́маше и уста́на глух. Та ку́га са сфа́ршиха де́нето на литургі́ата, уті́де дома́ си. Па́к от те́зи де́не се́тне стопани́цата му па́дна тешка́ та си закрі́ваше се́бе ду пет ме́сеца и пр. (повта́ря се до 219 кра́я текстътъ́ както е на стр. 214—215).

29. Τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Εὐαγγέλιον τοῦ ὁρθοῦ, 220 Ζήτει Εὐαθινόν, 14, Σελ. 159.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, § ριθ', 119.

На нова́ вре́ме кога́ до́йде Іисус пу Кесарі́йските ме́ста, пи́таше учени́ците си и вре́веше: ліуде́то за ко́к вре́вет да сам іас шту са зóва

человѣшти син? Тіе му рѣкоха: едни вѣвет ѡти си Іоан карстїтелїа, други вѣвет ѡти си Иліа, пак дрѹги вѣвет ѡти си Іеремїа или боедин ѡт профїтетѡ. Пак хми рече Іисѹс: пак вїе за кок вѣвите да сам? Ѡтгѡбри Сїмон Петар та рече: ти си Христѡс, сїна на жївїе гѡспѡд. Пак Іисѹс ѡтгѡбри та му рече: блазѣ на тебе, Сїмон сип на Іоана, 221 ѡти снага и карф ни ти покáза товá, амї бапїтá ми, шту е на небѣтата. || И іас ти кáзувам, ѡти ти си Пѣтар (камен), та вáрху товá кáмен шта си їзграде цáрквата та дошманските ѡстá не ште мѡжет да е поместет. И шта ти дам ѡтклїучѣто ѡт небѣсната цáрштина, та лїу што варжеш на земѣта шта е варзано и на небѣтата, и лїѹ шту ѡтварзеш на змѣта шта е ѡтвáрзано и на небѣтата.

30. Ἡ Σύναξις τῶν ἐξ Ἀποστόλων.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § ρζ', 120.

На новá вѣре, когá вїде Іисѹс мнплѣтѣто, разжелá са за тїах, ѡти бѣха ѡморѣни и распелїани кату ѡфци куга нѣмат пастир. Тогá порѹка ученїците си та хми даде вріаднос за гнѹсните дѹхове за да ги искáруват и да излековуват сїáка болес и сїáка лшутїа пу сфетá. Пак на дванá-естѣто апѡстола їметата тѣзи са: парвна Симон, шту са зовѣше Петар, и Андрѣа, брaт му, Іáкввѡс, Зеведеѹва сип, и Івáн, брaт му, и Фїлип и Вартоломѣѡс, Тома и Матѣѡс, гїумрукчната Іáковѡс, Алфеѡва сип, и Левѣѡс, 222 шту са || назовá Тадѣѡс, Сїмон Капанѣтина, и Іуда искарїѡтина, шту гу и продѡса. Тѣзи двапáстѣто напрáги Іисѹс та хми порáче и рече: пу сїаменски нáт нѡмѡ да їдете и фав Самарїнско градїште нѡмѡ да флѣзете, амн пѡ-вѣїке да хѡдите пу ѡфците шту са загѡбѣни ѡт Ісраїлската гевна, та кугá хѡдите да прикáзовате и да вѣвите ѡти наблїжї небѣсната царштина, бѡлни да лекѡвате, крáстáви да ѡчїстїувате и мартви да воскрїсате. Тáзи дáрба є зїмате и вїе бакнїшн да е раздáвате.

Μὴν. Ιούλιος.

7. Τῆς ἀγίας μεγαλομάρτυρος Κυριακῆς, Εὐαγγέλιον ζήτει Νοεμβρίου § 25 Σελ. 179.

17. Τῆς ἀγίας μεγαλομάρτυρος Μαρίνης, Εὐαγγέλιον ζήτει Νοεμβρίου § 25, Σελ. 179.

Κυριακὴ τῶν ἁγίων πατέρων μετὰ τὴν κα' Εὐαγγέλιον, ζήτει Ἰανουαρίου, § 30, Σελ. 205.

21. Τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου Ἠλίου.

223

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν, § ρα', 121.

На новá вréме чи́удеха са ли́удето на дарéните лакардништу изліá-
ваха от устáта Исýсови и вréвеха: ни é ли товá Іосифова син? Пак
тоі хми рече: мýтлак можете да ми речéте; икимджіа, излековаі себе си.
Лі́у колко чи́ухме чи са стáнали на Каперна́ум, стóри ги и тука на
топикіáта си. Тоі хми рече: на́йстина ви вréве, óти бoедін профі́тин
ні é кабoлд́исан на топикіáта си, и на́йстина ви кáзувам, млóгу евдові́ци
і́маше пу Іерусалі́мскіа сфі́ат на профит Ілі́овото вréме, когá са затóри
небéто за три годі́ни и шes мéсеца, тóлко дур стáна глат-голі́ама пу
фрeт земéта, ма ду бoеднá от тіах ни сá напράти Іліа садé на сáрефθa
Синдо́нока дужéна (дузéна?) евдові́ца, и млóгу лéпри имаше на Ісраї́лскіа
сфі́ат на профит Елісéовоту вréме, ма бoдін от тіах ни сá очі́сти садé
Неемáн шту бéше от Си́риа. Та сі́чките шту бéха фав са́бора напáл-
ниха са лі́утéш, кугá чи́уха тéзи || лакардни та стáнаха отвáн от гра- 224
дишeтeтo та гу покáчиха на варха на нáзи плáнина, кадé хми бéше
изградéна касабáта, за да гу пíхнат утáм на долу, да гу сатрýет, лі́ахим
тоі изминá приc средé тіах та си утíде.

Τοῦ ἁγίου καὶ Ἰαματικοῦ Παντελεიმόνος. Εὐαγγέλια ζήτηι Ωχτομ-
βρίου § 26. Σέλ. 171.

Μήν. "Αυγουστος.

6. Ἡ ἁγία Μεταμόρφωσις τοῦ Χριστοῦ.

Εἰς τὸν ἔρθρον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκάν, § ρβ', 161.

На новá вréме завéде Исýс Пётара и Іoáна и Іáкова та са повáчи
на планинáта да са помóли. Та кугá са мóлеше óмеса на лицéто му
стáна і́накаф, пак дрехі́те му стáнаха бі́áli и сфетéха. Ёту и двамі́на
лі́уде са і́аві́ха сас слáва та вréвеха за уми́рáчката му, дéто ште се
сфарши на Іерусалі́м. Пак Пётар и нéзи шту бeха сас нек, тіe бéха
приті́снати от сана || та кугá са разбoдíха ві́деха слáвата му и два- 225
мíнaтa лі́уде, што стоі́аха сас нек. И когá са разді́лаха тіe от нéк,
рече Пётар на Исýса: дидáскале, хýбаво e, нéе да бáдеме тýка и да
напράвимe три колі́би, за тéбе еднá и за Моусéа еднá и еднa за Ілі́а.
Óти ни знáеше шту вréви, гa Пётар когá вréвеше тéзи лакарді́и, до́іде
едін óблак та ги покρί́, пак учeníците са уплáпи́ха, когá флі́áзоха

фав облак. И чіу са глас от облака дето врэвеше: това е моє мїлие син, нєк слўшаїте. Та откѣк стѣна гласѣ, нѣде са Исус самї, пак тїе помалчѣха та на нїкоб ни кѣзаха нїѣнту на нєзи дєне от вѣлко рѣботи видєха.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § ρκγ', 123.

На новѣ врэме завїда Исус Петара и Іакова и Іоѣна та ги искѣчи на еднѣ висѣка плѣнина, самї та са преобразї отпреш тїѣх, и лицето му просфѣти кату сланцету, пак дрехїте му станаха бїѣли кату сфетїлото та зафчєсѣ хми са вїдєха Моїсї и Ілїѣ чї врэвєха сас нек. Пак
226 Петар || отговѣри та рече на Исуса: господѣрїю, хўбаво е да седїме нсе тўка, аку їскаш да направїме и трї колїби тўка, на тебє еднѣ и еднѣ на Моїсєѣ и една на Ілїѣ. Тої опште товѣ кугѣ врэвеше, ету и едїн сфїат облак ги покрїва, пак от облака са чїу глас и врэвеше: товѣ е моє мїліє син, дєто на нек са орєхатїх, нек слўшеїте. Пак учєнїцїте кога чїўха товѣ, паднаха прїкоп на лицето и са оплѣшиха млѣгу. Пак Исус отїде при тїѣх та ги пофѣти и рече: стѣните, немѣїте са сраховѣ. Сѣтне кога си подїгнаха очїте на гѣре, нїкоб ни вїдєха, сѣде Исуса самї. Сѣтне как слїѣваха от планинѣта, порѣче хми Исус и хми рече, товѣ їту вїдєхте немѣї да кѣзувате на нїкоб дур да са воскресї от мєртвїте чєловєчїна син.

15. Ἡ Κοίμισις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου εὐαγγέλια τοῦ ὁρθοῦ καὶ τῆς λειτουργίας, ζήτη: Σεπτεμβρίου § 8, Σελ. 163.

227

29. Ἡ ἀποτομὴ τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου.

Εἰς τὸν ὁρθρον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου, § ρκδ', 124.

На новѣ врэме чїу цар Прѣдис как фалєха Исуса за чїудѣта їту правеше та рече на хїзметчїнїте си: товѣ е Іоѣн Каретїтелїѣ, тої са воскресє от мєртвїте та за товѣ му са мѣже сегѣ да прѣвї чїуда. Оти Прѣдис бєше фѣтил Іоѣна та гү бєше вѣрзал и гү бєше клал фав хансанѣта зарет Продїѣда, брѣтовѣта му Филїпова жєна. Оти Іоѣнис му врэвеше: ни ти е прѣсто дѣ е ѡдїн. Пак тої їскаше да гү отрєпе, ама са оплѣши от сфетѣ, ѡти гү їмаха кату профїтїн. И кога Прѣдис прѣвеше дупанмѣта, за новѣ ден їту са бєше родїл, кєрка хи на Продїѣда понгрѣ фав срдѣта та харєса на Прѣдис. За това хи са фтѣкса сас

клетва да хи даде лиу шту му потѣра. Пак тѣа са навчала от маѣка си та рече: даѣ ми фав това сахан главата на Иван Карстѣтеля. Пак царе са разжелѣ, лиахим зарѣт клѣтвите и за фрет лиудѣто, шту сѣдіаха сас нек, отсѣди да хи е дадат. И пусна та заклѣ Іоѣна фав хапсаната и му донесе главата фав сахане, та са даде || на момѣта та е отнесе на 228 маѣка си. Пак учениците му отидоха та му дѣгнаха снагата и е закопаха. Сетне отидоха та казаха на Исуса, пак Исус кога чиу закалапетому, публигна отам сас гимѣа, та отиде сам на едно пусомѣта, пак лиудѣто как са научѣа, прѣтераха гу ходештем от касабѣте.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον, § ρκε', 125.

На новѣ време чиу цар Иродис Исусовата фалба, оти му са прочиу името, та вревеше, оти Іоѣн дето карштаваше, тоѣ са воскресе от мертвите та затова сегѣ прѣви чиудѣ. Други вревеха оти е Иліа, други пак вревеха оти е профѣтин или един от профѣтетом. Пак Иродис куга чиу, рече: това е Іоѣн, дето ѣас заклѣх; тоѣ са воскресе от мертвите. Оти Иродис беше пуснал та беше фатил Іоѣна и гу беше варзал фав хапсаната зарѣт Иродиѣда, брѣтовата му Филипова жѣна, оти е беше зел, та вревеше Іоѣн на Ироди: ни ти е просто да ѣдѣни брѣтовата си жѣна. Пак Иродиѣда гу гарезеше, та || ѣскаше да гу утрѣпе, лиахим не можеше. 229 Пак Иродис са сраховаше от Іоѣна, оти гу знаеше чи е православен чиуліак и сфет та му ѣмаше саѣгѣната и гу услѣшѣваше та прѣвеше млогу от прѣуките му и сас радос му слушеше лакардѣите. Та кога стѣна еѣдин ден тенха, Иродис правеше зеѣфѣт и беше калѣсал голиѣмѣте си лиуде и бѣнбашѣите и пѣрвите лиуде галилѣиски, доѣде и кѣрка хи на Иродиѣда, та поигра и харѣса на Ироди и на сѣчките шту сѣдіаха на трапѣзата, та рече царе на момѣта: потѣраѣ ми сегѣ лиу што ѣскаш та шта ти дам. И хи са заклѣ, оти лиу што ми потѣраш шта ти дам ду половѣната царштината ми. Пак тѣа излѣзе отван та попита маѣка си, што да потѣра. Тѣа хи рече: Іоѣновата глава. Тогѣ зафчеса флѣзе при царе та потѣра и рече: ѣскам на това чиас да ми дадѣш фав еѣдин сахан главата на Іоѣн Карстѣтеля. Та царе са разжелѣ млогу, лиахим зарѣт клѣтвите и зарѣт калѣсанѣте шту сѣдіаха сас нек нехтѣа да е повѣрѣне та зафчеса пусна царе || еѣдин джѣлѣатин и отсѣди да са донесе 230 главата му. Пак тоѣ утѣде та гу заклѣ фав хапсаната и донесе главата

ну фав един сахάν, та е даде на момата, пак момата е даде на ма́йка си. Та куга́ чиуха учениците му, до́йдоха та дѣгнаха снѣгата та е κλά-δοха фав грóба. Сетне са сабрáха апóστοлету при Исýса та му κάзаха сѣчко шту стóриха и шту приκάзаха.

31. Ἡ Ανάμνησις τῆς ἁγίας Ζώνης, εὐαγγέλιον ζήτει τῆς λειτουργίας, Σεπτεμβρίου, 8 Σελ 163.

231 Τέλος τοῦ Ἱεροῦ εὐαγγελίου καὶ τῷ Θεῷ δόξα.

Τέλος αγαθόν Χριστέ παντελεήμων. Δός μοι τοῦ βίου, δέομαι ὁ παντλήμων εἰς τέ γαρ Θαρρῶ ἀδιστάκτω καρδία εἰ καὶ ἡμαρτον ἐν γνώσει καὶ ἀγνείᾳ.

Δεῶ χειρὸς τοῦ Δημητρίου Στοῖλήδου καὶ παιδαγογοῦ ἐκ κώμης Ταρληζίου, ἐν ἔτησιν 1861 Σεπτεμβρίου 5.

†: πορθένιε, φνιδέχε, εχταγ' ζαραδ²¹⁷
μιμρικητήνα, φαρισσείνα. ζα-
ραδι ζαγμπενναια, σαβα, ζαφο-
διλληκη, ζαροδεμενένιε, ζαραδι
 εσαβανιε.....

Μ πορθέτρεννιη, ηεσννιη, ητη νασ εχη
 διη δασα προτίτε ελανη δνέσναια
 νεδέχια νάδανηα ζαραδι μιμρικητήνα, φα-
 ρισσείνα: ζαβοθ περμημηδάβατ. σφεριη βεμη-
 νη πόση η ζαδι περγοδιμ σεμπέση ναδε-
 χοβην πόδηκαν. ζαραδι τοι ελανη νεδέχια
 ναρεμηνα προβοσμαςναια, δέχε ναπρέση ση
ζα. νάμ πόστνοε βρέμη καθ' δασα ναρο-
διμ νασωαπίτεμοε βαρβένιε. ζαραδι ης
σείη χειρένην δαρμηκη σεμπέση, ιδερητη-
σμένη εληκακαφ γρέχ ίμα παβρέςδανιε,
τάη δαδοτη νέμη ελοσμπέση ελενη σφε-
τηνα πόστνηνα δυνη. ζαβο κόμηκηε να-
εχ προυβοχένιε σάρμο, ιοκησησα ιδιάβοη
ηροδι ελονη γρέχ δαδβαλη ηεμοβένα, οδη
ηεμοβέτηε μη δομάνην. κανθοτη ασμερην
κηρηε

ποχθένιε χρισφελόςε παγγένιε

τὰν, δὲ δ' εἶνι νῆας ^{ἡσδ} ἰαδὰς προβάτα ποιο-
 μάσι, σὰς πάντα ἡ σὰς σκῆπα θέναι, ἡ πόβε-
 θι μποιέν διαλάνι. καθόθεν ἦμα ἡ σὶ γὰ μχόν
 γὰ λαβί; μποιέν, ἰαδαρξιάλ θέναι σκῆπα λα-
 δαγὲ προβάτα σκῆπα ναυμάδων εἶς μχόν, δια-
 κρυφιάβαλ σκῆπα ποῖον ἰαχνο, ἰαδάναι πο-
 μχόν θένειν, ἡ σὰς σκῆπα σκῆπα κρῖν δια-
 μποιερίαι σκῆπα. ἀμα νῆα σκῆπα ἰα-
 δῖδαλ εἶδμα, νασφῶε ποσάνις: κοῖνις δὲ
 θῖ θῖνι θαραδῖ σκῆπα θέναι, λαδόν θένειν
 εἰ σκῆπα ναυμάδων πλῆν εἶδμα θένειν
 θῖ προχέειν. ἰαλακάρθι κρῖν εἰ χόρα
 προχέει, ἀμὲν εἰ ποῖον πᾶσι δὲ καλὰ προχέεται.

παγγέλλει

Η δαρκά να διστάται μόια: διστά, ἴμας
 ἔτα μόνον χάμπανο αἰφνοδ, 588 589 590 591 592
 δι μόνον ποδίνι: αμὶ ποτρίβαι, 593 594 595 596 597
 πὸς βουσί... 598 599 600 601 602

Β' 51. ἐξ μπερζοβινά, ἰλλυδοφρζινά, στροσά-
τη, μόνιμὰν σαφοῖ, νασεμπέσι ρόγζι, μπο-
λεῖν

ΤΗ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ
ΚΥΡΙΑΚΗ Τῆ ΠΑΣΧΑ.

Εκ του κατὰ Ἰωάννην. Α. 1.

Εἰς καρβιάμ ἡέου οχόβα, ἡ χαχαροδάτα
 ἡέου σὰς ἡόνα μαχ ἡόδοδ' ἡέου χαχαρ
 οἰά τα. τιά ἡέου εἰς καρβιάμ σὰς ἡόνα
 σποχο ζάνα σὰς νύμφ σμπτῖν. οὐνιχ
 εἰ ἡέοτε. μαχ ἡέοτε ἡέου οχιατήροτου
 ἡέου. τὰ οχιατήροτ νά' τμηήσατε οχια
 τμηήσατε νηγ' ραζμῖρα. Στάνα τοτῖμα
 αἰραπιν εἰς ἡόνα ἡμετόμυ ἡωανν
 εἰς δόδοδ' δα ἡεάτ δα' καζε δα' οχρετ
 εἰς ἡεάροβαμ οἰοαπῖν τοῦς ἡέου ο
 ἡμῖου οχρετήροτου ἡμῖν δόδοδ' δα κα
 ἡεόλο. τοβῖα ἡέου νά' ἡεόλοτ οχ
 ἡεόλοτῖαδῖ σποχῖ τοτῖμα εἰς δό
 οἰά τα, ἡε οχρετῖ ἡέου. τὰ ἡ οχρετῖ
 ἡεἰδ ζάνα, μαχ οχρετῖ νηγ' ἡεἰδῖα.

ΘΕΙΟΝ ΚΑΙ ΕΡΘΕΟΝ

διηγέσθαι, τοῖς σταυροῖς αὐτοῦ ξα' ἡμέρας καὶ χι-
στό, ὡς διόρα σταυροτάβα, καὶ ἐν τοῖς αὐ-
τοῖς βαῖοντι ὄσον. φ. -

КУПАЮЩ. 12.

Εἰς τὸ κατὰ ματθαῖον 5 κεφ. 26

Πῆτοι ρόδοι, τῆν χαλαρότην, ἐμείσαν
 ἀέονατα ῥαροτῆνα, κατ' ἐθὺν ῥαρ,
 εἴτο στερν οὐατῆα νά οὐαδόν, τὰ
 ἄονα ράταίτο σὴ δά' ῥάκατ χαλῖσαν
 τε, νά' οὐατῆατα, τὰ ῥαροτῆνα, δά' ὁ
 ῥάκατ, σῆτε ἄα ἄονα εἴρη ράτα εἴ
 ῥάκατ, χαλῖτε νά' χαλῖσαν τε, εἴτο βῆτα
 ράτα σὴ νάταχμῆ, ἡνδῆτε, ἡ ἡνδῆ
 ῥάκατ σα ῥαχῆ, ἡ οἴτοχο, εἴ ῥάτοχο,
 τὰ ῥάκατ νά' οὐατῆατε, ἄα τῆ ῥάκατ
 σα ἡνδῆ, εἴτο δῆτε νά' ῥάτατα, σὴ
 εἴτο ἡ ῥάκατ, ἄα εἴτο ῥάκατ
 ῥάτα εἴτο, τὰ ῥά οὐατῆα, ἡ
 οὐατῆα, τὰ ἄα ῥάτα ῥάκατ, ῥά
 ῥάκατ ῥάκατ, ῥάτα ῥάκατ ῥάκατ, ἡ
 ῥάκατ ῥάκατ ῥάκατ, ῥάκατ ῥάκατ
 ῥάκατ ῥάκατ, τὰ ῥάκατ ῥάκατ ῥάκατ

Manuscript of the 1st part of the 1st volume

Основа для эксп.

A decorative horizontal border featuring a central rectangular panel with a textured, dark interior. This panel is flanked by two symmetrical, elongated, pointed shapes that taper to sharp ends. The entire design is outlined in a light, sketchy line, giving it a hand-drawn or folk-art appearance.

ΣΑΒΒΑΤΩ ΠΡΩΤΩ.

τῶν νηστειῶν.

Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον 6 μεθ. 49.

Ν α νοβα' βρεμε, χαχασα δ' α' ζα' μ
νοβα' υποδ' βαυ' ζα' ιοτα' η' ς' σ' α'
η' ν' τε, τα' ζα' β' α' ι' η' χα' ου' πο' εν' η' δ' η'
τε, δ' α' ο' α' δ' η' α' τ' α' χ' ρ' α' ο' ο' β' ε, δ' α' η' μ
β' ε' τ' η' α' τ' . η' α' χ' φ' α' ρ' ο' σ' α' ι' η' τ' ε' μ' ε' β' ρ' ε' β' ε' χ' α' . ε' α'
β' η' ο' ο' η' ο' σ' τ' ε' η' ρ' α' β' ε' τ' φ' α' υ' ζ' α' ι' ο' τ' α' , ο' ε' τ' ο'
χ' η' ο' ν' η' δ' η' ρ' η' χ' α' ι' α' μ' α' . η' α' χ' τ' ο' ι' χ' η' η' ρ' ε' τ' ο' ς' , η' ο'
ε' α' τ' α' ο' η' ο' σ' t' e' η' η' η' α' χ' η' η' ο' η' η' ο' s' a' n' a' , δ' α' β' η'
η' η' τε, σ' t' e' σ' t' e' ρ' η' η' α' β' i' o' s' , χ' ο' υ' ρ' a' μ' e' o' t' a' n' a' .

ΤΕΛΟΣ ΑΓΑΘΟΝ ΧΡΙΣΤΙ ΠΑΝΤΕΧΕΙΜΩΝ.
 ΔΟΣ ΜΟΙ Τὸ Βίβ, ὅδεμα ὁ Παντρεμων.
 Εἰς σὲ γὰρ βαρύνω ἀποστολὴν χαροβα
 ἐν καὶ πρᾶτον ἐν γνώσει καὶ ἀνεία.

ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙ
 ΟΥ ΣΤΟΙΧΗΘΟΥ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ
 ΕΝ ΚΩΜΗ ΤΑΡΛΙΣΙΟΥ.

ΕΝ ΕΤΗΘΙΝ: 1861

Σεπτέμβριος. 15:

